

Justerat tisdagen den 12 december 2006

Inger Linge

Conny Andersson

John Glas

§ 252
Inledning

Ordföranden förklarade sammanträdet öppnat.

Upprop förrättades och närvaro och frånvaro på grund av anmälda förhinder antecknades enligt uppsproslistan, bilaga 1.

Fullmäktige godkände de anmälda förhindren.

§ 253
Kungörelse och annonsering

Kungörelsen om fullmäktiges sammanträde utsändes den 16 november 2006 till fullmäktiges ledamöter och ersättare samt länsstyrelsen. Kungörelsen anslogs samma dag på landstingets anslagstavla.

Föredragningslistan infördes den 20 och 21 november 2006 i de tidningar där enligt fullmäktiges beslut annonsering ska ske.

Tillägg till föredragningslista anslogs den 24 november 2006 på landstingets anslagstavla och utsändes dessa dagar till fullmäktiges ledamöter och ersättare.

Det antecknades att sammanträdet kungjorts i laga ordning.

§ 254
Justering

Att tillsammans med ordföranden justera sammanträdet protokoll utsågs förste och andre vice ordföranden.

Protokollet skall justeras senast tisdagen den 12 december 2006.

§ 255**Revisorernas höstrapport till landstingsfullmäktige 2006**

LS 0611-1852

Efter förslag från ordföranden lades anmälan till handlingarna.

§ 256**Anmälan av landstingsstyrelsens beslut om ombyggnad för handkirurgen på D1:06, D1:02, A22b, D2:02 och A23b**

LS 0606-1279

Efter förslag från ordföranden lades anmälan till handlingarna.

§ 257**Anmälan av landstingsstyrelsens beslut om uppdrag att se över behovet och de ekonomiska konsekvenserna av en utökning av antalet kliniska adjunkter**

LS 0405-1095

Efter förslag från ordföranden lades anmälan till handlingarna.

§ 258

Anmälan av länsstyrelsens beslut att för tiden t o m den 31 oktober 2010 till ny ledamot i valkrets 6 efter Reza Khelili Dylami (m) inkalla Inger Akalla (m) och till ny ersättare utse Markku Sirviö (m), till ny ledamot i valkrets SV efter Carin Magnusson (m) inkalla Anne-Marie Larsson (m) och till ny ersättare utse Ulla Andersson (m), till ny ledamot i valkrets O efter Rune Wikström (m) inkalla Kjell Treslow (m) och till ny ersättare utse Susann Markow (m), till ny ledamot i valkrets 5 efter Henrik Mannerstråle (mp) inkalla Kaija Olausson (mp) och till ny ersättare utse Lars Arenander (mp), till nya ersättare i valkrets 2 efter Mats Lindqvist (mp) utse Ingvar von Malmborg (mp), i valkrets 4 efter Mats Lindqvist (mp) utse Astrid Siivonen (mp), till ny ersättare i valkrets SO efter Carina de Leon (mp) utse Bengt Holwaster (mp) samt till ny ersättare i valkrets N efter David Kärnerud (kd) utse Kent-Rune Sjöholm (kd)

LS 0610-1709, 1710, 1716, 1721, 1762, 1785, 1806

Efter förslag från ordföranden lades anmälan till handlingarna.

§ 259**Delårsbokslut per den 31 augusti 2006 och prognos för 2006 (förslag 102)**

LS 0605-1066

Anf. 1-36

I ärendet yttrade sig landstingsråden Ingela Nylund Watz, Chris Heister, Birgitta Rydberg, Dag Larsson, Stig Nyman, Gustav Andersson och Birgitta Sevefjord, Åke Askensten, Lena-Maj Anding, landstingsrådet Raymond Wigg samt Curt Linderöth.

YRKANDEN

- 1) bifall till landstingsstyrelsens förslag
- 2) bifall till m-, fp- och kd-ledamöternas reservation i landstingsstyrelsen

Ordföranden ställde propositioner om bifall till yrkandena ovan och fann att fullmäktige bifallit landstingsstyrelsens förslag.

Begärd omröstning genomfördes enligt följande godkända voteringsproposition.

Den som bifaller landstingsstyrelsens förslag röstar ja. Den det ej vill röstar nej. Vinner nej har fullmäktige beslutat enligt m-, fp-, kd- och c-ledamöternas förslag

Efter omröstningen konstaterade ordföranden att sammanräkningstablan visade 63 ja-röster och 86 nej-röster.

Hur ledamöterna röstade framgår av bilaga 2.

BESLUT

Fullmäktige beslutade enligt m-, fp-, kd- och c-ledamöternas förslag

att fastställa delårsbokslut och prognos för helåret 2006 i enlighet med vad som anförs i reservationen i landstingsstyrelsen.

RESERVATION

S-, v- och mp-ledamöterna reserverade sig mot fullmäktiges beslut till förmån för landstingsstyrelsens förslag.

§ 260

Stiftelsernas årsredovisning för år 2005 (förslag 103)

LS 0604-0721

Fullmäktige beslutade enligt landstingsstyrelsens förslag

att godkänna årsredovisningarna och bevilja ansvarsfrihet för stiftelserna Cancercentrum Karolinska, Centrum för Molekylär Medicin, Centrum för bioteknik i Huddinge, Centrum för Oral biologi, Centrum för Nutrition och toxikologi i Huddinge, Centrum för Strukturbiokemi, Clara och Stockholms läns museum samt Stockholms läns äldrecentrum.

§ 261

Fastställande av skattesats för 2007 (förslag 104)

LS 0610-1638

Anf. 37

I ärendet yttrade sig Lena-Maj Anding.

Fullmäktige beslutade enligt landstingsstyrelsens förslag

att fastställa skattesatsen för Stockholms läns landsting år 2007 till 12,27 kronor per skattekrona.

§ 262

Fastställande av dagar för landstingsfullmäktiges sammanträden under 2007 (förslag 105)

LS 0611-1847

Fullmäktige beslutade

att fastställa dagar för landstingsfullmäktiges sammanträden under 2007 enligt följande: 16 januari, 13 februari, 13 mars, 17 april, 15 maj, 12 juni, 11 september, 9 oktober, 27-28 november (budgetsammanträde) och 11 december

att samtliga sammanträden börjar klockan 09.30.

§ 263

Annonsering av landstingsfullmäktiges sammanträden under 2007 (förslag 106)

LS 0611-1846

Fullmäktige beslutade

att tillkännagivande om landstingsfullmäktiges sammanträden under 2007 skall införas i Dagens Nyheter, Länstidningen Södertälje, Metro, Stockholm City, Norrtelje Tidning, Svenska Dagbladet samt Nynäshamns Posten.

§ 264

Ny politisk organisation för Stockholms läns landsting (förslag 107)

LS 0611-1842

Anf. 38-104

I ärendet yttrade sig landstingsråden Christer G Wennerholm, Ingela Nylund Watz och Birgitta Rydberg, Lena-Maj Anding, landstingsrådet Birgitta Sevefjord, Pia Lidwall, Yvonne Blombäck, Kerstin Pettersson, landstingsråden Gustav Andersson och Raymond Wigg, Håkan Jörnehed, Saime Bilici, Torbjörn Rosdahl, Urban Ryadal, landstingsrådet Lars Joakim Lundquist, Ann-Sofi Matthiesen, landstingsrådet Lars Dahlberg, Jan Liliemark, Juan Carlos Cebrian, Jan Strömdahl, Olov Lindquist, Sverre Launy samt Charlotte Broberg.

YRKANDEN

1) bifall till landstingsstyrelsens förslag med följande tillägg: ”att ledamöterna och ersättarna i landstingsstyrelsens strategiska utskott även skall utgöra styrelse för Landstingshuset i Stockholm AB”

2) bifall till s-ledamöternas reservation i landstingsstyrelsen

3) bifall till v-ledamotens reservation i landstingsstyrelsen

4) bifall till mp-ledamotens reservation i landstingsstyrelsen

Ordföranden ställde propositioner om bifall till yrkandena ovan och fann att fullmäktige bifallit landstingsstyrelsens förslag.

BESLUT

Fullmäktige beslutade enligt landstingsstyrelsens förslag

att fastställa ny politisk organisation för Stockholms läns landsting enligt förslag

att uppdra åt landstingsstyrelsen att fastställa ny tjänstemannaorganisation under landstingsstyrelsen med anledning av den nya politiska organisationen

att uppdra åt landstingsstyrelsen att besluta om de budgetjusteringar som den nya politiska organisationen föranleder

att fastställa mandattiden enligt landstingsrådsberedningens skrivelse den 10 november 2006

att ledamöterna och ersättarna i landstingsstyrelsens strategiska utskott även skall utgöra styrelse för Landstingshuset i Stockholm AB.

RESERVATION

S, v- och mp-ledamöterna reserverade sig mot fullmäktiges beslut till förmån för respektive reservationer i landstingsstyrelsen.

§ 265

Besvarande av frågor

LS 0611-1946--1953, 1955, 1956

Anf. 105-161

Kristina Söderlund (s) till landstingsrådet Filippa Reinfeldt: Kommer du att se till att Nacka närakut även i fortsättningen tar emot misshandlade kvinnor?

Birgitta Sevefjord (v) till landstingsrådet Filippa Reinfeldt: Tänker du säkerställa att Nacka närakut håller sig till avtalet i fortsättningen och tar emot misshandlade kvinnor som söker vård?

Viviann Gunnarsson (mp) till landstingsrådet Gustav Andersson: Kommer landstingsrådet att agera för att forskningsprojektet om läkemedelsresters påverkan på vattenmiljön kan slutföras som planerat?

Lars Dahlberg (s) till landstingsrådet Christer G Wennerholm: Kommer du kräva av regeringen att kollektivtrafiken får del av trängselskattens intäkter så att de populära direktbussarna kan behållas?

Birgitta Sevefjord (v) till landstingsrådet Birgitta Rydberg: Är du beredd att även inför verksamhetsåret 2007 stödja verksamheten vid Fountain House med ett bidrag från landstinget på 400 000 kr?

Ingela Nylund Watz (s) till landstingsrådet Maria Wallhager: Har du säkerställt att landstinget klarar av att följa EU:s arbetstidsdirektiv som träder i kraft den första januari 2007?

Gunilla Roxby Cromvall (v) till landstingsrådet Christer G Wennerholm: Tänker du med utgångspunkt från resultaten i Transeks resvalsundersökning verka för en utbyggnad av kollektivtrafiken så att det gynnar kvinnors resande?

Dag Larsson (s) till landstingsrådet Filippa Reinfeldt: Tänker ni återinföra sommarhelikoptern år 2007?

Inger Ros (s) till landstingsrådet Filippa Reinfeldt: I majoritetens budgetförslag för år 2007 står det att ”närakuternas verksamhet kommer att bli föremål för över-
syn och förändring” - innebär det att ni avser att lägga ner ett antal närakuter?

Birgitta Sevefjord (v) till landstingsrådet Lars Joakim Lundquist: Tänker du prioritera arbetet med att ta fram en fokusrapport inom området kroniskt trötthetssyndrom under 2007?

Björn Sundman (s) till landstingsrådet Christer G Wennerholm: Kommer du att agera för att se till att kollektivtrafiken utökas så att SL kan möta tillströmningen av nya resenärer när trängselskatten återinförs?

Frågorna antecknades som besvarade.

§ 266

Arbetsordning för landstingsfullmäktige samt reglemente för landstingsstyrelsen och nämnder (förslag 108)

LS 0611-1837

Anf. 162-169

I ärendet yttrade sig landstingsrådet Ingela Nylund Watz, Thomas Magnusson, Viviann Gunnarsson samt landstingsråden Christer G Wennerholm och Dag Larsson.

YRKANDEN

1) bifall till landstingsstyrelsens förslag

2) återremiss av den del av ärendet som berör revisionen med följande motivering: att återremittera ärendet i den del som rör delar av revisionsreglementet och fastställande av antalet revisorer i syfte att enligt sedvanlig praxis före behandling i landstingsstyrelsen låta revisionskollegiet framlägga förslag till revisionsreglemente och antal revisorer

Återremissyrkandet togs först upp till behandling.

Ordföranden ställde propositioner om avslag respektive bifall till återremissyrkandet och fann att fullmäktige bifallit yrkandet.

BESLUT

Fullmäktige beslutade

att återremittera den del av landstingsstyrelsens förslag som berör revisorerna.

Ordföranden ställde sedan propositioner om bifall till återstående del av landstingsstyrelsens förslag och fann att fullmäktige bifallit detsamma.

BESLUT

Fullmäktige beslutade enligt landstingsstyrelsens förslag

att anta arbetsordning för landstingsfullmäktige samt reglemente för landstingsstyrelsen och nämnder i enlighet med vad som framgår av bilaga

S-, v- och mp-ledamöterna deltog ej i fullmäktiges beslut i den del som avser reglementen för landstingsstyrelsen och nämnderna.

§ 267

Anhållan om medel för upprustning av Konserthuset i Stockholm, etapp 6 (förslag 109)

LS 0607-1315

Anf. 170-172

I ärendet yttrade sig Vivann Gunnarsson och landstingsrådet Birgitta Rydberg.

Fullmäktige beslutade enligt landstingsstyrelsens förslag

att bevilja 23 900 000 kronor i näringsbidrag till energiinvesteringar vid Stockholms Konserthus.

§ 268

Kapitaltäckningsgaranti för täckande av under 2006 beräknat uppkommet negativt resultat och därmed sammanhängande effekter på det egna kapitalet avseende Landstingshuset i Stockholm AB

(förslag 110)

LS 0607-1342

Fullmäktige beslutade enligt landstingsstyrelsens förslag

att bevilja Landstingshuset i Stockholm AB en kapitaltäckningsgaranti för att på så sätt täcka beräknat uppkommet negativt resultat och dess effekter på dess egna kapital

att maximera kapitaltäckningsgarantin till 70 000 000 kronor.

§ 269

Kompletterande ändring av bolagsordning till följd av ny aktiebolagslag från den 1 januari 2006 för av landstinget direkt eller indirekt helägda aktiebolag (förslag 116)

LS 0512-2326

Fullmäktige beslutade enligt landstingsstyrelsens förslag

att ändra bolagsordning för AB Stockholms läns landstings Internfinans.

§ 270

Vissa val och fyllnadsval samt *bordlagda val* m m (förslag 111, 113, 114, 115)
 LS 0609-1584, 1617, 1627, 0610-1661, 1708, 1722, 1729, 1761, 1777, 0611-1819, 1848, 1876

Fullmäktige beslutade

att medge befrielse för Johan Tiedemann (m) från uppdraget som ledamot i stiftelsen Stockholms läns museum och för Nasrin Mosavi (mp) från uppdraget som ersättare i fullmäktige, valkrets SV.

att fyllnadsval och bordlagda val för återstoden av 2006 avseende rätter och skattenämnder utgår.

att följande ordning för ersättares inträde skall gälla mandatperioden 2007 - 2010 för de val där fullmäktige har att fastställa inträdesordningen:

För ledamot tillhörande nedanstående partigrupp	inträder ersättarna i nedan angiven partigrupsordning

M	M, FP, KD, C
FP	FP, KD, C, M
KD	KD, C, M, FP
C	C, M, FP, KD
S	S, V, MP
V	V, MP, S
MP	MP, V, S

Inom partigrupp inträder ersättarna i den ordning de upptagits i protokollet

Härefter valde fullmäktige enligt valberedningens förslag

Fyllnadsval

Stiftelsen Stockholms läns Museum intill utgången av 2006

Ledamot

m Bordlades (efter Johan Tiedemann)

Bordlagda val

SL:s norra regionstyrelse intill utgången av 2006

Ledamot

kd Bordlades (efter David Kärnerud)

2:e vice ordförande

kd Bordlades (efter David Kärnerud)

Landstingsstyrelsen intill det sammanträde då val av styrelse förrättas efter nästkommande allmänna val av fullmäktige

Ledamot

m Bordlades

Ersättare

m Bordlades

v Bordlades

mp Åke Askensten

Ordning för ersättares inträde för de av Socialdemokraterna Vänsterpartiet och Miljöpartiet valda ersättarna:

För ledamöterna Nylund Watz Larsson Dahlberg Kettner Ros och Sjölander inträder ersättarna Jogell Söderlund Sander Rudin Jörnehed Blombäck och Askensten; För ledamoten Sevefjord inträder ersättarna Jörnehed Blombäck Askensten Jogell Söderlund Sander och Rudin; För ledamoten Gunnarsson inträder ersättarna Blombäck Askensten Jörnehed Jogell Söderlund Sander och Rudin.

Samordningsförbundet Botkyrka intill utgången av 2006

Revisorsersättare

m Bordlades (efter Lennart Lindström)

Samordningsförbundet för rehabilitering i Haninge för tiden 2007 - 2010

Ledamöter

m Bordlades

s Bordlades

Ersättare

1 plats majoritet Bordlades

1 plats opposition Bordlades

Samordningsförbundet för rehabilitering i Huddinge för tiden 2007 - 2008

Ledamot

m Bordlades

Ersättare

s   Bordlades

Nominering

Viltvårdsnämnd för tiden 2007-2010

Ledamöter

m   Anders Kandelin

s   Ronny Frithiof

Personliga ersättare

1 plats majoritet   Bordlades

s   Catarina Carbell

Övriga val

Ombud och ersättare för ombud att företräda aktieägarna i landstingets hel- och delägda bolag och stiftelser för tiden 2007-2010

Ombud

m   Chris Heister

Ersättare för ombud

m   Christer G Wennerholm

-      Landstingsdirektören

Kommunalförbundet för Avancerad Strålbehandling för tiden 2007-2010

Ledamot

m   Lars Joakim Lundquist

Ersättare

s   Ingela Nylund Watz

Revisor

m   Bordlades

Revisorsersättare

s Göran Hammarsjö

Kammarrätten fr o m 1 januari 2007 t o m 31 december 2010

Nämndemän

fp Kristina Perols
 fp Siv Strid
 s Lennart Andersson
 s Seppo Kalevuori
 s Britten Lagerkvist Tranströmer
 s Kerstin Marcusson
 s Christina Järnstedt
 v Rune Båvner

(m) bordlades 16 platser
 (fp) bordlades 2 platser
 (kd) bordlades 3 platser
 (c) bordlades 2 platser
 (s) bordlades 7 platser
 (v) bordlades 2 platser
 (mp) bordlades 3 platser

Fastighetsdomstolen Stockholms län fr o m 1 januari 2007 t o m 31 december 2010

Nämndemän

fp Yngve Kjellin
 fp Martin Skjöldebrand
 s Urban Castelius
 s Lennart Christiansson
 s Ingrid Dorle Andersson
 s Carina Fredén
 s Eren Türker
 s Peter Åsell
 v Marianne Ramström
 v Jan Bergvall

(m) bordlades 19 platser
 (fp) bordlades 3 platser
 (kd) bordlades 3 platser
 (c) bordlades 2 platser
 (s) bordlades 9 platser
 (v) bordlades 1 plats
 (mp) bordlades 3 platser

Svea Hovrätt fr o m 1 januari 2007 t o m 31 december 2010

Nämndemän

fp	Lilian Grassman	s	Katarina Annersjö
fp	Anita Hagelbeck	s	Leif Appelgren
fp	Torun Hegardt	s	Inger Attersand
fp	Ola Palm	s	Gunnar Björkman
s	Lisbeth Lidbom	s	Hans Båging
s	Gunilla Lindberg	s	Moniqa Ekman
s	Sven Måhlén	s	Sven Engström
s	Henrik Persson	s	Christina Grebesjö-Sutton
s	Jan Persson	s	Sylvi Krafft
s	Gunilla Skoglund	v	Amineh Kakabaveh
s	Göran Söderlund	v	Siv Bergvall
s	Birgitta Österlund	v	Pablo Limas Farias
s	Sayyed Nabavi	v	Gilda Córdova
s	Eivor Andersson		

(m)	bordlades	63 platser
(fp)	bordlades	14 platser
(kd)	bordlades	10 platser
(c)	bordlades	7 platser
(s)	bordlades	29 platser
(v)	bordlades	8 platser
(mp)	bordlades	12 platser

Länsrätten fr o m 1 januari 2007 t o m 31 december 2010

Nämndemän

fp	Hugo Rickberg	s	Eva Jacobsson
fp	Mikael Romanoff	s	Farhad Jahanmahan
fp	Mimmi Romanus	s	Wåge Johansson
fp	Cecilia Söderman	s	Bo Johnsson
fp	Mats Wallin	s	Iris Johnsson
fp	Marianne Krüger	s	Shahla Karlsson
fp	Emil Barhebreus	s	Matti J Korhonen
fp	Ariano Benalal	s	Jonas Larsson
fp	Irene Johansson	s	Ljung Gulli
fp	Ernst Klein	s	Tariq Mahmood
fp	Valeria Nagy-Seidel	s	Gadha Makdesi-Elias
s	Anna-Carin Abrahamsson	s	Nikta Nabavi
Lundmark		s	Karin Nilsson-Eklöf
s	Novin Harsan	s	Per-Erik Nyholm
s	Riad Hassoun	s	Barbro Nylander
s	Karin Hellberg	s	Leif Nyström
s	Roland Hellberg	s	Marja Olsén
s	Ann-Christina Holgersson	s	Bengt T Petterson
s	Bo Holmberg	s	Paula Rasmusson
s	Johannes Hämmler	s	Åke Reisnert
s	Laila Högdahl	s	Mari Ann Svärd m

s	Assi Isatu Adolfo	s	Inger Nordlander
s	Somar Al Naher	s	Olausson Owe
s	Alvar Alaperä	s	Lukas Romson
s	Jan Alvebäck	s	Ali Öztürk
s	Anna Amundberg	s	Anna Schönbeck
s	Marianne Andersson	s	Staffan Sohlman
s	Ulla Appelgren	s	Åsa Sohlman
s	Kerstin Arlanch-Wallin	s	Britt Stenervall
s	Birgitta Asp	s	Gun-Britt Stipic
s	Svante Astermo	s	Annie Marie Sundbom
s	Åke Bylund	s	Cecilia Alam Svahn
s	Birgitta Castelius	s	Martin Jefflén
s	Lennart Christiansson	s	Pia Kvist
s	Petra Dahlberg	s	Lars Leander
s	Dia Hassan	s	Lars Linde
s	Gun Ehrenpohl	v	Åke Hellberg
s	Lennart Ekblom	v	Marie Antman
s	Kerstin Engström.	v	Camilla Josefsson
s	Bo Erlandsson	v	Firas Al-Saffar
s	Hanna Finmo	v	Kerstin Söderberg
s	Aso Garmiani	v	Barbro Ernemo
s	Anna-Lena Gemming	v	Gerardo Berrios
s	Josef Gerges	v	Berivan Öngurur
s	Anita Gradin	v	Saime Bilici
s	Roine Hangvar	v	Pelle Börjesson
s	Raymond Hansson	v	Inger Persson
s	Kai Harrysson	v	Necla Bora
s	Gun Sandquist	v	Britta Båvner
s	Nils Thulén	v	Mohibul Ezdani Khan
s	Rigmor Wallin	v	Fredrik Tillman
s	Regina Winzer	v	Anna Carin Wallin
s	Lars Åhman	v	Lars Åke Sandström
s	Jon Åström Gröndahl	v	Bertil Steen
s	Torbjörn Åström	v	Yousef Yebari
s	Charlie Magnusson		

(m)	bordlades	259 platser
(fp)	bordlades	63 platser
(kd)	bordlades	43 platser
(c)	bordlades	29 platser
(s)	bordlades	119 platser
(v)	bordlades	29 platser
(mp)	bordlades	48 platser

Skattenämnden för skattekontor 1 fr o m 1 januari 2007 t o m 31 december 2010

Ledamöter

s Sven Bergendahl
 s Anita Mörkenstam
 s Jan-Erik Wigren
 s Ulla-Britta Strömstedt
 s Marie Ekberg Lindahl
 s Anna Sophie Liebst
 v Jan Bergvall
 v Börje Lindberg

(m) bordlades 55 platser
 (fp) bordlades 6 platser
 (c) bordlades 2 platser
 (kd) bordlades 3 platser
 (s) bordlades 10 platser
 (v) bordlades 2 platser
 (mp) bordlades 4 platser

Skattenämnden för skattekontor 2 fr o m 1 januari 2007 t o m 31 december 2010

Ledamöter

s Jan-Olof Larsson	s Seve Boudrie
s Sven Lerdell	s Lennart Curtelius
s Jan Nyberg	s Berta Eriksson
s Birgitta Nygren	s Gunhild Glingvall-Priftakis
s Gun Risberg	s Sune Hellsing
s Mårten Svensson Risdal	s Torkel Höglund
s Doris Valborg	s Klas Innergård
s Gunvor Wallén	s Gunvor Jansson
s Dimitris Soulios	
s Lazarus Kulaba-Malingha	

(m) bordlades 166 platser
 (fp) bordlades 18 platser
 (kd) bordlades 10 platser
 (c) bordlades 7 platser
 (s) bordlades 29 platser
 (v) bordlades 11 platser
 (mp) bordlades 11 platser

Skattenämnden för skattekontor 3 fr o m 1 januari 2007 t o m 31 december 2010

Ledamöter

s	Sten Lundqvist	s	Per Aldeborg
s	Säde Pekurinen	s	Inga Borén
s	Ewa Pettersson	s	Maria Cupén
s	Simon Strömberg	s	Kjell Hammar
s	Chris Åkerlund	s	Anders Helsing
s	Hans Carlsson	s	Andreas Jensen
s	Birgit Persson	s	Susanne Lindberg Elmgren
s	Annelie Mattsson Pettersson	s	Bernt Lundberg
s	Seve Boudrie	s	Mia Munro

(m)	bordlades	57 platser
(fp)	bordlades	16 platser
(c)	bordlades	6 platser
(kd)	bordlades	9 platser
(s)	bordlades	26 platser
(v)	bordlades	10 platser
(mp)	bordlades	10 platser

Skattenämnden för skattekontor Uppsala fr o m 1 januari 2007 t o m 31 december 2010

Ledamöter

(m)	bordlades	6 platser
(fp)	bordlades	2 platser
(kd)	bordlades	1 plats
(s)	bordlades	4 platser
(v)	bordlades	1 plats
(mp)	bordlades	1 plats

Skattenämnden för skattekontor Eskilstuna fr o m 1 januari 2007 t o m 31 december 2010

Ledamöter

(m)	bordlades	8 platser
(fp)	bordlades	2 platser
(c)	bordlades	1 plats
(kd)	bordlades	1 plats
(s)	bordlades	6 platser
(v)	bordlades	1 plats
(mp)	bordlades	1 plats

Skattenämnden för storföretagsskattekontorets Stockholmsenhet fr o m 1
januari 2007
t o m 31 december 2010

Ledamöter

s Ebla Younan
s Kjell-Anders Hietala
s Lars Gredefelt
s Lars Wessman
s Mary Johansson
s Victor Montero

(m) bordlades 21 platser
(fp) bordlades 6 platser
(kd) bordlades 3 platser
(c) bordlades 2 platser
(s) bordlades 10 platser
(v) bordlades 4 platser
(mp) bordlades 4 platser

§ 271

Interpellation 2006:61 av Åke Askensten (mp) om trafiksituationen i stockholmsregionen

LS 0611-1816

Fullmäktige beslutade att bordlägga besvarandet av interpellationen. Interpellationen besvaras vid sammanträdet den 16 januari 2007.

§ 272

Interpellation 2006:62 av Håkan Jörnehed (v) om vad som händer med Venhälsan på Södersjukhuset

LS 0611-1817

Anf. 173-177

Interpellationen är ställd till landstingsrådet för kroniskt sjuka och de stora folksjukdomarna. Fullmäktige beslutade den 7 november 2006 att interpellationen fick ställas.

Svar på interpellationen, se bilaga 3.

Landstingsrådet Lars Joakim Lundquist hänvisade till det skriftliga svaret. Vidare yttrade sig Håkan Jörnehed och landstingsrådet Lars Joakim Lundquist.

§ 273

Anmälan av interpellationer

LS 0611-1925

Nr 2006:63 av Lena-Maj Anding (mp) om situationen på Karolinska Universitets-
sjukhuset

Interpellationen skall besvaras vid sammanträdet den 16 januari 2007.

Avslutning

Ordföranden avslutade sammanträdet kl 14.40.

Vid protokollet

Peter Freme

Yttranden vid Stockholms läns landstings möte den 28 november 2006

§ 259 Delårsbokslut per den 31 augusti 2006 och prognos för 2006

Anförande nr 1

Landstingsrådet Nylund Watz (s): Ordförande, fullmäktige! Det är alldeles sant att det på kostnadssidan i landstinget nu finns negativa avvikelser hos Danderyds sjukhus och Karolinska universitetssjukhuset samt hos SL. Men det finns också positiva budgetavvikelser, framför allt hos färdtjänstnämnden, i Stockholms läns sjukvårdsområde och i Folktandvården Stockholms län. Inom SL har en förändring av avskrivningsmetoden för fordon inneburit högre redovisade kostnader än budgeterat. Det här var inte känt när budgeten för SL beslutades. Till det kommer ökade energikostnader och kostnader för ett nytt avtal, också detta kostnader som vi har haft svårigheter att förutse. Tillsammans ger det här en negativ budgetavvikelse gentemot resultatet.

Inom Danderyds sjukhus AB och Karolinska universitetssjukhuset pågår ett arbete med att komma till rätta med de jämfört med budget högre kostnader än som budgeterats. Landstingsstyrelsen bör nära följa det här arbetet, och de åtgärdsplaner som finns måste genomföras. Det behövs förmodligen också ytterligare kompletterande åtgärder.

I övrigt vill jag fästa fullmäktiges uppmärksamhet på sex saker som skett under årets första månader.

För det första har invånarnas förtroende för sjukvården fortsatt att öka. Första halvåret 2006 anger 62 procent att de har ett mycket eller ganska stort förtroende för sjukvården i länet. Det kan jämföras med motsvarande siffra 2002 som var 51 procent. Under varje år 2003–2006 har andelen mycket eller ganska nöjda patienter med förtroende för sjukvården ökat.

För det andra anser två tredjedelar att det är lätt att få information om sjukvården i landstinget. 78 procent instämmer i att de har tillgång till den vård de behöver, vilket är en signifikant förbättring jämfört med föregående år.

För det tredje fortskrider utbyggnaden av närsjukvården precis som planerat. I början av sommaren öppnades fyra nya närakuter, i Farsta, i Huddinge, i Skärholmen och i Södertälje. Totalt finns nu 13 nya närakuter på olika platser i länet. Där kan barn och vuxna få akut hjälp med lättare besvär alla dagar året om, från kl. 8 till kl. 22. Det är en oerhört angelägen och uppenbarligen efterfrågad service till medborgarna som vi har stått för och infört.

För det fjärde är den planerade koncentrationen av den högspecialiserade vården i stor utsträckning genomförd. När det gäller överföringen från akutsjukhusen till närsjukvården återstår en hel del att göra. Vi behöver mer insatser och det bör ges prioritet i budget för 2007.

För det femte har resandet inom SL slagit nya rekord. Det har ökat med inte mindre än 7 procent jämfört med förra året.

Slutligen har arbetet med den gemensamma vårddokumentationen gått in i ett intensivt skede där konkreta tidsplaner nu finns för en anslutning av respektive vårdgivare. Från och med nu börjar Hallstaviks vårdcentral i Norrtälje som första försöksenhet att operativt använda GVD-systemet i dess första version.

Ordförande, fullmäktige! För tredje året i rad är landstingets delårsresultat positivt och överträffar budgeten. Den främsta förklaringen till överskottet i delårsresultatet 2006 är att de samlade skatteintäkterna har blivit högre än budgeterat och att räntekostnaderna har blivit lägre. Kostnaderna har förvisso ökat, men det sker inom en god marginal för vad landstinget har råd med. Landstingets prognostiserade helårsresultat 2006 pekar på ett överskott på över 1,2 miljarder kronor. Detta är en förbättring gentemot budget med över 800 miljoner kronor.

Bifall till landstingsstyrelsens förslag!

Anförande nr 2

Landstingsrådet Heister (m): Fru ordförande, fullmäktigeledamöter! Det politiska bokslutet för den tidigare rödgröna majoriteten i den här salen är knappast smickrande. Valutslaget den 17 september blev mycket tydligt. Skattechocken ska bytas mot ett tydligt ledarskap, kollektivtrafiken ska inte präglas av experiment och sjukvård ska ges i tid. Delårsbokslutet för 2006 sammanfattar ganska väl vad de rödgröna åstadkommit, eller snarare vad de inte har åstadkommit.

Högeralliansen kommer nu till dukat bord med en urstark landstingsekonomi och en positiv utveckling i sjukvården och kollektivtrafiken. För dem är det bara att tacka och ta emot, sade Ingela Nylund Watz på valnatten. Ett skäl till att valet inte gick de rödgrönas väg och att bakslaget var särskilt stort här i Stockholm tror jag beror på oförmågan hos er att höra medborgarnas röst, något som syns i ärendet och som vi också hörde från Ingela Nylund Watz.

Den tidigare majoriteten beskriver allt i ljusa färger: sjukvården fungerar, kollektivtrafiken är att lita på och ekonomin är i balans. Men så är det ju inte. Hittills i år har elva patienter dött i väntan på hjärtsjukvård, och tillgängligheten i sjukvården är mycket besvärlig, ja, den är under all kritik. Problemen inom IVA och barnsjukvården har man inte gjort någonting åt. I februari, om ni nu kommer ihåg det, var det nästan totalt sammanbrott i pendeltågstrafiken. Särskilt hårt drabbades alla de som bor i de södra kommunerna. Särskilt tufft var det för dem som bodde i Nynäshamn. Kundnöjdheten är rekordlåg. Inte ens i somras fungerade kollektivtrafiken. Då kunde man varken skylla på minusgrader eller lövhalka.

Ekonomisk balans kännetecknas knappast av underskott. Ändå går SL i år med underskott. Det har inte hänt på mycket länge. Karolinska universitetssjukhuset går också med underskott även i år, och prognosen ligger nu på minus 300 miljoner kronor. Danderyds sjukhus går med underskott. Södersjukhuset klarar sig förhoppningsvis utan att gå med underskott. En god planering kräver knappast att budgeten görs om. Ändå har ni tvingats göra om budgeten två gånger. Samtidigt skenar kostnaderna i verksamheterna. Det, Ingela Nylund Watz, är inte mycket att tacka för.

Förra majoriteten i den här salen har lyckats med en sak. De har höjt skatten. De har höjt skatten med 1:95. Om det är någonting som är enkelt är det att höja skatten. Vi har nu landets i särklass högsta landstingsskatt. Redan hårt prövade stockholmare tvingas att betala långt mer än andra för sjukvård och kollektivtrafik. Så kan vi inte ha det.

En debatt om delårsbokslutet så här i november månads sista dagar tycker jag känns ganska överflödig. Om bara två veckor ska vi debattera budgeten för 2007, och vi ska blicka framåt. Ett delårsbokslut ska rimligen handla om årets verksamhet. Då borde det också finnas tid för att kunna vidta åtgärder. Så är det inte nu. Nu är snart tiden ute. Vi kommer därför att föreslå – det har väl en del redan sett i vårt budgetärende som kommer upp om två veckor, som sagt – att man ska tidigarelägga delårsbokslutet så att fullmäktige kan ha en relevant och bra debatt om rapporten. Det är en av de åtgärder vi tänker vidta från alliansens sida för att skärpa och strama upp den ekonomiska kontrollen.

Med det, fru ordförande, yrkar jag bifall till den reservation som är lagd från Moderaternas, Folkpartiets och Kristdemokraternas sida i landstingsstyrelsen.

Anförande nr 3

Landstingsrådet Nylund Watz (s): Ordförande, landstingsfullmäktige! Jag vill bara ytterligare en gång understryka att om det inte hade varit så att den gamla landstingsmajoriteten hade sett till att vi har en ekonomi som är så stark att vi har gjort miljardöverskott flera år i rad, nu för tredje året i rad, som jag pekade på, hade det inte varit mycket bevänt med de planer som Chris Heister har på att sätta i gång med skattesänkingspolitik. Jag kan bara notera att i det budgetförslag som Chris Heister presenterar, fotat på det delårsbokslut som vi nu presenterar, föreslår inte Christ Heister några skattesänkningar heller.

Anförande nr 4

Landstingsrådet Heister (m): Nu är det inte Ingela Nylund Watz och den tidigare rödgröna majoriteten som har bidragit till landstingets ekonomiska situation utan det är faktiskt medborgarna i den här regionen som har betalat 1:95 mer i skatt.

Det är inget dukat bord vi kommer till, Ingela Nylund Watz. Det är tvärtom. Det finns inte en enda smula kvar på det här bordet. Jag tycker att delårsbokslutet är ett bedrägligt delårsbokslut. Ni har tagit med allting positivt, men ni har inte tagit med någonting som är negativt. Du vet lika bra som jag att vi har en pensions-skuld som måste regleras. Det har vi fått hantera i vårt budgetförslag. Hade du tagit med det hade delårsbokslutet försämrats med uppemot 1 ½ miljard. Då hade du inte haft en enda krona i överskott. Tvärtom hade du tvingats redovisa ett underskott.

Men, återigen, hade det varit så att förutsättningarna för tillväxt i den här regionen hade varit bättre hade inte heller skatten behövt se ut som den gör. Hade bordet varit dukat hade vi också kunnat sänka skatten.

Anförande nr 5

Landstingsrådet Nylund Watz (s): Ordförande, landstingsfullmäktige! Siffrorna i de respektive årsboksluten från den förrföra mandatperioden respektive den här mandatperioden får väl tala sitt eget tydliga språk. Folk i allmänhet är ju rätt läskunniga.

Jag vill bara notera att Chris Heister som tillträdande finanslandstingsråd inte har förstått att engångskostnader är någonting annat än driftskostnader i ekonomin.

Anförande nr 6

Landstingsrådet Heister (m): Fru ordförande! 1:95 mer i skatt. 7 miljarder mer per år. Ändå fungerar inte sjukvården. Ändå fungerar inte kollektivtrafiken. Det finns inte en enda krona över i 2006 års bokslut när vi kommer att få det i början av nästa år. Det finns ingenting kvar, inte en enda smula. Ska man ta ansvar för ekonomin, Ingela Nylund Watz, finns det efter er politik inte utrymme att lägga en skattesänkning nästa år. Jag hade önskat att tioöring för tioöring få ned landets i särklass högsta landstingskatt. Men min ambition är att klara det 2008. Sådan ambition har inte du.

Anförande nr 7

Landstingsrådet Rydberg (fp): Ordförande, landstingsledamöter! Vi kan ju notera att det här delårsbokslutet visar att det finns en hel del stora problem. På flera av våra sjukhus finns underskott, och på Karolinska sjukhuset skenade det under sommaren och valrörelsens första veckor. Dagens månadsrapport, som vi hade i landstingsstyrelsen, visar att det ser väldigt bekymmersamt ut.

Som motvikt möter oss det avgångna finanslandstingsrådet med glättighet om hur positivt delårsbokslutet är. Antingen har ni inte förstått problemens omfattning eller också vill hon få det till att testamentet ska se prydligt ut. Jag misstänker att det är det senare, eftersom Socialdemokraterna för en timme sedan, när vi hade landstingsstyrelsemöte, ville att landstingsstyrelsen i dag, den 28 november, skulle uppdraga åt landstingsdirektören att ta fram ytterligare åtgärder, utöver dem majoriteten föreslog, de sista 33 dagarna av årets 365. Ett spel för galleriet kanske man kan kalla det.

Problemet, som döljs av att vi har fått kraftigt ökade skatteinkomster och lägre ränteutgifter, vilket ger ett positivt prognosresultat – det ni har på bordet – före bokslutsdispositioner, är att vi har kraftiga kostnadsökningar. Om man inte genomskådar detta har man ett problem. Det är det problemet vi kommer att leva med.

Det ökande underskottet inom SL är också en direkt följd av enhetstaxan, som har dränerat SL på stora inkomster. Den ökade vårdvolymen som sjukhusen fått, som motsvarar en ökning av antalet vårdtillfällen med 3 procent, kan man fundera över. Vilken epidemi är det som har drabbat oss just 2006 som har lett till att det har blivit så många fler inläggningar? När Ingela Nylund Watz lyfter fram närakuterna som en framgång kan man bara ställa sig frågan: Framgång till vad, till att fler tvingas söka sig in till sjukhusen för att de inte fick adekvat vård i ett tidigare skede? Närakuterna har inte haft den avlastande effekt som det var tänkt. Är det inte dags att erkänna det misslyckandet?

Den nya majoriteten kommer att få en tuff start med att hantera stora underskott hos sjukhusen, inom SL och på grund av patienter som inte har fått vård i tid. Kanske skulle pannan vara lite mer rynkad hos en del av er här i dag om fler hade sett det månadsbokslut som några av oss har tagit del av här på morgonen. Vi har i dagsläget en kostnadsökningstakt på 5,3 procent. Det överstiger den förväntade skatteinkomstökningen de närmaste åren, 2007–2009, då inkomstökningen bedöms ligga på 4,4 procent.

Att få ned den höga kostnadsökningstakten är avgörande för om vi ska kunna klara alla de utmaningar vi står inför de kommande åren. Det var det som stod på menyn när vi satte oss till bords efter majoritetsskiftet. Med det yrkar jag bifall till förslaget från de borgerliga partierna i landstingsstyrelsen.

Anförande nr 8

Landstingsrådet L a r s s o n (s): Fru ordförande, fullmäktige! Jag kan inte låta bli att göra ett inlägg när Birgitta i talarstolen är oroad över den höga kostnadsökningstakten. Även jag tycker att den är för hög. Jag tycker också att det är glädjande att Birgitta tar den höga kostnadsökningstakten på fullt allvar och säger att vi behöver vidta åtgärder mot detta. Det hade varit oerhört mycket mer glädjande om Birgitta hade haft den insikten förra gången Birgitta var i ansvarig ställning här i landstinget, när kostnadsökningstakten låg på uppemot 8 procent. Då syntes inte samma ansvarstagande. Men det är glädjande att Birgitta har vaknat nu.

Anförande nr 9

Landstingsrådet R y d b e r g (fp): Kostnadsökningstakten under de borgerliga åren var inte högre i Stockholm än i något annat landsting. Det tycker jag att Dag Larsson också bör erkänna. Om du tittar på vad som hände i alla Sveriges landsting kan du se att vi låg på ungefär samma nivå i alla landsting. Våra inkomster ökade också väldigt kraftigt. Men det som skedde var att den socialdemokratiska regeringen höjde skatteutjämningsavgiften med rekordfart. Och eftersom vi betalar in den avgiften ett och ett halvt år efter att man har fattat beslut om budget gick det ju aldrig att budgetera den siffran rätt.

Det vi skulle ha gjort, som inte skedde år 2002, var att vi skulle ha skickat fram ett ärende om tilläggsanslag till fullmäktige. Det här var uppe i hälso- och sjukvårdsnämnden. Vi gjorde vad vi kunde där. Men kostnadsökningstakten var densamma i hela Sverige. Inkomstökningstakten var också mycket hög. Det som är problemet i dag är att inkomstökningstakten inte är lika hög som er kostnadsökningstakt. Detta är problemet, Dag Larsson.

Anförande nr 10

Landstingsrådet L a r s s o n (s): Jag tror att jag nöjer mig med att notera att det inte bara var jag som bedömde Birgittas ansvar för kostnadsutvecklingen förra gången i det här landstinget utan det gjorde också revisionen. Den minnesgode eller intresserade kan ju läsa revisorernas omdöme om Birgittas förmåga att hålla nere kostnadsökningstakten.

Anförande nr 11

Landstingsrådet Rydberg (fp): Det är ju väldigt rörande att höra Dag Larsson tala om hur viktigt det är att hålla nere kostnadsökningstakten. Men ni ska ha klart för er att i går presenterade Socialdemokraterna sin budget, där man späder på utgifterna för nästa år med ytterligare 300 miljoner kronor. Detta är inte att försöka hålla i pengarna, få ned kostnadsökningstakten och få ordning i ekonomin, Dag Larsson. Jag tycker att du har en läxa att göra därhemma innan vi tar upp budgeten här i fullmäktige om två veckor.

Anförande nr 12

Landstingsrådet Nyman (kd): Fru ordförande! Jag vill börja med att yrka bifall till den gemensamma borgerliga reservationen i landstingsstyrelsen i detta ärende.

Vi har precis lagt revisorernas höstrapport till handlingarna. Den kastar faktiskt lite ljus över det här delårsbokslutet, bland annat att man bör lämna ifrån sig delårsbokslutet lite tidigare. Det har vi tagit fasta på, så det blir mycket tidigare om drygt ett halvår. Då finns det också möjligheter att diskutera innehållet på ett helt annat sätt, med en annan utgångspunkt och med lite perspektiv på framtiden.

Trots en mycket hög skatt finns det fortfarande utomordentligt stora brister i sjukvården. Det är bra att förtroendet för sjukvården ökar i befolkningen. Problemet är att vi ägnar nästan ingen tid åt att analysera vari bekymren består för de drygt 30 procent, den dryga tredjedel som inte är nöjda, som inte kan lyfta sitt svar till den övre halvan av betygsskalan. Det är de svårast sjuka som fortfarande får stå tillbaka i vårt landsting, trots landets högsta landstingsskatt; jag höll på att säga alla kategorier. Trots en kraftigt utbyggd närsjukvård är det fortsatt mycket högt tryck på akutmottagningarna. Det är precis som Ingela Nylund Watz sade – det var en väldigt klar analys av det – vi har skapat tillgänglighet för dem som har de lätta sjukdomarna och de lätta vårdbehoven. Du sade det i inlägget. Det är helt korrekt. Men jag tycker inte att vi ska koncentrera oss på dem som har de lättaste behoven att tillgodose. Det handlar om att ta hand om dem som har de största och svåraste problemen i vården. Där är det fortsatt eftersatt. Ni har mött de enkla vårdbehoven.

När vi går till siffermaterialet visar det sig att anledningen – det framgick också av Nylund Watz inlägg – är engångseffekter på inkomstsidan, men dessvärre finns det engångseffekter för det här året på utgiftssidan som är långt större. Sannolikt tvingas vi notera ett bokslut för 2006 med ett underskott, byggt på det material som vi har i dagens ärende. Engångseffekter plus större engångseffekter ger minus.

Kostnadsökningstakten är naturligtvis ett kärt ämne i det här landstinget. Men om man enbart relaterar den till enstaka år eller enstaka delårsbokslut tappar man kontakten med verkligheten. Man måste sätta in den i sitt sammanhang. Ni kan kanske erinra er – en del av er var ju med på den tiden – den nedskärningspolitik som bedrevs under mandatperioden från mitten på 90-talet och fram till 1998, då en uppbyggnadsperiod började. Sätter man inte dessa två i relation till varandra hamnar man helt vilse, och man får ingen vägledning vare sig från debatten eller från de skrivningar som den just avgångna majoriteten gjort.

En kort reflexion ytterligare till delårsbokslutet har sin utgångspunkt och sin belysning i revisorernas höstrapport. Det är de äldre, de multisjuka och de psykiskt sjuka som har fått stå tillbaka. Det är tragiskt att tvingas konstatera det en dag som denna, när psykiatrisamordnaren precis har lämnat en rapport som pekar på samma sak. Ni har haft fyra år på er med enorma inkomstökningar, dels på grund av skattehöjningen, dels på grund av gynnsamma skattekraftsvillkor. Ändå är det de svårast sjuka, de äldre, de multisjuka och de psykiskt sjuka som har fått stå tillbaka. Varför skriver ni inte en enda bisats om detta? Konstatera faktum! Det hade varit klädsamt, även om jag förstår behovet av att få lägga till rätta och visa upp en bild som enbart är positiv. Men verkligheten argumenterar också, och det är den vi är satta att ta hand om och hantera framöver, alldeles oavsett procentsats och alldeles oavsett medborgarnas betygssättning. Ansvar har vi för de svårast sjuka. De har fått stå tillbaka under de senaste fyra åren.

Anförande nr 13

Landstingsrådet Nylund Watz (s): Ordförande, landstingsfullmäktige! Om det inte hade varit så att den tidigare majoriteten hade tagit ansvar för att påbörja en modernisering av den hälso- och sjukvård vi har i vårt län genom att ta de svåra och tuffa besluten om koncentration, till exempel av den högspecialiserade vården, hade vi inte haft resurser för vare sig de svårast sjuka eller för dem med de enklare åkommorna. Om det inte hade varit så att vi hade tagit ansvar för att se till att städa upp det moras som bland annat du, Stig, var med och skapade under förra mandatperioden hade det sannerligen inte funnits några förutsättningar för en utveckling av en modern hälso- och sjukvård i Stockholmsregionen. Jag säger bara: Glöm inte det moras ni lämnade efter er! Nu har ni ett dukat bord.

Anförande nr 14

Landstingsrådet Nyman (kd): Fru ordförande! Jag har inte kunnat konstatera att jag har problem vare sig med närminnet eller med andra minnen. Skulle det dessutom vara så att jag hade personliga problem med det påminns jag vid mer än vartannat fullmäktige om hur det var under den period vi regerade. Men när du talar om moras: Sätt en parentes om det sista s:et och du får ursprunget. Att öka skatteutjämningsavgiften med en ny miljard varje år, alltså inte en miljard som höll utan en ny miljard varje år, går inte att möta. Ni mötte det med en skattehöjning, men det blev inga pengar kvar i länet till länets invånare när det gäller hälso- och sjukvården.

Att ni koncentrerade den högspecialiserade vården har gett de här möjligheterna för vården i övrigt – låt oss titta på det när bokslutet kommer om några månader och vi ska kunna se tillbaka på hela perioden. Jag är inte lika övertygad om, Ingela Nylund Watz, att det var er koncentration, fusionen, som har gett effekterna. I det här delårsbokslutet står det att Karolinska har ett underskott på 200 miljoner. Sedan det skrevs har det stigit till 300 miljoner. Vi får se vad det står på nyårsafton.

Anförande nr 15

Landstingsrådet Nylund Watz (s): Ordförande, landstingsfullmäktige! Det är inte vid varje fullmäktigesammanträde man lyckas reta upp Stig Nyman så till den grad att han höjer rösten på det sätt som han gör nu. Otvivelaktigt är det ändå så att om man jämför den förrförra mandatperioden med den förra kan man notera att

vi tre år i rad har visat svarta siffror när ni flera år i rad visade röda och inte beviljades ansvarsfrihet. Vilka förklaringar du väljer att använda för det faktum att ni inte tog ansvar för fögderiet den gången är strängt taget ointressant. Det som har varit svettigt har varit att under den här mandatperioden städa upp efter det.

Anförande nr 16

Landstingsrådet N y m a n (kd): Fru ordförande! Jag skulle önska att det var bara siffrorna som var svarta. Problemet är att det ser mörkt ut för stora viktiga patientgrupper.

Er prestation är två att-satser som höjde skatten med ett år emellan. Jag kallar det inte för en politisk prestation. Jag kallar det inte för särskilt tufft. Därför att när det gäller kostnadsökningstakten och innehållet i kostnaderna har ni inte presterat något. Just nu rusar kostnadsökningstakten i höjden. Ni kommer att få problem också i opposition att kunna försvara ert fögderi.

Det som hände under den förra perioden, alltså efter 1998 års val, var ju att vården byggdes upp på ett sätt som ni har kunnat skörda frukterna av rätt mycket. Det tar tid att bygga upp. Det går fort att riva. Riva kan man göra utan ritning, men det går inte att bygga utan ritning. Det är ett evidensbaserat uttalande.

Anförande nr 17

Landstingsrådet A n d e r s s o n (c): Nu, Ingela Nylund Watz, får du leta längre tillbaka i historiken om du ska komma åt mig med hänvisningar till förra mandatperioden. Centerpartiet var ju inte med under den mandatperioden. Förhoppningsvis – jag har inte kontrollerat bakåt – har vi ett solitt *record* av god ekonomisk förvaltning.

Jag ska naturligtvis börja med att yrka bifall till reservationen. Jag vill göra den inledande reflexionen att det enbart är goda och oförutsedda omständigheter som räddar landstinget från ett stort budgetunderskott.

Jag vill också fästa landstingsfullmäktiges uppmärksamhet på det starka sambandet mellan Socialdemokraternas vårdfilosofi och de svårigheter som det här bokslutet visar när det gäller möjligheten att skapa ett positivt arbetsklimat i vården, präglat av ansvarstagande och entusiasm bland personalen. Jag tänker naturligtvis främst på den centralisering och tilltro till politisk och byråkratisk toppstyrning som präglat vårdpolitiken.

Skapandet av det nya Karolinska universitetssjukhuset är förstas det mest bestående och förhoppningsvis sista monumentet över ett föråldrat plansocialistiskt vårdtänkande. Knappt var den här sammanslagningen ett faktum förrän larmen började om personalflykt och ständigt spräckta ekonomiska prognoser. De här resultaten bekräftar för övrigt också den akademiska forskningen. Den tilltro till storskalighet när det gäller vårdorganisation och den tilltro till toppstyrning som den socialdemokratiska tidigare majoriteten har visat är förknippad med fallande effektivitet, sämre arbetsmiljö och svällande byråkrati.

Det tydliga valresultatet i september svarar därför mot en djupt känd frustration bland vårdpersonalen och patienterna över centraliseringens följder. En slutsats av bokslutet är därför att ett nytt sätt att styra vården måste sökas, en styrning som

ger utrymme för personalens entreprenörsanda, goda omdöme och medinflytande, som mobiliserar patienterna i kvalitetskontrollen genom ett stärkt patientval, som öppnar för nya driftsformer och för en mänsklig skala i stället för en storskalighetsromantik och för en vård som drivs framåt av motivation i stället för av administration.

Anförande nr 18

Landstingsrådet Nylund Watz (s): Ordförande, landstingsfullmäktige! Jag vill börja med att hälsa Gustav välkommen till debatten i landstingsfullmäktige. Det ska bli mycket spännande.

Jag tycker att det är väldigt intressant att notera att Centerpartiets första inlägg i den här salen handlar om centralisering och mer byråkrati, kommandes från ett parti som i ett kommande ärende på landstingsfullmäktige bidrar till att ytterligare centralisera beslutsfattandet, minska antalet politiker och avskaffa de regionala SL-styrelserna. Jag tycker att det är jätteintressant, speciellt ur ett Södertäljeperspektiv.

Hade det varit så att vi hade haft den ekonomiska svaghet som vi hade när vi gick in i den förra mandatperioden hade inte Gustav Andersson kunnat stå här och diskutera om satsningar över huvud taget i hälso- och sjukvården. Tack vare att vi nu har resultat med miljardöverskott tre år i rad har vi råd att ha en kostnadsökningstakt på 5,2 procent. Det hade vi sannerligen inte när vi gick med miljardunderskott och hade kostnadsökningar på 8 procent.

Anförande nr 19

Landstingsrådet Andersson (c): Vi återkommer till diskussionen om den politiska organisationen senare. Det jag har talat om här är den centralisering som vårdens personal känner av, där beslutskedjorna har blivit längre och möjligheten att påverka sin arbetssituation har blivit sämre. Det är just det sambandet som Karolinska universitetssjukhusets omorganisation så tydligt visar. Ju mer man centraliserar och förlänger beslutskedjorna, desto sämre blir också ansvarstagandet och inte minst entusiasmen hos vårdpersonalen.

Anförande nr 20

Landstingsrådet Nylund Watz (s): Ordförande, landstingsfullmäktige! Återigen, Gustav Andersson, under de åtta år som Centern inte har varit representerad här i landstinget har vi levt med fyra år av tiomiljardersunderskott. De förra fyra åren har vi påbörjat en återhämtning av landstingets ekonomi som gör att vi för tredje året i rad pekar på ett överskott på 1,2 miljarder. Det är i sanning olika betyg åt olika majoriteter. I sanning är det också så att hade landstingets ekonomi inte gått igenom den reparation som vi har varit tvungna att göra hade ni inte kunnat fundera över diverse satsningar som för övrigt inte heller är finansierade. Det kommer vi att se på budgetfullmäktige.

Anförande nr 21

Landstingsrådet Andersson (c): Nu var ju inte Centerpartiet med under den näst föregående mandatperioden. Jag kan omöjligt känna mig träffad av de hänvisningar som Ingela här gör.

Jag vill dock fästa uppmärksamheten på att man inte enbart kan tala om ekonomisk skuld när man diskuterar ett landstings ekonomi. Man måste också tänka på den vårdskuld man lämnar efter sig. Jag ska inte försvara det som hände näst föregående mandatperiod, man måste ändock ha även det perspektivet.

Anförande nr 22

Landstingsrådet L a r s s o n (s): Jag är glad, Gustav Andersson, att du inte försöker försvara det som hände den förrföra mandatperioden. Det är nämligen omöjligt.

Däremot skulle jag vilja tacka Gustav Andersson, Centerpartiet. Du nämnde och försökte påstå att det var ren tur att vi visade svarta siffror i stället för de sedvanliga borgerliga röda siffrorna. Ren tur, sade du. Jag vågar påstå att om man tittar i ekonomisk historia lite grann kan man se att Sverige gick igenom en fruktansvärd kris i början av 90-talet. Det var en av de bidragande orsakerna till att stockholmarnas inkomster sjönk och att vi hade ekonomiska problem även i det här landstinget. Tack vare de mycket hjältemodiga insatser som Centern bidrog med när ni hjälpte den socialdemokratiska regeringen fick vi fart på tillväxten. Stockholmarnas löner ökade. Det är tur. Om stockholmarna tjänar mer har vi råd med mer sjukvård i det här landstinget. Tack, Gustav, och tack Centern för att ni hjälpte Socialdemokraterna att sanera efter det borgerliga fiaskot i början av 90-talet på nationell nivå.

Anförande nr 23

Landstingsrådet A n d e r s s o n (c): Tack, själv! Vi avbröt ju det samarbetet när ansvaret för ekonomin kom i andra hand och köpandet av diverse valfläsk kom i första hand. Nu har vi hittat tillbaka till en majoritet där vi kan arbeta för mer inflytande åt patienter och mer inflytande åt personal. Därigenom, genom att skapa en styrning som kommer underifrån och inte uppifrån, kan vi också skapa förutsättningar för en bättre ekonomi.

Anförande nr 24

Landstingsrådet S e v e f j o r d (v): Fru ordförande! Det är en ganska rolig debatt som plötsligt uppstår här. När man sitter och lyssnar börjar man ju fundera över hur eniga ni egentligen kan vara. Chris Heister ser bara jämmer och elände under de senaste fyra åren. Ingenting är bra. Allting har blivit så mycket sämre, fast vi har kortat köerna, fast tillfredsställelsen med sjukvården har ökat, precis som Ingela Nylund Watz redovisade, fast ekonomin är så oerhört mycket bättre än den var när vi tog över för drygt fyra år sedan. Men allt är bara jämmer och elände, enligt Chris Heister. Och det enda vi lyckades åstadkomma på fyra år, enligt Chris Heister, var att vi höjde skatten. Det märkliga med denna skattehöjning är ju att de borgerliga partierna hela tiden har stött den, för era budgetar har hela tiden under den gångna mandatperioden byggts på denna skattehöjning. Ni har ju inte yrkat på att vi ska sänka skatten. Ni har faktiskt byggt era budgetar på just denna skattehöjning. Men det är bara jämmer och elände i alla fall.

Vi vet ju varför vi höjde skatten. Det var därför att ni skötte ekonomin så erbarmligt dåligt att ledande företrädare i den här salen faktiskt inte fick ansvarsfrihet av revisorerna. Nu tar man till brösttoner i talarstolen. Alla de borgerliga företrädare som var med under förrföra mandatperioden har tydligen

väldigt kort närminne. Man vill inte kännas vid den erbarmligt dåliga politik man förde när man hade ansvaret.

Till Stig Nyman skulle jag vilja vända mig. Du tog ju också till brösttoner och talade om hur eländigt det var och att vi har glömt alla de mest utsatta. Jag kan bara kommentera det Milton sade i går. Han berömde Stockholm för att vi har utvecklat och förbättrat just psykiatrin under den gångna mandatperioden. Stockholm lyfte han särskilt fram. Man kan väl få åtminstone det erkännandet. Men det går tydligen inte att säga att någonting vi gjorde under förra mandatperioden var bra.

Pendeltågen och kaoset inom kollektivtrafiken tog man upp. Men vem var det som sålde ut pendeltågen under förrförra mandatperioden, när borgarna hade ansvaret? Vilka var det som sålde ut pendeltågen och såg till att vi fick det kaos som vi faktiskt har i dag?

Sedan har vi den berömda bordsdiskussionen. Är bordet dukat eller är bordet avdukat? Om det kan jag bara säga att när vi tog över för drygt fyra år sedan fanns det inte ens ett bord. Det fanns fanken inte en stol att sitta på ens en gång. Det fanns ingen mat på tallrikarna. Det fanns absolut ingenting. Det var absolut renrakat. Och när vi tittade i skafferiet var det bara ett stort svart hål.

Anförande nr 25

Landstingsrådet N y m a n (kd): Jodå, Birgitta Sevefjord, jag kan visst instämma i det Milton har sagt. Men problemet du har och har haft är ju att det ändå återstår så mycket. Jag kan också säga att jag lyfter fram Stockholm då och då. Vi har nämligen ett alldeles unikt engagemang i Norrtälje. Det går inte att gå längre i samverkan och samarbete för att få till det. Det har vi åstadkommit tillsammans. Det har jag arbetat för både inför beslutet och under perioden fram till dess. Visst går det att säga.

Men jag skulle ha önskat, och det kan vi väl återkomma till vid budgetfullmäktige så småningom, att det fanns någon sorts klädsam ödmjukhet från den avgående majoriteten inför att det ändå återstår stora brister, inför synpunkterna från dem som inte kommer till tals bland en tredjedel av invånarna, som ändå ser att det finns stora bekymmer och inte kan sätta betyget positivt. Det var det jag sade.

Jag vet att det har fungerat bra. Jag konstaterade att flera tycker att sjukvården fungerar bra. Men det återstår alldeles för mycket, trots de fullständigt enorma skatteintäkterna ni har kunnat nyttja under de här åren. Men de har inte varit till för stockholmarnas del.

Anförande nr 26

Landstingsrådet Se v e f j o r d (v): Jag får väl tacka Stig Nyman för att han säger att en del ändå har fungerat bra. När det gäller psykiatrin till exempel återstår mycket att göra. Jag håller med dig. Vi har också i vårt budgetförslag lagt fram ett antal konkreta förslag på hur man just ska förbättra psykiatrin. Men låt oss återkomma till det i budgetdebatten.

Anförande nr 27

Landstingsrådet Heister (m): Birgitta Sevefjord säger att jag är enögd. Men min poäng i mitt inlägg i början är ju att det är ni som har varit enögda. Det ni har redovisat i det här delårsbokslutet är en oerhört positiv bild och inte en bild som avspeglar verkligheten. Det var därför jag tog upp, som jag ser det, ett antal besvärliga situationer som det finns skäl att man kompletterar det här delårsbokslutet med. Det ena är att kostnaderna skenar. Det andra är att det är underskott både på Karolinska och på Danderyds sjukhus. Framför allt är det så att kollektivtrafiken inte fungerar. Människor har synpunkter på att vården inte lever upp till de behov och de önskemål man har. Det är just den här dövheten från er sida som jag tror var ett av skälen till att ni förlorade valet så starkt som ni gjorde den 17 september. Ni lyssnade inte på medborgarna.

Anförande nr 28

Åke Askén (mp): Ordförande, ledamöter! Det är intressant att företrädarna för den nya majoriteten tydligen kokar av självförtroende. I det sammanhanget kanske jag lite stillsamt ska påpeka att flera av de problem som ni har tagit upp, framför allt de som Chris Heister tog upp i inledningen, är problem som återkommer i det här landstinget oavsett vilka partier det är som styr. Man ska kanske vara lite försiktig här och inte ta till alltför stora ord. Men vi ska naturligtvis granska hur dessa ganska stora ord håller i verkligheten så småningom. Det ska också bli intressant.

Det är bra i alla fall att ni lovar att inte köra någon repris på föreställningen förra gången ni, exklusive Centerpartiet, hade makten, då det var en oerhörd miljard-rullning. Det var kanske den dystraste perioden någonsin i det här landstinget. Förmodligen var det det – inga repriser.

Men när det gäller att Stig Nyman har höjt rösten mot Ingela Nylund Watz tror jag att det är bra om Stig Nyman kommer att höja rösten mer, dock inom den nya majoriteten. Jag tror att det kommer att kunna behövas, Stig.

Anförande nr 29

Lena-Maj Anding (mp): Ordförande, landstingsledamöter! Det kommer alltid att finnas behov hos befolkningen som vi måste svara upp emot på något sätt. Frågan är hur väl vi lyckas motsvara de behoven. Ju bättre vi lyckas svara mot de behoven, desto mindre tror jag faktiskt att vården kommer att kosta oss. Då svarar vi så bra mot befolkningens behov att de inte behöver komma tillbaka och tillbaka igen till hälso- och sjukvården för att få hjälp. Vi måste faktiskt titta på dem som har störst behov i organisationen. I den delen vill jag ändå hålla med dem som har pratat för det.

När det gäller Stockholms sjukvårdsstruktur och Karolinska universitetssjukhuset har man pratat om att det var en storskalig lösning att lägga ihop de två sjukhusen och att det var toppstyrning. Vi behövde centralisera en del beslut förra mandatperioden på grund av den ekonomiska situationen. Vi valde att centralisera den organisationen kraftigt och decentralisera den samtidigt, vilket jag tyckte var en helt genial lösning. Då fick vi den här goda kontakten med medborgarna som vi verkligen behövde för att fånga upp de hälso- och sjukvårdsbehov som fanns.

De som säger att vi inte har haft en god kontakt med medborgarna är ute och cyklar! Det kan man göra på gatorna, men inte här i fullmäktige.

Att vi skulle ha haft en svällande byråkrati måste jag också vända mig emot. Vi har skurit enormt i byråkratin och verkligen försökt slimma organisationen, för vi har inte haft råd med någon stor byråkrati. Vi måste ha en så effektiv byråkrati som möjligt, som stödjer den politiska organisationen.

Man kan inte säga att vi har haft en stor och svällande byråkrati, det är bara att gå tillbaks och titta efter. Visserligen är det många inom hälso- och sjukvårdsorganisationen och inom landstingsstyrelsens förvaltning, men vi har också väldigt mycket avtal att hantera i organisationen. Det får man inte glömma.

Självklart kan man fortsätta titta på om det går att göra den organisationen ännu bättre, det har vi ingenting emot.

Den här organisationsförändringen handlade faktiskt om minskad konkurrens och om ökad samverkan, därför att vi tror på ökad samverkan. Jag vet att ni på den borgerliga kanten tror på ökad konkurrens, men det är inte säkert att det ger ett bättre ekonomiskt resultat. Det gjorde inte det under förförre mandatperioden i alla fall. Jag vill bara önska er lycka till, om ni kan få till den där ökade konkurrensen och ett bättre ekonomiskt resultat – det återstår faktiskt att se hur det kommer att bli med den frågan!

Någon påstod att motivation hade saknats hos landstingets personal. Det vill jag bestämt vända mig emot. Vi har haft en enormt motiverad personal i landstinget under den mandatperiod som har gått. De har jobbat på och verkligen lagt ner själ och hjärta i det som vi har fattat beslut kring. Vi fattade beslut för att klargöra och tydliggöra uppdragen i sjukvårdsorganisationen, och vi försökte fånga upp befolkningens behov så mycket vi bara kunde.

Det är väl någonting man får fortsätta att analysera, om den struktur som ni nu ska besluta om stöder befolkningens behov bättre än den struktur vi fattade beslut om. Det kommer ju snart ett ärende om organisationen, där vi kan fortsätta diskutera det.

Vi vill också att personalinflytandet ska öka i landstinget och att vi ska föra ut besluten så långt som möjligt i organisationen. Vi tror att det är möjligt inom den organisation som vi fattade beslut om – självklart!

Sedan får man väl fortsätta att analysera vad kostnadsökningarna beror på. Har behoven ökat hos befolkningen, eller beror de på att man ohämmat har anställt ny personal, som inte tar hand om människor? Vad handlar kostnadsökningarna om – är det läkemedel, är det behandlingsalternativ, eller vad är det för någonting?

Miljöskulden har i alla fall inte ökat, tvärtom. Miljöarbetet ser mycket bra ut i den tidigare förvaltningen. Det är i alla fall vi i Miljöpartiet också väldigt glada för.

Anförande nr 30

Landstingsrådet Andersson (c): Lena-Maj Anding, det som du nämnde här var att kontakten med medborgarna skulle ha fungerat bra. Men det som jag talar om, centraliseringen och bristen på medinflytande, rör personalen.

När vi talar om byråkrati kan vi inte bara mena den centrala administrationen utan också byråkratin i personalens vardag, och där är beslutskedjorna i vårdorganisationen helt avgörande. Jag tror mycket mera på att man skapar arbetsformer för vården där personalen automatiskt har ett medinflytande genom att makten finns nära, än på att göra konstlade projekt med personalinflytande.

Du sade att personalen har varit motiverad. Det är också min uppfattning att den har varit motiverad, i meningen att man är plikttrogen och arbetar på. Men mår den bra? Det måste ju vara frågan. Känner den att den får chans att göra sitt bästa?

Anförande nr 31

Landstingsrådet **Wigg** (mp): Ordförande, fullmäktige! Man måste nyansera bilden lite grann, när det blir väldigt svart från den ena sidan och väldigt vitt från den andra sidan. Vad det handlar om är att vi har ansvar för både kollektivtrafik, sjukvård och hälsovård – vilket är oerhört viktigt men som är en lite bortglömd fråga i den nya majoritetens budgetförslag, som jag kommer till senare.

Det är naturligtvis svårigheter med att leda ett så här stort landsting, och vi har också haft våra svårigheter. Men vi står på fast grund vad det gäller ekonomin. Vi har en ekonomisk hållbarhet, som kan svara upp mot en väldigt hög engångskostnad vid en ny pensionsberäkning. Det skulle inte ha klarats av om vi inte hade haft en ekonomi i balans.

Vi har också en miljö i balans, eller vi är åtminstone på väg mot en miljö i balans. Äntligen, efter en lång valrörelse, börjar både media och andra att vakna vad det gäller miljöfrågorna. Det har varit oerhört svårt att nå ut med de frågorna i valrörelsen. Tittar man i delårsbokslutet kan man se att på miljösidan har vi, som Lena-Maj nämnde, gjort stora framsteg. Miljösteg 5 som landstingets förra majoritet beslutade om i våras, som inte stöddes av den nya majoriteten, är jag glad att man nu ändå tar steget ut och godkänner. Å andra sidan vidtar man åtgärder, i kollektivtrafiken och på andra håll, som motverkar ett ökat kollektivtrafikresande. Man höjer taxorna och återinför zonerna, vilket gör det svårt att uppnå sitt eget mål om en ökad kollektivtrafikandel av det totala resandet.

Jag hoppas att man ändå fortsätter det positiva arbete som vi har lagt i den gamla majoriteten, både vad det gäller ekonomin – där det fortfarande finns stora frågetecken, måste jag säga – och miljön. Också där finns det frågetecken. Var finns den reella politiken? Man kan inte som Andreas Carlgren stå i riksdagen och säga: ”Vi återkommer med förslag”. Det handlar om att man måste ta tag i det här på en enda gång nu, vi måste ha kontinuitet i arbetet med att minska de klimatpåverkande utsläppen. Det handlar också om att vi måste gå vidare med de svåra vårdfrågorna och med frågorna runt Karolinska sjukhuset och få den organisationen att fungera. Det finns inget steg tillbaka, det går inte att återigen dela upp sjukhusen, utan nu måste vi gå vidare och hitta problemen och svaren, både ekonomiskt och personalmässigt.

Med det yrkar jag bifall till landstingsstyrelsens förslag till delårsbokslut.

Anförande nr 32

Landstingsrådet **Heister** (m): Fru ordförande! Det råder tydligen oklarhet om vårt yrkande när vi yrkar bifall till reservationen i landstingsstyrelsen, eftersom

där finns också ett antal att-satser som bara landstingsstyrelsen har att besluta om. Jag trodde att de utgick med automatik, men så är det uppenbarligen inte. Låt mig då justera mitt yrkande när det gäller bifall till reservationen exklusive de beslut som fattats av landstingsstyrelsen själv. Blir det rätt då, fru ordförande?

Jag yrkar bifall till den att-sats som lyder: fullmäktige beslutar att fastställa delårsbokslut och prognos för helåret 2006, med de formuleringar som framgår i texten. Efter de andra att-satserna kommer ju den motivtext som vi har till vår att-sats. Det gäller alltså att-satsen att fastställa, med den motivtexten från reservationen i landstingsstyrelsen. Mer tydlig än så ska jag väl ändå inte behöva vara?

Ordföranden: Nej. Ni är egentligen alla överens om att fastställa delårsbokslutet, men du vill hänvisa till en annan motivering än den tidigare majoriteten. Då kan man väl säga att ert förslag är att fastställa delårsbokslutet med reservationens motivering. Egentligen är de yrkanden som finns kvar sådant som landstingsstyrelsen beslutar om.

Nu frågar jag om det är fler som vill ha ordet.

Anförande nr 33

Landstingsrådet Nylund Watz (s): Ordförande, landstingsfullmäktige! Jag vill gärna veta vad det är vi ska fatta beslut om.

Jag utgår från att landstingsfullmäktige ska fatta beslut om att fastställa eller inte fastställa delårsbokslutet. Vilka beslut som landstingsstyrelsen har fattat för egen del är sedan rimligen egalt, men om Chris Heister vill ha med en protokollsan-teckning eller ha med hela det förslaget till beslut så vore det bra om hela fullmäktige visste vad det är vi ska ta ställning till.

Anförande nr 34

Landstingsrådet Heister (m): Om alla lyssnar väldigt noga nu, så yrkar jag bifall till att fastställa delårsbokslut och prognos för helåret 2006, med den motivtext som framgår av reservationen i landstingsstyrelsen som börjar med ”Enligt delårsbokslutet väntas landstingskoncernen redovisa ett överskott” och avslutas med ”Att få ned den höga kostnadsökningstakten är avgörande för om landstinget ska klara av alla de utmaningar landstinget står inför kommande år”.

Det måste vara glasklart vad detta innebär för Moderaternas, Folkpartiets och Kristdemokraternas sida i reservationen – och numera också Centern!

Anförande nr 35

Curt Linderoth (m): Fru ordförande! Jag begärde ordet för en liten stund sedan, men uppenbarligen observerades det inte så nu kanske jag kommer in lite som jätten efteråt.

Jag yttrar mig i egenskap av medlem i revisorskollegiet och ordförande i revisionsgrupp 2, som har till uppgift att revidera sjukvårdssidan.

Jag vill först och främst understryka den uppmaning som står på sidan 3 längst ner: "Landstingsstyrelsen bör efter en fördjupad analys utarbeta en strategi med åtgärder som vänder den indikerade trenden med ökade kostnader i dessa avseenden." Det yttras av föredragande landstingsrådet. Samma meningar finns från den borgerliga oppositionen på sidorna 4 och 5.

Orsaken till att jag vill understryka detta från revisionens sida är att de här handlingarna har behandlats senast den 24 oktober i år, och redan då fanns det nya prognoser från en del sjukhus. Som Stig Nyman påpekade har Karolinska en prognos på inte minus 200 utan minus 300 – och då dessutom efter tillskottet på 120 miljoner i augusti. Vidare har Danderyds sjukhus inte minus 54 miljoner utan minus 62 miljoner, och detta efter ett tilläggsanslag på 17 miljoner i augusti. Slutligen har SLSO inte 100 miljoner i positivt överskott, utan senaste prognos är 85 miljoner.

Vi vill bara från revisionens sida säga att det är angeläget att den nya ledningen arbetar hårt med de här sakerna.

Lena-Maj Anding talade om att det inte fanns några kostnadsbesparingar tänkta som inte var gjorda, men en stor del är ju Karolinska sjukhusets uteblivna kostnadsbesparingar på 117 miljoner kronor.

Anförande nr 36

L e n a - M a j A n d i n g (mp): Bara så att inte någon tar ord i min mun: Något som det som sades tidigare har jag inte sagt.

§ 261 Fastställande av skattesats för 2007

Anförande nr 37

L e n a - M a j A n d i n g (mp): Ordförande, ledamöter! När ärendet bereddes var vi inte beredda att ta beslutet om skattesats, för vi var inte färdiga med vårt förslag. Men nu är vi det, och vi kan bara konstatera att vi stöder landstingsstyrelsens förslag till skattesats.

§ 264 Ny politisk organisation för Stockholms läns landsting

Anförande nr 38

Landstingsrådet W e n n e r h o l m (m): Fru ordförande, fullmäktigeledamöter! Allianspartierna, som bildar ny majoritet i Stockholms läns landsting, har enats kring en politisk plattform och en gemensam budget, och ur den kommer ett förslag till politisk organisation för Stockholms läns landsting de kommande fyra åren.

Vi tar utgångspunkt i att vi anser att så mycket makt som möjligt ska föras hem till de enskilda människornas egna köksbord. Vi i politiken ska finnas med och fatta nödvändiga beslut när så behövs. Det innebär att vi kommer att verka för att människor i större utsträckning själva ska få välja sin egen vård. Vi vill införa patientvalsmodeller, ökad möjlighet att välja vårdgivare samt en ökad mångfald av vårdgivare.

Det här får givetvis konsekvenser för den politiska organisationen. Färre politiker ska skapa förutsättningar för medborgarna att få ett större inflytande, det vill säga vi politiker träder tillbaks och medborgarna själva får ett större utrymme.

Sjukvården är ju en kunskapsorganisation, där medarbetarnas goda utbildning och erfarenheter betyder väldigt mycket. De anställda i sjukvården har hög kompetens, och det gäller att ta till vara den. När vi bygger morgondagens sjukvårdssystem gäller det att skapa förutsättningar så att de kan komma till rätta på sina arbetsplatser. Det här innebär också att vi politiker stiger tillbaka och lämnar över ansvar men framför allt befogenheter till personalen, oavsett om verksamheten bedrivs i landstingets regi eller i någon annan entreprenörs regi.

Politikernas roll blir att se till att finansieringen av sjukvården fungerar, att vårdkvaliteten säkras och att alla får den vård som man behöver. Då blir det i större utsträckning den enskilda patientens behov och egna val som måste vara styrande för att personalen sedan ska kunna leverera den vård som människor behöver.

God hushållning med skattemedel har vi ju pratat om tidigare i dag, när det gällde organisationens påverkan på delårsbokslutet. Jag är fullständigt övertygad om att ett system som sätter medborgarna i centrum och där vi politiker kliver ett steg tillbaka också på ett bättre sätt kommer att ta till vara de ekonomiska resurserna.

Revisorerna har under den gångna mandatperioden vid flera tillfällen pekat på att när man släpper loss alternativen inom vården blir kvaliteten oftast lika bra eller bättre, och kostnaderna för skattebetalarna som gemensamt ska finansiera de vårdbehov som de sjuka har blir lägre. Det har vi också tagit fasta på när vi har format den nya organisationen. Det finns exempel inom geriatriken på att det kan vara så mycket som 40 procent i prisskillnad mellan olika utförare av geriatrisk vård. Det är klart att det är något som vi måste ta intryck av när vi formar framtidens sjukvård. Vi har inte råd – och skattebetalarna har inte råd – att pengar går iväg helt i onödan, att vi ägnar oss åt misshushållning, när vi levererar vård till medborgarna.

Avslutningsvis vill jag bara säga att det strategiska utskottet enligt det här förslaget kommer att ha personalunion och fungera som styrelse för Lisab; det tror jag har fallit bort i skrivningarna. På samma sätt har det tidigare varit ägarutskottet som haft personalunion med Lisab.

Med detta, fru ordförande, vill jag yrka bifall till allianspartiernas förslag till ny politisk organisation för Stockholms läns landsting.

Anförande nr 39

Landstingsrådet N y l u n d W a t z (s): Ordförande, landstingsfullmäktige! Vi tycker att landstingsstyrelsens förslag till ny politisk organisation har mycket, mycket allvarliga brister.

Först och främst är det så att ägarfrågorna i landstinget numera ska hanteras i inte mindre än tre olika utskott. Uppdelningen av ansvaret i flera utskott riskerar, menar vi, att kraftigt försvåra en effektiv ägarstyrning. Inget organ ges det fulla och entydiga ansvaret. Det riskerar i sin tur att leda till en mycket otydlig ägarstyrning. Dessutom är arbetsfördelningen mellan utskotten otydlig. Det går till exempel inte att klart urskilja vilken beslutskompetens som åvilar

produktionsutskottet respektive strategiska utskottet. Båda utskotten ska ansvara för utarbetande av ägardirektiv, båda utskotten hanterar styrningsfrågor i utskotten, och båda utskotten äger ansvar för sjukvårdens investeringsfrågor.

Som extra krydda till förvirringen väljer man att förlägga nomineringarna till bolagsstyrelser i det allmänna utskottet. Tre kockar i ägarstyrningen, alltså. Man undrar vad det ska bli för soppa av detta!

Behöver jag påminna landstingsfullmäktige om att det bara är fyra år sedan vi senast såg sviterna av en otillräcklig ägarstyrning här i landstinget? Revisorernas kritik den gången var inte nådig. Det handlade i inte ringa grad om just den bristfälliga ägarstyrningen och en bristfällig struktur för ägarstyrningen. Nu är man på gång att göra om misstagen igen genom att skapa en ansvarsfördelning på ägarsidan som automatiskt bygger in motsättningar och otydligheter.

Dessutom gör nu hälso- och sjukvårdsnämnden comeback. Här är det sedan länge väl känt att partierna har olika uppfattningar. För vår del vill jag säga att vi anser att detta är en sämre organisatorisk lösning än den rådande ordningen. Det vore bättre att ha kvar beställaransvaret för sjukvården i ett utskott av landstingsstyrelsen. Då skapas möjligheter till en bättre samlad koncernstyrning och i förlängningen bättre förutsättningar för en god ekonomisk hushållning.

Ordförande! I förslaget avskaffas också de nio geografiska sjukvårdsberedningarna, eller rättare sagt: de nio geografiska beredningarna blir i stället tre, som döps om till styrelser – detta trots att befogenheterna enbart är av beredande karaktär. Vi i landstingets förra majoritet blev för fyra år sedan hårt angripna av den nuvarande politiska majoriteten för att vi hade en alltför långtgående centralisering när den politiska organisationen antogs. Man undrar i så fall vad denna reduktion av de nio sjukvårdsberedningarna till tre kallas internt på Moderaternas korridor!

Med tanke på inte minst Folkpartiets omhuldande av flera beslutande sjukvårdsstyrelser ter sig detta förslag en smula lustigt – lustigt men knappast roligt, eftersom den enda skillnaden blir att färre förtroendevalda involveras i beslutsfattandet och att färre kontaktytor finns mellan medborgare och valda.

För att åstadkomma en jämlik hälso- och sjukvård i hela länet är det angeläget att föra en löpande dialog med befolkningen och också med kommunerna om hur närsjukvården fungerar och hur den bör utvecklas. Det kräver ett större antal geografiska beredningar än de tre som nu föreslås. Det är minst sagt oklart hur den föreslagna organisationen med enbart tre beredande sjukvårdsstyrelser fullt ut ska kunna upprätthålla goda och nära kontakter och en utvecklad dialog med 26 kommuner.

Ordförande! Också inom kollektivtrafiken riskerar sambandet och dialogen med primärkommunerna att försämrats. Det är inte rimligt att tro att huvudstyrelsen ensam kan klara av en meningsfull dialog med 26 kommuner.

Avslutningsvis: Problemet med den föreslagna organisationen är att den både leder till mindre effektiv styrning och till försämrade demokratisk förankring genom markant färre förtroendeuppdrag. Dessutom verkar det, med förlov sagt, som om vissa av förändringarna mer är anpassade till maktfördelningen bland de åtta landstingsråden än till att skapa bästa förutsättningar för en effektiv styrning. För vår del kan jag säga att vi inte tror på det ändamålsenliga i de förslag som nu

är framlagda. I landstingsstyrelsen gav vi majoriteten chans till återremiss. Vi kommer inte att begära återremiss i dag, det känns inte produktivt. Jag beklagar däremot att majoriteten inte tog chansen att lyssna på oppositionen, någonting som man var mycket snabb att kritisera i den gamla oppositionen.

Jag yrkar bifall till vårt förslag i landstingsstyrelsen, som innebär avslag på förslaget till ny politisk organisation och att vi behåller den politiska organisation som vi har haft under den gångna mandatperioden.

Anförande nr 40

Landstingsrådet Rydberg (fp): Ordförande, landstingsledamöter! En politisk organisation ska underlätta att genomföra politiska beslut på ett sätt som ger politisk styrning av det som är viktigt att politiskt styra – sedan kan vi delegera en del annat.

Det finns lite olika modeller i landet. Vi har haft olika erfarenheter här i vårt landsting. Vi har haft en decentraliserad organisation, och nu har vi de senaste åren haft en mycket toppstyrd, centraliserad organisation. Jag begärde från Folkpartiets sida redan under våren på en gruppledaröverläggning att en utvärdering skulle göras av den befintliga politiska organisationen och möttes då av ett: ”Jaa, det vore väl bra”. Men sedan hände ingenting. Ingela Nylund Watz tycker att vi skulle ha lyssnat, men jag har faktiskt från Folkpartiets sida fört fram att vi skulle vilja se en utvärdering och att vi före valet skulle ha haft en politisk diskussion fast ni valde att inte göra någonting åt det. Jag väntade, och inget skedde!

Det har gjorts en granskning av en extern konsult om beställarorganisationens politiska beredningsorganisation, och även revisorerna har ju granskat det här. Det borde ha lett till några slutsatser, men tyvärr har det inte gjort det förrän nu efter majoritetsskiftet, när vi tog tag i det.

Det liggande förslaget innebär att vi har enats om en modell där vi återinför att lokala beslut kan fattas av en grupp politiker i tre lokala sjukvårdsstyrelser. Vi kommer i den nyinrättade hälso- och sjukvårdsnämnden att ha fokus på mycket mera av valmöjligheter för patienter, och det kommer att gälla både i vårdöverenskommelser och i förhandlingar med andra vårdgivare. Vi vill faktiskt att det finns tid att jobba med de här frågorna, som främjar mångfald och fler vårdgivare, mera nytänkande och nya sätt att organisera vården. Det gör det inte om man toppstyr det i landstingsstyrelsen. Det är därför det behövs en egen hälso- och sjukvårdsnämnd.

Kritiken från länets kommuner har varit väldigt hård mot den gamla politiska organisationen. De vill träffa politiker som har beslutsrätt, och det kommer de att få med den nya politiska organisationen. Hälso- och sjukvårdsnämnden kommer att delegera en del beslut som gäller lokala avtal och samarbetsöverenskommelser så att presidierna i de tre lokala sjukvårdsstyrelserna kan hantera frågorna och så att man också formellt kan fatta beslut.

Det var lite märkligt att höra Ingela Nylund Watz recensera det som ”lustigt men inte roligt”. Ja, det var inte så roligt med de pratberedningar som har funnits. I alla fall alla politiker i mitt parti har varit väldigt kritiska emot det. De har känt att det inte har betytt någonting vad man har gjort där, för det har inte vandrat vidare till

det formella beslutande organet, som var landstingsstyrelsens sjukvårdsutskott. Nu kommer det att finnas personunioner mellan hälso- och sjukvårdsnämnden och minst presidierna, men kanske på en del håll också ytterligare poster inom partierna, för att kunna få en tydlig förankring i vad de lokala styrelserna får för kunskaper och drar för slutsatser och vilka beslut som sedan ska fattas, antingen i det lokala presidieutskottet eller i den hälso- och sjukvårdsnämnd som inrättas.

Vi inrättar också en utökad SL-styrelse för att kommunerna på precis samma sätt ska kunna få möta politiker som fattar beslut. Även när det gäller SL:s regionstyrelser har vi ju mött mycket kritik från kommunerna för att de inte har fått träffa beslutsfattare, utan det har varit folk som inte har suttit i SL-styrelsen, och vad har de för mandat när de är ute? Även revisorerna har haft synpunkter på de geografiska regionstyrelserna och menat att det har varit oklart – eftersom SL är ett aktiebolag – vad de egentligen har för roll.

Det har varit en del kommentarer här från talarstolen kring otydlig ägarstyrning. Vi tycker att det har varit en otydlig ägarstyrning och väldigt mycket av tjänstemannastyrning de gångna åren, och det har vi velat förändra. Det har varit fritidspolitiker som helt och hållet har skött ägarstyrningen. Nu kommer vi att ha en heltidslandstingsråd som sköter ägarstyrningen.

(Landstingsrådet Nylund Watz (s): Ett?)

Ja, ett landstingsråd som är ordförande i produktionsutskottet och sköter ägarstyrningen. Samma landstingsråd kommer också att återfinnas i de andra två utskotten som hanterar vissa gemensamma frågeställningar. De generella ägardirektiven kommer att hanteras strategiskt i ett utskott, och där kommer detta landstingsråd också att finnas med. De specifika ägardirektiven har varit mycket prematura, för att använda ett lindrigt uttryck. Där kommer det att ske ett kraftfullt arbete i produktionsutskottet med att utarbeta specifika ägardirektiv. Det kommer att vara nära kopplat till produktionsförändringar, och det kommer vi att ha en mycket kompetent person som, tillsammans med förhoppningsvis andra kompetenta politiker, kommer att sköta.

Jag yrkar bifall till förslaget från landstingsstyrelsen.

Anförande nr 41

Landstingsrådet Nylund Watz (s): Ordförande, landstingsfullmäktige! Jag måste med förlov ändå säga att jag tycker det faktiskt är lustigt men inte roligt att höra Birgitta Rydberg stå i talarstolen och säga att det blir en tydlig ägarstyrning, med tre stycken utskott som ska hantera ägarfrågorna och tre olika landstingsråd som ska ansvara för olika delar av ägarstyrningsfrågorna. Bevare mig väl! Jag är rädd för att vi kommer att få samma otydliga ägarstyrning som vi hade under den förra mandatperioden när den nya majoriteten styrde landstinget.

Det är min kommentar. Jag vill gärna ha det särskilt noterat till protokollet att jag har varnat för denna utveckling. Jag tycker det är hemskt olyckligt, när vi äntligen har börjat få ordning på skutan.

Sedan vill jag kommentera Birgitta Rydbergs vurm för kommunerna. Tro mig, det finns nog inte några kommunala företrädare – om de inte är besatta med munkavle i de borgerliga kommunerna – som är särskilt lyckliga över att få färre sjukvårdspolitiker att samtala med och färre trafikpolitiker att föra samtal med om hur den lokala trafiken ska utvecklas; särskilt inte i Hölö!

Anförande nr 42

Landstingsrådet Rydberg (fp): Ingela Nylund Watz, det nya kommer att vara att Hölö kommer att kunna träffa en politiker som har rätt att fatta beslut. Det har de inte kunnat göra under de gångna åren, och de har inte ens haft en aning om ifall de pratpolitiker de träffat har fört frågorna vidare.

Du tycker att det är nästan lustigt men inte roligt med tre utskott. Jag vet inte vad det är du är rädd för. Under de gångna åren har det ju varit du som har varit föredragande kring många av ägarfrågorna, medan den som har varit fritidspolitiker i ägarutskottet inte har varit föredragande. Det är en ganska underlig ordning! Men jag kan förstå att du tycker det är märkligt att din efterträdare inte väljer den modell som du har valt.

Vi har inget problem med att vi har fyra utskott, däribland tre som har lite olika uppdrag kring ägarfrågorna i landstingsstyrelsen. Vi är ett gäng som gillar att jobba ihop, och vi jobbar bra ihop. Jag tror att vi kommer att kunna jobba väldigt bra ihop i de här utskotten också, så jag är inte det minsta bekymrad. Väldigt många fler beslut kommer att kunna fattas tillsammans med kommunerna, när vi har kommunsamråd både på sjukvårdssidan och trafiksidan och det är politiker som sedan kan gå hem och fatta de beslut som man utlovar kommunerna.

Jag tror att vi kommer att slippa problemet med att kommuner bojkottar möten med landstinget, i och med att vi skickar politiker som faktiskt har beslutsbefogenheter.

Anförande nr 43

Landstingsrådet Nylund Watz (s): Birgitta Rydberg, jag har svårt att förstå Folkpartiets vurm för en ordning där vi i Sveriges näst största parlament ska gå mot färre förtroendevalda, inte fler. Jag kan inte förstå hur man som folkpartist kan tycka att det är bra att 13 hälso- och sjukvårdspolitiker tillsammans med 9 beredningspolitiker ska fatta alla långtgående beslut som rör hälso- och sjukvården i det här länet. Jag kan inte begripa varför nio beredningar med förtroendevalda är en sämre modell än tre beredningar med förtroendevalda. Jag har väldigt svårt att förstå att kontaktytorna med medborgarna blir bättre på det sättet.

Jag har också väldigt svårt att förstå att kontaktytorna med kommunerna och med medborgarna blir bättre med färre SL:s regionala styrelser och när det bara handlar om att sköta de kontakterna via huvudstyrelsen.

Anförande nr 44

Landstingsrådet Rydberg (fp): Ja, jag kan förstå att du inte gillar vår vurm för en decentraliserad modell eftersom du valde en väldigt centraliserad modell. Men det är faktiskt så att vi inte gillar sådana sysselsättningsberedningar där man pratar och inte fattar några beslut.

I din organisation var det ju så att det var landstingsstyrelsen som fattade besluten. Vi vill inte ha den toppstyrningen. Nu kommer inte landstingsstyrelsen att få fatta alla beslut, utan de kommer att vara decentraliserade till hälso- och sjukvårdsnämnden, till de tre presidieutskotten som kommer att finnas i de tre lokala sjukvårdsstyrelserna, och det kommer att ske motsvarande på SL-sidan, att man kommer att ha utskott som även där samarbetar med kommunerna och som kan gå tillbaka och fatta beslut.

Om nio beredningar är sämre än tre beror på vilket uppdrag man vill ge. Vi vill att man ska ha beslutande politiker där man har organ. Att ha en massa pratberedningar där man inte fattar beslut är inte särskilt effektivt. Jag tycker vår decentraliserade modell är mycket bättre.

Anförande nr 45

Lena - Maj Anding (mp): Ordförande, landstingsfullmäktigeledamöter! Det är mycket retorik i salen just nu, känner jag, med konstiga benämningar på saker och ting som inte jag känner igen i alla fall.

Sist jag stod i talarstolen pratade jag om att vi hade beslutat om en organisation som var starkt centraliserad men också starkt decentraliserad. Så var den tidigare organisationen. Vi hade en stark decentralisering av kontakterna med befolkningen och med kommuner och andra aktörer. Det var det som var så genialt, att man beredde ärenden på ett sätt långt, långt ute i verksamheten och i kontakt med andra kunde få fram behoven på ett väldigt tydligt och synligt sätt och att vi sedan respekterade det man hade kommit fram till i hälso- och sjukvårdsutskottet och fattade de beslut som vi kunde se också utifrån ett helhetsperspektiv var riktiga. Det var väldigt mycket bra beslut som man hade fattat långt ute i organisationen, som vi i hälso- och sjukvårdsutskottet sedan beslutade skulle gälla.

Vi behöver inte hålla på och bråka om det, tycker jag, utan vi kan prata om den nya organisationen.

Tidigare var det någon från den borgerliga majoriteten – som då satt i opposition – som reagerade på någon organisationsförändring vi hade gjort och sade så här: När vi äntligen började få ordning på ansvarsförhållandena och när allting började fungera – ja, då skulle vi ändra organisationen igen! Det är precis det som jag tror att hälso- och sjukvårdspersonalen och annan personal som vi har i landstinget känner, när vi nu en gång till ska förändra organisationen.

Vi kan ju inte hålla på så här och ständigt förändra organisationen vart fjärde år! Det är faktiskt inte särskilt effektivt, och det är inte väl använda pengar. Ett förlorat år brukar man säga att man får vid alla organisationsförändringar som inte är mycket väl planerade och förankrade i organisationen långt innan. Är det en dålig eller mycket ovanlig organisationsförändring så kan det ta längre tid.

Det kan vara värt att göra en organisationsförändring, om den är långsiktigt hållbar, men annars tar organisationsförändringar bara oerhört mycket tid och kraft i anspråk – tid och kraft som i stället borde ägnas åt att utveckla verksamheten till dem som landstinget är till för: medborgarna, patienterna i vården och resenärerna i kollektivtrafiken. Det tycker jag vi måste tänka på. Det handlar om demokrati, det handlar om hur landstingets organisation ska kunna uppmuntra och stödja delaktighet i den politiska processen. Var ska medborgarnas åsikter och

synpunkter komma in, och var ska landstingets egen utveckling av de demokratiska beslutsformerna egentligen ske?

Vi ansåg ändå att vi hade kommit en bit på vägen med den nya organisationen, med medicinska programberedningar och hälso- och sjukvårdsberedningar långt ute i organisationen geografiskt. Vi tyckte att politikerna där fick en möjlighet att fördjupa sina kunskaper, både om vårdens innehåll och kvalitet och om medborgarnas behov. Vi kände därför att de nio geografiska hälso- och sjukvårdsberedningar som vi hade beslutat om var bra, och vi skulle kunna utveckla dem vidare. Man pratade mycket med befolkningen om hälso- och sjukvårdens framtida utveckling och hur man såg på de framtida behoven, och det var positivt och kändes mycket bra.

Nu har ni i den nya majoriteten inrättat ämnesberedningar också, och det måste jag säga är ett fall framåt. Jag blev glad för det.

Det finns en del saker som jag saknar i den nya organisationen, som jag får återkomma till om en liten stund eftersom min tid snart tar slut. Vi saknar till exempel ansvaret för miljö och folkhälsa, komplementär/alternativmedicin, och vi saknar en hel del annat i organisationen. Jag återkommer, för jag vill gärna visa en bild också.

Anförande nr 46

Landstingsrådet *Sevefjord* (v): För nästan exakt fyra år sedan stod de som nu är i majoritet här i talarstolen och kritiserade det förslag till organisation som vi då lade. Man kritiserade oss hårt för att skapa en starkt centralistisk organisation. Man sade: När vi kommer till makten så kommer vi att stärka det lokala inflytandet och den lokala beslutskompetensen.

När vi läser ert förslag till organisation tycker vi att det innebär en ytterligare centralisering och en minskning av det politiska inflytandet, och också medborgarnas inflytande. Vi är ju representanter för medborgarna – det är därför vi är politiker! Vi representerar inte oss själva, utan vi representerar våra väljare, och det är deras röster som talar när vi står i talarstolen. Men ni har valt att minimera medborgarnas inflytande i och med att ni så kraftigt har skurit ner på politikernas antal i den nya organisationen.

Vad ni framför allt har gjort är att ni har skurit bort alla fritidspolitiker och centraliserat makten till en liten grupp högavlönade heltidspolitiker, som har hela makten i sin hand. Precis så ser den nya organisationen ut!

När jag lyssnade på Birgitta Rydberg blev jag faktiskt både arg och upprörd. Alla de fritidspolitiker som jobbade så hårt i den förra organisationen under den gångna mandatperioden, som med stort engagemang och kunskap lade ner så mycket tid på att förbättra hälso- och sjukvården och kollektivtrafiken, dem kallar du för pratpolitiker! Du säger att de har suttit i pratberedningar eller till och med "sysselsättningsberedningar"! Det är så föraktfullt! Det är ett uttryck för maktens arrogans när man behandlar personer som jobbar med stort engagemang och kunskap i politiken för att förbättra hälso- och sjukvården och kollektivtrafiken.

Ni sade då, för fyra år sedan: ”När stora organisationsförändringar ska genomföras har det varit tradition att genomföra breda samråd innan beslut fattas. Den nya majoriteten har uppsåtligen valt konfrontation i organisationsfrågan.” Jag kunde inte ha formulerat det bättre själv, för det är precis vad ni gör nu. På vilket sätt har ni haft samråd? På vilket sätt har ni önskat att vi ska nå någon form av politisk enighet när det gäller att genomföra organisationsförändringar?

Det allvarligaste, tycker jag, är den syn på politiken och på politikernas roll som också Christer G. Wennerholm gav uttryck för i sitt inledningsanförande. Där sade han: Färre politiker ger medborgarna större inflytande. Uppenbarligen ser inte han oss politiker som företrädare för medborgarna. Om man ska dra konsekvenserna av det resonemanget, Christer G. Wennerholm, är det så att om vi inte har några politiker alls har medborgarna allt inflytande. Och det är precis en sådan organisation ni vill ha, det har ni så öppet deklarerat. Ni vill ju inte att politiker ska styra utvecklingen. Ni har tidigare lagt ett förslag om att dra ned antalet ledamöter i den här salen från i dag 149 till 101. I min hemkommun halverar ni antalet politiker, i närmaste grannkommunen Värmdö gör ni samma sak. Ni vill inte ha politiker.

Vad som förvånar mig är att Folkpartiet, Kristdemokraterna och Centern ställer upp på den politiken. Tycker inte ni att ni är representanter för folket – eller representerar ni bara er själva?

Anförande nr 47

Landstingsrådet Rydberg (fp): Den modell som har gällt under den gångna fyraårsperioden har varit en decentralisering av priset och en centralisering av besluten. Man kan diskutera om det är bra eller dåligt. Medelvärdet av att ha en fot i kallt vatten och en fot i varmt vatten kan ju verka bra. Vi tycker ändå att er modell inte har fungerat särskilt bra, och det bygger på de erfarenheter våra egna politiker har från de gångna åren.

Min erfarenhet som politiker i sjukvårdsutskottet är att vi inte har fått något mervärde av att det har funnits politiker som har varit ute och haft några medborgarsamtal. Vad vi ser är att ingen har haft någon dialog med verksamhetsföreträdare för att stämma av beställningar och leverans, på samma sätt med patientföreningar.

Ni dolde er agenda att flytta beslut till er egen toppstyrda centrala grupp politiker genom att inrätta politiker som inte hade något som helst beslutsfattande. Vi tycker det är en dålig modell, och det står jag fast vid. Jag hoppas att vår modell ska visa sig fungera bättre.

Anförande nr 48

Landstingsrådet Wennerholm (m): Herr ordförande, landstingsledamöter! Ibland faller masken på politikens överförmyndare!

Det är väldigt tydligt att vi har helt olika utgångspunkter när det gäller hur människors möjligheter ska se ut att få en bra hälso- och sjukvård, Birgitta Sevefjord. Det jag beskrev var vår modell för att människor själva, genom kundvalsmodell, genom valfrihet, genom en mängd olika vårdgivare, får möjligheten att själva göra sina val. Men det samhället och den utvecklingen vill

inte du ha. Då vrider du till det och säger att jag är för en modell där politiken ska träda tillbaka och politiker inte ska ha någonting att säga till om och där människor ska lämnas därhän.

Människor behöver inga överförmyndare. Vi i politiken, vi politiker, kan hjälpa till och skapa bra förutsättningar. Det är min politik. Respektera att jag står för den uppfattningen, så respekterar jag att du står för en överförmyndaruppfattning och att du tycker att politiken ska in i varje vardagsdetalj – och du hejdar dig väl inte vid köksbordet!

Anförande nr 49

P i a L i d w a l l (kd): Herr ordförande, ledamöter! Att vara politiker är fint. Vi är 149 här, av ungefär 1 600 i landet. Det är inte så väldigt många. Just därför är det viktigt hur man ser på sig själv som politiker och som företrädare för befolkningen. Det uppdraget ska vi ta på oss fullt ut.

För några år sedan var det någon som lärde mig hur det är att vara politiker i landstinget. Det fanns tre viktiga saker, och de där tre sakerna brukar jag bära med mig när jag tänker på oss själva i ett lite mindre format. Vi ska beställa vård och trafik, vi ska producera – det gör vi ganska mycket här i landstinget – men vi ska också vårda och förvalta det vi gemensamt äger. Det är tre hyfsat stora uppgifter. De här frågorna ska vi bygga en politisk organisation omkring, och jag tycker att vi än så länge har kommit med ett väldigt bra förslag, som ligger på bordet i dag.

Det vi kommer att göra under den här mandatperioden är att gå mot en delvis annan och utvecklad politikerroll, som innebär, hoppas jag, att vi faktiskt följer upp mycket mer av det vi beställer. Det har gjorts en hel del bra under förra mandatperioden, men nyckeltal och uppföljningsinstrument måste vi skyndsamt gå vidare med. Då innebär det naturligtvis att vi blir ännu bättre företrädare för befolkningen, om vi följer upp och ändrar och justerar det man inte är nöjd med.

Den här organisationen är, som flera har sagt från talarstolen, byggd på något färre politiker än förra mandatperioden. Man kan ha många politiker, som inte har så stor rätt att bestämma och tycka till, eller man kan ha färre, som ges beslutanderätt. Vi har föredragit den senare modellen med något färre politiker, men där den man ute i kommunerna möter är någon som har någonting att säga till om och inte bara en som lyssnar och tar med sig till någon som ska tolka det och sedan ta beslut. Därför tror vi att den här modellen är något bättre än den som har varit under förra mandatperioden.

Jag ska också säga att vi har tagit med oss lärdomar av hur det var förra mandatperioden och gjort en del justeringar, som jag tror är väsentliga och som gör det hela mycket bättre. Till dem hör att vi har tagit bort de regionala styrelserna till SL, så när man nu träffar en trafikpolitiker är det någon som sitter i huvudstyrelsen, och det tror vi är mycket bättre.

Det finns en annan modell som jag också ser fram mot med glädje, och det är det strategiska utskottet och FoUU-utskottet, där vi bestämmer oss för att verkligen ta tag i och resonera om de långsiktiga frågorna i stället för att besluta om dem i landstingsstyrelsen utan diskussion innan. I de jättestora frågorna om investeringar i trafiken, de stora framtidsfrågorna när det gäller sjukvården och när det gäller

det nya universitetssjukhuset ges nu en chans att resonera oss fram till någonting klokt. Jag ser fram mot att vi kan göra mera av det den här mandatperioden.

Vi tror att när människor får både möjligheter, ansvar och befogenheter att tänka själva så blir det mycket bättre för oss alla. Det är också det som ligger bakom att vi har en hälso- och sjukvårdsnämnd, att det inte är tjänstemännen som ska ta besluten om det allra mesta utan att det blir politiker som får beslutanderätten. Därför är HSN ett viktigt beslut i dag.

Till sist: Vänta med att recensera den här modellen tills den har fått en chans! Det blir mycket mera stuns i er kritik då än när ni står här i talarstolen och dömer ut någonting innan vi har sett vart det bär hän. Vi tror på den här modellen, och vi kommer att göra allt för att förklara och argumentera varför den är den bästa.

Anförande nr 50

Y v o n n e B l o m b ä c k (mp): Ordförande och ledamöter i fullmäktige! Det har pratats mycket om sjukvårdsorganisationen och stundtals har man också nämnt kollektivtrafikorganisationen som är på väg att raseras.

Birgitta Rydberg talade om det hon kallade pratpolitiker. Jag tycker att det är nedsättande att tala så om alla de fritidspolitiker som faktiskt har gjort väldigt stora insatser på det lokala planet och i regionsstyrelserna inom SL.

Medborgarna ska få större utrymme, säger Christer Wennerholm. Det finns 1,5 miljoner medborgare i Stockholms län. Jag har väldigt svårt att förstå hur 13 ledamöter på ett demokratiskt sätt ska kunna hålla kontakt med 1,5 miljoner medborgare.

Samverkan med kommunerna hör till de viktigaste inslagen när det gäller att föra medborgarnas vilja, önskemål och behov vidare upp i organisationen. Att detta arbete inte har varit färdigutvecklat och att det har funnits möjlighet att utveckla regionstyrelserna är vi de första att hålla med om, och det är det som vårt förslag innebär. Vi vill få till stånd en bättre medborgardialog, men vi tror inte att man åstadkommer det genom att helt och hållet avveckla regionstyrelserna. Det kommer att leda till en centralisering. Decentralisering, säger Birgitta. Jag förstår inte vad det innebär i detta sammanhang då man tar bort ett antal politiska poster. Det kommer att ge färre partier mer makt. Det är inte detsamma som decentralisering – inte enligt vårt sätt att se på saken.

Demokratin nämnde Lena-Maj Anding. Det är just demokratin som är grunden för Miljöpartiets politik. Mer samverkan och bredare samverkan är vad det handlar om, och så får vi arbeta för att hitta kontaktvägarna in. Om man inte har fört vidare diskussionerna från regionsstyrelserna in i bolagsstyrelsen så har det i så fall förekommit brister i den interna samverkan.

Anförande nr 51

Landstingsrådet R y d b e r g (fp): Man kan ju diskutera om det är nedsättande att kalla dem för pratberedningar, men ibland måste man sätta rätt namn på vad dessa regionsstyrelser har varit. Det har inte varit beredningar som fattar beslut. Det har inte fattats några beslut i beredningarna. Därför kan man fundera på vilka konsekvenserna blir av att ha beredningar där politikerns engagemang inte tas till

vara och leder till att man kan se att det fattas beslut i förlängningen av ens engagemang.

Det har inte funnits någon som helst koppling mellan beredningarna och de beslutande organen. Det är den bristen som vi försöker rätta till genom att inrätta presidieutskott som i sin lokala styrelse kommer att kunna hantera vissa avtal och fatta beslut.

SL:s regionala styrelser har haft ett väldigt oklart budgetmandat. Man har inte i formell mening haft något budgetmandat eftersom SL är ett aktiebolag. Jag tycker att revisorernas granskning ändå manar till eftertanke.

Anförande nr 52

Yvonne Blombäck (mp): Det var precis det som jag sade, att kommunikationen mellan regionsstyrelserna och bolagsstyrelsen inte har fungerat. Det kunde ni ha åtgärdat i stället för att lägga ned regionstyrelserna och enbart skapa en ny form för presidiebeslut. Det upplever inte vi som någon utökad demokrati.

Anförande nr 53

Lena-Maj Anding (mp): Jag anser att jag kan delta i den här diskussionen eftersom Miljöpartiet också stod bakom den förutvarande organisationen, och Birgitta Rydberg kritiserar den tidigare organisationen.

Du känner att det inte har funnits någon kontakt mellan de tidigare beredningarna och hälso- och sjukvårdsutskottet, Birgitta. Då kan jag berätta att beträffande beredningarna är det på det sättet att de de facto har berett ärenden som ska till hälso- och sjukvårdsutskottet och de har höjt kompetensen i hela organisationen.

Anförande nr 54

Landstingsrådet Rydberg (fp): Jag begärde kontrareplik på Yvonne Blombäcks anförande.

När Yvonne Blombäck säger att hon inser att det har varit ett problem att SL:s regionstyrelser inte har haft en godtagbar kommunikation så vill jag nämna att revisorerna har framhållit att det föreligger formella problem när det gäller budgethanteringen.

Vår lösning innebär att man ökar antalet ledamöter i SL-styrelsen, det kommer att vara 26 politiker i stället för nio ordinarie och nio ersättare som hittills, plus de lokala styrelserna. Dessa 26 politiker i SL:s styrelse kommer att ha i uppdrag att vara ute och hålla direktkontakt med kommunernas företrädare och föra informationen tillbaka direkt in i bolagsstyrelsen. De kommer att ha befogenheter. De kommer att träffa personer på likvärdig nivå; politiker i kommunerna träffar politiker i SL:s styrelse. Motsvarande gäller för de lokala sjukvårdsstyrelserna.

Anförande nr 55

Kerstin Pettersson (v): Herr ordförande, fullmäktigeledamöter! Birgitta Rydberg, jag som fritidspolitiker känner mig väldigt kränkt av att bli betraktad som bara varande en pratpolitiker. Jag har suttit i Sjukvårdsberedning Sydväst i

tre år och vi har faktiskt utfört en hel del arbete genom alla medborgardialoger vi höll i samband med Södertäljeutredningen.

Om du inte har fått reda på vad som har sagts i beredningen så får du tala med dina kamrater i alliansen, för i så fall har de inte fört vidare den informationen. Jag tror att min gruppleadare har fått reda på vad som har skett i beredningen.

Ett par ord om Gustavs uttalande i ärendet om delårsboks slutet då han talade om sjukvårdspersonalens ansvarstagande. Personalen tar ett stort ansvar. Detta hänger ihop med organisationen. Jag ber om ursäkt för att jag är väldigt upprörd!

Det har sagts många vackra ord från majoriteten om organisationen. Motivation i stället för tvång, makt till människors egna köksbord, styrning underifrån och decentralisering. Det är många vackra ord som jag också kan tycka om, men de stämmer inte in på den här organisationen. Färre politiker ska fatta besluten och färre politiker ska vara ute bland folk, det förslaget leder inte till någon decentralisering, det innebär i stället en stark centralisering.

Samverkansmöjligheterna och samarbetsmöjligheterna minskar med den här föreslagna organisationen. Kom inte och säg att det blir fler politiker för SL-frågorna! Vi har haft tre regionstyrelser med 18 politiker i varje, inklusive ersättarna. Jag konstaterar att det blir färre politiker med detta förslag.

Samma sak gäller sjukvårdsberedningarna. De har varit nio stycken med nio ledamöter i varje. Ni kan själva räkna – om ni klarar av det. Nu blir det tre sjukvårdsstyrelser, det blir färre politiker där också. Man kan inte påstå att man för ut makten till folket på det sättet. Det gör man inte, i stället centraliserar man ännu mer.

Man stärker inte patienternas och medborgarnas roll, möjligtvis stärker man de röststarka, de som har möjlighet att ta för sig – men vem talar för de svaga, psykiskt sjuka, äldre, dementa, barn och funktionshindrade? Ska inte jag som förtroendevald göra det? Det trodde jag. Jag trodde att jag var medborgarnas företrädare och skulle föra deras talan.

Medborgarnas talan kommer inte fram genom att vi har färre politiker. Det kommer att bli svårare att få kontakt med sin politiker ju färre politiker vi har.

Dessutom. När det gäller den samverkan som har skötts inom regionsstyrelserna måste jag klart säga ifrån till dem som påstår att det inte suttit någon från SL:s koncernstyrelse där att om man påstår det så vet man inte vilka som har suttit i regionsstyrelserna. Det är uppenbart. Jag yrkar bifall till Vänsterpartiets yrkande att avslå förslaget till organisation!

Anförande nr 56

Landstingsrådet Rydberg (fp): Jag måste säga att jag blir lite överraskad över att någon känner sig så kränkt över att vi använder rätt benämning på dessa beredningar. De har faktiskt inte varit beslutande organ. Sanningen, Kerstin Pettersson, är ju att ni inte har fått fatta ett enda beslut i dessa beredningar, och det är det som blir den stora skillnaden med en ändrad politisk organisation: beslut kommer faktiskt att fattas av lokala politiker.

När det gäller rollen som medborgarföreträdare så är det vi 149 ledamöter här som är direktvalda av medborgarna för att vara medborgarföreträdare medan pratberedningarna var ett indirekt organ med ett väldigt otydligt uppdrag.

Visst är antalet politiker viktigt men ännu viktigare är ju att man fyller en funktion och kan fullgöra ett uppdrag där man fattar vettiga beslut och inte bara är ute och pratar.

Anförande nr 57

Kerstin Pettersson (v): Jag tror inte, Birgitta Rydberg, att Södertäljeutredningen hade blivit det den blev utan att denna geografiska beredning hade lyssnat till vad medborgarna sade och fört detta vidare till den då styrande politiska majoriteten. Jag tror faktiskt inte det.

Anförande nr 58

Landstingsrådet Rydberg (fp): Vi kan ju tro väldigt mycket, men jag är övertygad om att den nya södra sjukvårdsstyrelsen, som också kommer att ha beslutsbefogenheter, hade kunnat sköta både samarbetet och medborgardialogen och även kunnat fatta besluten.

Anförande nr 59

Kerstin Pettersson (v): Då kanske man ska hålla i minnet att det är tre personer som ska fatta besluten för cirka nio kommuner. Det innebär banne mig ingen decentralisering!

Anförande nr 60

Landstingsrådet Wennerholm (m): Ordförande, fullmäktigeledamöter! Det är ju intressant att den politiska organisationen kan väcka så mycket känslor. Det kan jag delvis förstå. Det vore i och för sig ännu mer intressant om vår relation till medborgarna och medborgarnas rätt att få god kollektivtrafik och framför allt en ännu bättre sjukvård borde vara de frågor som det hettade till om riktigt rejält i den här församlingen.

Lena-Maj Anding berörde tidigare frågan om att man inte ska göra för stora och yviga förändringar. Jag kan spela tillbaka bollen och säga att detta landsting under en lång rad år, oaktat vem som varit finanslandstingsråd – jag kan nämna ett antal socialdemokrater och ett antal moderater –, ändå har gått ifrån ett system med anslagsfinansiering där politiker har tilldelat anslag i riktning mot ett system där människors val har fått ökad betydelse, där valfrihet i vården, där pengar följer patienten, med Stockholmsmodell och andra utvecklingsriktningar har varit gällande.

Men så hände det någonting för fyra år sedan, då togs det ett antal stora steg tillbaka. Detta gjordes utan någon diskussion med den dåvarande oppositionen. Därför är det väl med förlov sagt inte så egendomligt om vi återgår till den moderna utvecklingsriktningen, i riktning mot att förflytta besluten från politikerna tillbaka till köksborden. Jag är övertygad om att medborgarna i de allra flesta fall själva är bättre på att fatta besluten än vad politiska ombud är. Vi ska

skapa förutsättningar för människors beslut, som jag sade tidigare. Vi ska inte detaljreglera och fatta beslut i stället för människor när det inte behövs.

Man kan fundera över det demokratiska underskottet. Varför skulle det vara just nio ledamöter? Hur kom ni fram till det antalet? Jag hörde i någon korridor viskas att 21 ledamöter vore mycket bättre. I så fall skulle ju antalet beredningar och styrelser och antalet politiker i dem vara avgörande för om det är bra demokrati eller dålig. Men så är det ju inte.

Skiljelinjen går mellan att låta människor själva få rätten utifrån välfärdssystemen och de gemensamma besluten att välja, att ha valfrihet och möjlighet att påverka vårdens givande när de behöver vård eller ha möjlighet att påverka genom ett pengsystem. Ni vill inte ha den utvecklingen, säg det! Jag yrkar bifall till landstingsstyrelsens förslag!

Anförande nr 61

Landstingsrådet Nylund Watz (s): Ordförande, landstingsfullmäktige! Jag blir en aning förvånad när jag hör Christer Wennerholm. Jag blir kanske mer bekymrad av det än av att läsa själva förslaget. Det blottas så oerhört tydligt att det är just detta som det handlar om, nämligen ingen styrning.

Kan du, Christer Wennerholm som är gruppleddare för det största partiet i majoriteten, tala om för mig var gränsen i beslutskompetens går mellan produktionsutskott, strategiskt utskott och allmänt utskott när det gäller att styra på ägarsidan i Stockholms läns landsting? Är det så att du faktiskt inte vet det och att vi riskerar att hamna i den soppa som vi hade under de förra fyra borgerliga åren?

Anförande nr 62

Landstingsrådet Wennerholm (m): Den diskussionen, Ingela Nylund Watz, förde du ju tidigare med Birgitta Rydberg också, om jag minns rätt. Det är skillnad mellan att hantera problem som uppkommer i den dagliga produktionen och frågor som väldigt tydligt handlar om övergripande ägarstyrning. Om man tittar på de så kallade ägardirektiven så finner man att de i väldigt hög grad rör sig om sådant som finns någonstans uppe i stratosfären, skulle jag vilja säga, när det gäller att beskriva ägarens syn på hur verksamheten ska utvecklas.

Ni har inte haft företrädare för landstingsrådsberedningen med i ägarfrågorna. Det har ju varit en fritidspolitiker som suttit med. Med dina utgångspunkter är väl detta ett steg i rätt riktning i så fall eftersom det är landstingsråd som är involverade i det som har med produktionen dagligdags och med ägarstyrningen att göra.

Anförande nr 63

Landstingsrådet Nylund Watz (s): Ordförande, landstingsfullmäktige! Med förlov sagt, Christer Wennerholm, så förstod jag faktiskt inte ett ord av det du sade. Vi har ju varit överens om och det måste vara på det sättet att ägardirektiv inte styr på detaljnivå. Jag kan bara konstatera att det görs på annat sätt, genom fullmäktigebeslut om budget och andra styrinstrument. Du menar väl inte att ägardirektiven ska detaljstyra verksamheterna?

Jag konstaterar bara att det inte går att få ett besked av den politiska majoriteten var beslutskompetensens gränser går mellan produktionsutskott, strategiskt utskott och allmänt utskott när det handlar om att styra på ägarsidan i landstinget. Det kommer att sluta med ekonomiskt moras. Det vill jag ha särskilt antecknat till protokollet!

Anförande nr 64

Landstingsrådet *Wennersholm* (m): Ordförande, fullmäktigeledamöter! Jag vill inte vara oförskämd, *Ingela Nylund Watz*, men det är väl uppenbarligen så, när vi nu kan se delårsbokslutet, att det där med uppföljningen inte har fungerat ute i verksamheten, ute på sjukhusen, och det är väl inte så mycket att yvas över. På den punkten har du verkligen brustit, för nu är det underskott överallt och ni har inte gjort någonting.

Uppenbarligen är det bara ägardirektiv som gäller, inte att ta itu med produktionsproblem som uppstår dagligdags. Det är ju det som du nu kan se är resultatet av ditt fögderi. Underskott, underskott och underskott på sjukhus efter sjukhus.

Anförande nr 65

Landstingsrådet *Nylund Watz* (s): Jag ber att få noterat till protokollet att jag blir angripen trots att jag inte har rätt till ytterligare replik.

Anförande nr 66

Landstingsrådet *Andersson* (c): Jag gissar att den här animerade debatten bör väcka ett och annat frågetecken bland medborgarna. Det är ju många olika diskussioner som förs.

Alla partier har väl sin egen drömorganisation, och det finns naturligtvis många olika överväganden som ska vägas samman när man utformar en sådan här organisation.

Något som inte riktigt kommer fram i debatten, men som man av nyanserna i debatten kan ana är ett faktum, är att de verkliga ytterligheterna här i salen inte berör det förslag som nu presenteras för landstingsfullmäktige – ytterligheterna finns inom oppositionen, mellan å ena sidan en socialdemokratisk ledning med en väldigt tydlig ambition att centralstyra verksamheten, som också dominerade i det organisationsförslag som fastställdes 2002, och å andra sidan Miljöpartiet och möjligen också Vänsterpartiet med en annan form av ideal, ett närmast direktdemokratiskt ideal.

Det är klart att besvikelsen inom Vänsterpartiet och Miljöpartiet måste vara stor när nu alliansens befrielsearmé inte riktigt motsvarar de förhoppningar man har utan placerar sig i en sund mittenposition mellan socialdemokrater och vänster- och miljöpartister.

Det som är bra, det som faktiskt är den riktigt stora styrkan i det här förslaget jämfört med det som gällde under förra mandatperioden, är att kopplingen mellan makt och ansvar är konsekvent. Man kan naturligtvis diskutera det ideala antalet styrelser i den geografiska organisationen men det är ändå ett faktum att de nu föreslagna styrelserna har ett starkare mandat. Det är ett faktum att vi har en

hälso- och sjukvårdsnämnd som har ett tydligt mandat. Det är ett faktum att vi har skapat en tydlig koppling mellan de medicinska programberedningarna – som under förra mandatperioden också hade en tendens att vara pratberedningar – in i landstingsrådsberedningen genom att det är landstingsråd som leder dem.

Jag tycker att man ska visa stor respekt för de geografiska styrelser som trots att de inte hade några befogenheter kunde göra stor nytta. Kerstin Pettersson, det är bra att ni lyckades göra det arbete ni gjorde i en del av länet! Men det var undantaget som bekräftar regeln. Här måste vi faktiskt sträva efter en organisation som kan fungera överallt, inte bara där man har ovanligt lyckliga omständigheter och ovanligt samarbetsinriktade kommunpolitiker.

Jag tror att makt och ansvar hänger ihop. Det är just den tanken som måste genomsyra både vår övergripande organisation av landstingets arbete och det sätt som vår personal, de personer som sköter våra verksamheter, får förutsättningar att verka.

I detta sammanhang vill jag kommentera Kerstin Petterssons angrepp på mig. Det är ingen här från majoriteten som klagar på personalens hängivenhet, det är er vi klagar på. Ni skapade inte värdiga arbetsvillkor för personalen där makt, befogenheter och ansvar hängde ihop. Det är väl det dåliga samvetet som skaver.

Anförande nr 67

Landstingsrådet **Wigg** (mp): Ordförande, fullmäktige! Det flödar av retorik i den här salen, men jag är faktiskt lite besviken över att ett parti som har talat varmt om decentralisering och ökat beslutsfattande ute i länet, i kommunerna och nära människorna nu ansluter sig till talet om ökad centralisering till ett fåtal politiker och också tyvärr förfaller till retoriken om pratberedningar.

Jag har själv varit ordförande i en sjukvårdsberedning och sett vilket stort och engagerat arbete vi har utfört när vi diskuterat med människor och kommit fram till väldigt bra lösningar, som också har lett till resultat. Flera beslut har fattats även om vi inte fattade dem själva.

En stark beredning med ett engagerat arbete är ingen pratberedning. Jag är ledsen jag behöver höra Centerpartiet ansluta sig till den retoriken.

Anförande nr 68

Landstingsrådet **Andersson** (c): Frågan handlar om att vi måste skapa förutsättningar som är giltiga överallt. Det finns exempel på duktiga politiker som har lyckats föra en dialog. Man kan ju fråga sig om inte den dialogen hade kunnat föras ändå.

Vi har i det här förslaget uppnått en geografisk organisation som också har ett tydligare demokratiskt mandat.

Anförande nr 69

Landstingsrådet **Nylund Watz** (s): Ordförande, landstingsfullmäktige och Gustav! Du har alldeles rätt – makt och ansvar hänger sannerligen ihop! Just därför blir jag så förfärligt orolig över att du medverkar till att åter skapa en

organisation i landstinget där ägarstyrningens splittras upp på tre enheter och där beställarstyrningen förs bort från landstingsstyrelsens kontroll.

Jag fasar över att ni dessutom är fyra partier som stretar åt olika håll i majoriteten och det ekonomiska resultat detta kommer att leda!

Anförande nr 70

Landstingsrådet Andersson (c): Jag dementerar påståendet att det är fyra partier som stretar åt olika håll.

Anförande nr 71

Landstingsrådet Nylund Watz (s): Med förlov sagt – bara genom att läsa de inledande raderna i budgetförslaget och det sammelsurium till organisationsmodell som ni har skapat inser man att så är fallet.

Anförande nr 72

Kerstin Pettersson (v): Gustav, jag tror inte att det bara är sydvästra sjukvårdsberedningen som har lyckats jobba bra. Se bara på samarbetet i norr rörande Norrtälje sjukhus! Den beredningen har också lyckats väldigt bra. Hur de andra beredningarna har arbetat kan jag inte svara på eftersom jag inte har suttit med i dem.

Dessutom sade du klart och tydligt att det inte fanns tillräckligt ansvarstagande hos personalen.

Anförande nr 73

Håkan Jörnehed (v): Ordförande! Jag har försökt komma in i debatten och nu äntligen gick det! Ju mer jag hör av debatten desto mindre förstår jag. Jag undrar om vi läser samma ärende.

Som ni säkert vet är Vänsterpartiet ingen vän av beställar–utförar-modellen. Det är väl en besvikelse att den modellen stärks, om än inte förvånande.

Om man ska ha en beställar–utförar-modell så hade det väl varit bra att kunna säga att den föreslagna organisationen är ganska okej och så hade vi kunnat slippa diskussioner om organisation och diskutera sakpolitiska skillnader i stället. Men jag tror tyvärr inte, särskilt inte med hänsyn tagen till dagens debatt, att vi kommer att slippa diskussioner om organisation.

Jag har varit ordförande i en sjukvårdsberedning och även suttit i en gammal sjukvårdsstyrelse och i fyra år har jag hört denna klagan på beredningarna. Därför blir jag lite fundersam över förslaget. Jag accepterar att ni på den borgerliga kanten är starka förespråkare för de gamla sjukvårdsstyrelserna och därför undrar jag varför ni inte föreslår att de återinförs. Varför föreslår ni sjukvårdsstyrelser som är förtäckta beredningar?

Den beslutsmakt som ska finnas i sjukvårdsstyrelserna, som jag kan utläsa ur detta ärende, ska endast tre politiker ha, det är de som ska få besluta. Men nu när jag hör Birgitta Rydberg verkar det vara på något annat sätt. Hon kanske läser något som jag inte riktigt förstår.

Jag tycker att förslaget är oklart. Det går inte att utläsa om exempelvis de lokala sjukvårdsstyrelserna kommer att ha en egen budget. Ni kritiserade ju starkt det förhållandet att sjukvårdsberedningarna inte hade några egna pengar. Det kanske finns en snäll person på den borgerliga sidan som kan förklara om sjukvårdsstyrelserna kommer att ha en egen budget, om de har budgetansvar eller inte.

Jag kan definitivt säga att den tidigare organisationen inte fungerade perfekt men den fungerade relativt bra. Jag tror att anledningen till att den inte fungerade perfekt framför allt var att landstinget är så oerhört komplext med så många olika producenter. Det här med beredningar är inget som den förra majoriteten i landstinget hittade på, sådana finns i många andra landsting och i Kommun- och Landstingsförbunden. Att detta skulle vara så provocerande som det visat sig förstår jag inte heller.

En sak i den förra organisationen som var väldigt bra var att befolkningsperspektivet fick stort utrymme och blev tydligt. Det gällde både politiker och på tjänstemannanivå. Jag tror att befolkningsperspektivet kommer bli otydligare, till stor del beroende på att sjukvårdsstyrelsernas upptagningsområden är så enormt stora, de är ju lika stora som stora normala landsting.

Så till talet om pratberedningar. Det har Kristdemokraterna tagit upp flera gånger och Birgitta Rydberg har också gjort det och sagt att de inte fyller någon funktion. Därför tycker jag att det är lite konstigt att ni plötsligt byter fot och inför tre sjukvårdsstyrelser som är förtäckta beredningar och har fem programberedningar i ert organisationsförslag. Är det så att ni i opposition förkastar beredningar medan ni i majoritetsposition tycker att det är rätt så okej att ha dem? Eller har ni kanske kommit på nya tankar utan att våga erkänna det här i dag.

Jag vill ställa en fråga om HSN:s programberedningar. Vi har ofta diskuterat här i salen kvinnors hälsa och sjukdomar. I valrörelsen var kvinnors hälsa en stor fråga. Vi hade en programberedning som hette Kvinnors, barns och ungdomars hälsa. Den heter nu Barn och unga. Jag undrar vart kvinnorna tog vägen. Det är väl inte möjligt att detta är uttryck för en politisk prioritering och markering från den nya majoriteten?

Med dessa ord yrkar jag bifall till Vänsterpartiets förslag i landstingsstyrelsen vilket innebär avslag på förslaget till organisation!

Anförande nr 74

Landstingsrådet Rydberg (fp): Jag kanske kan bidra till att göra det mer tydligt. I de medicinska programberedningar som har funnits fanns en god tanke med att betona det medicinska programarbetet och sedan återföra informationen till beställningar. Men vi har upplevt att de har levt sitt eget liv, så att säga, och att det inte alltid har varit möjligt att föra åsikterna till hälso- och sjukvårdsutskottet.

Nu kommer den nya majoriteten att sätta landstingsråden på ordförandeposterna och vi har en ambition att också föra tillbaka underlaget in i hälso- och sjukvårdsnämnden för beslut. Jag hoppas att vi ska kunna lyckas med att göra den här kopplingen starkare. Det är i alla fall en mycket tydlig ambition i den här organisationsskissen och också med det persongalleri som vi kommer att sätta upp för att verkligen få till stånd den här kopplingen.

Anförande nr 75

Saime Bilici (v): Ordförande, ledamöter och åhörare! Innan jag börjar med det jag egentligen vill säga tänker jag vända mig till Birgitta Rydberg.

Birgitta, du har fel när du säger att vi inte har fattat några beslut i beredningarna. Det har vi faktiskt gjort. Budgetdirektivet är ett av dem. Jag har suttit i söderortsberedningen. Jag minns inte att dina partikamrater eller någon annan av de borgerliga politikerna tyckte att det var en pratberedning. Däremot ville de aldrig delta i våra beslut. De borgerliga, det vill säga den nuvarande majoriteten, hänvisade till att de skulle fatta beslut i landstingets styrelse.

Efter valet år 2002 genomförde s, v och mp organisationsförändringar inom landstingets centrala ledning. Vi genomförde förändringarna för att lättare kunna sanera och få kontroll över landstingets ekonomi. Den var ju som ett fullständigt moras efter fyra borgerliga år. Då anklagade ni oss för att centralisera styrningen och den anklagelsen har ni upprepat under hela mandatperioden och även under valrörelsen. Vi hade centraliserat och ni krävde att organisationen skulle decentraliseras och att det lokala inflytandet skulle stärkas och utvecklas.

Men det förslag som ni lägger fram till ny politisk organisation är inte ett dugg decentraliserat. Det innebär ökad centralisering av organisationen och en drastisk minskning av det lokala inflytandet.

Tidigare fanns nio geografiska beredningar och de ska nu ersättas av tre lokala sjukvårdsstyrelser, och varje styrelse ska ha ett presidium som fungerar nästan som ett utskott som ska fatta alla stora beslut. Det innebär att antalet politiker minskar, och ett flertal av de politiker som finns kvar får mindre att säga till om. De som får mer att säga till om är heltidspolitikerna.

Antalet uppdrag för fritidspolitiker skärs ned och allt mer makt läggs på heltidspolitiker. Sammantaget leder förslaget till att politiken professionaliseras och att mycket makt försvinner in i slutna sammanträdesrum med få politiker. Det kommer att bli en decentralisering på bekostnad av den demokratiska insynen. Demokratin urholkas, samarbetet mellan landstinget och kommunerna kommer också att försvåras när de geografiska beredningarna försvinner.

Demokrati handlar inte enbart om att få rösta på ett parti vart fjärde år, demokrati handlar också om att ha att insyn och kunna påverka processerna medan de pågår.

Ordförande, jag yrkar avslag på förslaget om den nya organisationen och bifall till Vänsterpartiets reservation i landstingsstyrelsen!

Anförande nr 76

Landstingsrådet Rydberg (fp): Det är väldigt illustrativt att Saime Bilici tror att hon har fattat beslut i den geografiska beredningen. Det har inte fattats några beslut, beredningen avgav ett yttrande. Det har inte fattats några formella beslut i beredningarna. Det var landstingsstyrelsen som fattade alla beslut genom sitt sjukvårdsutskott.

Min erfarenhet och mina partikamraters erfarenhet är att det som har skett i budgetberedningen i de geografiska beredningarna i regel inte har blivit synligt när man sedan i hälso- och sjukvårdsutskottet har hanterat de budgetförslag som gått vidare till fullmäktige.

Detta är den dystra sanningen och det är också bakgrunden till att vi vill ha en annan och mer decentraliserad modell för att flytta beslut från landstingsstyrelsen till sjukvårdsnämnden och till de tre geografiska presidieutskotten och lokala styrelserna.

Anförande nr 77

Saime Bilici (v): Birgitta, vi har visst fattat beslut! Jag får hänvisa dig till exempelvis frågan om äldrecentralen i Hökarängen. Först har vi fatta beslutat i vår beredning, sedan har ärendena kommit till hälso- och sjukvårdsutskottet. Jag har fattat rätt – jag är inte dum.

Anförande nr 78

Torbjörn Rosdahl (m): Ordförande, ledamöter! Någonstans i debatten framfördes det att vi i den nuvarande majoriteten inte har hört någonting från de geografiska beredningarna och att vi i så fall har haft dåliga företrädare. Den kritiken tycker jag är riktig om det är så att vi inte har hört någonting. Jag har talat med våra företrädare, både politiker och tjänstemän i kommunen, när de har kommit tillbaka från sådana möten. De har inte uttalat de ord som nämnts i debatten utan ”Vi åldras tillsammans!”

Man har alltså haft träffar, man har haft trevligt och så vidare, men det går inte att återkoppla något beslut i hälso- och sjukvårdsutskottet från de beredningar som jag känner till eftersom de geografiska beredningarna inte hade representanter i utskottet.

Nu har vi hört hur organisationen har försetts med olika landstingsråd och representanter från olika presidier, så vi hoppas verkligen att detta ska ge den återkoppling som vi har saknat, den återkoppling som vi känner igen från 1998-2002.

Nu är inte Ingela Nylund Watz här och det är lite synd. Hon undrade nämligen om det fanns någon kommunpolitiker som inte är belagd med munkavle som tycker att alliansens förslag till organisation är bra. Som svar kan jag säga att munkavle är något som inte finns inom alliansen. Vi har högt i tak och törs diskutera. Jag är nu det levande beviset och borde sänka talarstolen efter Gustavs inlägg för att ni ska kunna se mig helt.

Vi skickade inga representanter från kommunstyrelsen till beredningen eftersom vi tyckte att det var helt meningslöst. Det sade vi också när vi hade majoriteten förra gången och de lokala SL-styrelserna diskuterades. De lokala organen kunde inte flytta en busshållplats, de kunde inte ändra en tidtabell – de skulle bara lyssna på alla synpunkter och ta dem med tillbaka till kontoret, som de sade. Vi kritiserade detta även internt. Vi har inga partipiskor.

Därför vill jag som det levande beviset på detta avslutningsvis yrka bifall till landstingsstyrelsens förslag till beslut!

Anförande nr 79

Urban Rydahl (s): Ordförande, fullmäktige! Det här är en intressant debatte, särskilt när det gäller SL och dess regionala organisation. Ingen av de centrala SL-politikerna har talat i den här debatten. Själv har jag varit central SL-politiker i fyra år och dessutom varit ordförande i den centrala trafikregionen.

Jag tycker inte att jag känner igen mig i framför allt Birgitta Rydbergs beskrivning av hurdan verksamheten har varit. Det är tydligt att hon inte känner till hur vi har organiserat arbetet i regionsstyrelserna. Det är tråkigt när ledande politiker tror sig veta mycket om saker och ting och uttalar sig självsäkert både om hur politiken har utförts och, vilket nästan är värre, om hur kollegor i den här salen beter sig.

Faktum är ju, och det vill jag inte undanhålla lyssnarna ute i landstingets olika delar, att de här regionstyrelserna har haft stor betydelse. De har haft beslutsbefogenheter. Vilka beslutsbefogenheter, frågar ni då. Man har varje år fastställt en utbudsplan och den styr all busstrafik i hela länet. Den styr över 10 000 busshållplatser, över 1 600-1 700 bussar och över tusentals anställda i våra entreprenadbolag. Den styr över hundratals busslinjer och hur de ska dras, vilken täthet som turerna ska ha och så vidare. Jag tror inte att ni riktigt fattar vad det är fråga om att bara lägga ned hela den verksamheten!

Dessutom påstår ni att kommunerna har varit ointresserade av vad som har sagts. Jag har varit med om dessa samråd inte bara under de senaste fyra åren utan ytterligare fyra år tillbaka. Alla har alltid sagt att det varit värdefulla samtal, att det har varit viktigt att man har haft möjlighet att lämna synpunkter och så vidare. Det finns också ledamöter, även om jag inte ser någon just nu här i salen, som har varit kommunalråd och tyckt att detta har varit bra. Om någon varit här hade vi kunnat få höra att det förts bra diskussioner.

Inför våra samråd i den centrala trafikregionen har vi alltid skickat ut ett brev och meddelat kommunpolitikerna vilka frågor vill vi diskutera och informerat om att ifall de har synpunkter på trafiken det närmaste året så är det bra om de kommer in med de synpunkterna – och det har de gjort, samvetsgrant. Det är inte bara hela kommuner som har lämnat synpunkter utan i Stockholm har 18 olika stadsdelsnämnder lämnat in mängder med synpunkter. Dessa har sammanställts skriftligen och i den sammanställningen har man dessutom kommenterat alla förslag och idéer som alla kommuner och stadsdelsnämnder varit vänliga nog att lämna in. De har alltså fått svar på frågor om varför det går respektive inte går att genomföra deras förslag. Det är en fantastisk vinst i en organisation att kunna göra på det sättet.

Utbudsplanerna har fastställts i december månad varje år och är styrande för trafiken från augusti året därpå och ett helt år därefter. De har också skrivits ned och publicerats i ett särskilt häfte som alla ledamöter och ersättare i SL:s styrelse och andra intresserade har kunnat följa.

När ni talar om prat undrar jag vem som står för pratet!

Ordförande, jag nöjer mig med dessa ord och yrkar bifall till Socialdemokraternas yttrande!

Anförande nr 80

Lena - Maj Anding (mp): Vi har talat mycket om beredningarnas roll i organisationen. Det går att väldigt tydligt härleda beslut från beredningarna, både från de regionala beredningarna under SL och de nio hälso- och sjukvårdsberedningarna och medicinska programberedningar som vi hade i den gamla organisationen. Det är bara att titta i beredningarnas aktivitetsplaner och underlag till hälso- och sjukvårdsutskottets direktiv och utarbetandet av förslag till budget för att väldigt tydligt kunna se att de förslag som väcktes på lokal nivå återfinns till stora delar i hälso- och sjukvårdsutskottets beslut. Det är väldigt roligt.

Det var därför det var så roligt att jobba i beredningarna, de fick en helt annan status i och med detta. Man värdesatte verkligen de diskussioner som vi förde på det lokala planet med befolkningen och med kommunernas företrädare. Den här bilden visar hur vi önskar att organisationen skulle vara.

Vi tycker att de fem programberedningarna var ett fall framåt även om vi hade önskat få behålla de gamla fem medicinska programberedningarna. Vad vi saknar i de programberedningar som ni nu inför är ett verkligt medicinskt programarbetsansvar i dem. Vi skulle också önska att miljö, folkhälsa och komplementär- och alternativmedicin fanns i beredningen för kroniskt sjuka och de stora folksjukdomarna eftersom det är där man hittar dessa patientgrupper. Det är en fråga som är oerhört viktigt för framtiden.

I och med att ni tar bort de nio geografiska beredningarna så tar ni faktiskt bort 108 hälso- och sjukvårdspolitiska uppdrag – 108 stycken! Vips så är de borta! Och så tror ni att det demokratiska inflytandet ska öka. Vi är många som inte begriper det, måste jag säga.

Så till frågan om organisationen i dess helhet. På den här bilden ser man de tre regionala styrelserna under SL. I och med att ni avvecklar de regionala styrelserna så tar ni bort 46 trafikpolitiska uppdrag också. 46 trafikpolitiska uppdrag suddar ni ut med detta! Vips så är de borta!

Vi håller med om att ägarstyrningen är för svag i den här organisationen, vi vill ha ett demokratiutskott som arbetar med att utveckla demokratin i landstinget och i våra arbetsformer. Vi vill ha en organisationsberedning som faktiskt kan utarbeta en ny organisation som alla partier kan ställa sig bakom inför nästa val.

Anförande nr 81

Landstingsrådet Lundquist (m): Ordförande, fullmäktige! Jag har kommit och gått som gruppleddare och ordförande i sjukvårdsstyrelsen sedan 1989 och sett den här processen. Fram till valet hösten 1988 rådde det en rätt så stor samstämmighet i organisationsfrågor inom landstinget, inte minst på sjukvårdsområdet.

Birgitta Sevefjord talar om en uppsåtligt vald konfrontation. Det var faktiskt så att senast ni fick chansen att omorganisera sjukvården så valde ni konfrontation. Jag har inte kontrollerat mitt minne mot protokollet men jag har för mig att vi var överens 1988 om den nya organisationen, och då gjorde vi en rätt så kraftig nedskärning av antalet sjukvårdspolitiker. Vi minskade från 9 till 6 sjukvårdsstyrelser, vi minskade från 13 till 11 ledamöter eller från 11 till 9. Fyra personer försvann ur varje styrelse. På den tiden satt ordföranden och andre vice ordföranden ex officio, alltså å tjänstens vägnar, i HSN. Vi var överens om den organisationen.

Nu föreslår vi att det ska vara fler sjukvårdspolitiska poster i den här organisationen än det var efter valet 1988. Ni hade väldiga problem med ställtiden. Det tog nästan ett helt år innan det fungerade. De lokala beredningarna hade ingen beslutanderätt över organisationen, över hurdan medarbetarorganisationen skulle vara, det var någon annan som skulle fatta de besluten. Hela våren gick innan vi gjorde någonting i någon beredning. Ingen visste vilka beslut man skulle få fatta.

Det är ganska så bra att en del lokala beredningsordförande har deltagit i diskussionen, Kerstin Pettersson och Håkan Jörnehed. Det är möjligt att Kerstin Pettersson har fört en väldigt fin dialog, men jag har träffat andra representanter som satt som ordförande i sjukvårdsberedningar under förra mandatperioden och som var väldigt missnöjda med den organisationen och kände att de inte hade några beslut att fatta. Vi kunde rekommendera HSU att fatta beslut. Det gjorde vi ibland.

Det är synd att Inger Ros inte sitter här för ögonblicket för det var till och med så att vi i oppositionen vid några tillfällen lade fram förslag som röstades ned av Håkan Jörnehed och hans kamrater i den dåvarande majoriteten medan Inger Ros sedan anammade dem i HSU. Det fanns ingen förmåga att hitta kompromisser, åtminstone inte i den beredning som jag själv satt i. Däremot fanns den möjligheten i HSU på ett helt annat sätt. När man inte har beslutanderätt, när den kompetensen inte är delegerad, blir det på detta sätt.

Jag ska inte bråka så mycket med Håkan, men det är ändå rätt intressant att nio av tio besök som vår beredning har gjort under en fyraårsperiod genomfördes hos entreprenaddrivna verksamheter. Där var vi ofta. Vi var aldrig på besök hos S:t Eriks husläkarmottagning när det var konvulsioner där uppe. Det finns andra sådana exempel.

Vi har ett befolkningsperspektiv i vår organisation och kvinnorna finns ju med överallt. I den beredning som jag sannolikt själv kommer att leda som heter Kroniskt sjuka och de stora folksjukdomarna, kommer kvinnorna att vara i centrum. Det är inom dessa områden som vi vet att det förekommer felaktiga behandlingar och ställs felaktiga diagnoser när det gäller hjärtinfarkter bland annat. Ska kvinnofrågor ligga i ett eget litet utskott? Nej, kvinnors frågor ska vara centrala i den beredning som jag själv sannolikt ska leda. Vi ska ha det här

perspektivet på de kroniskt sjuka och de stora folksjukdomarna. Kvinnorna står i centrum i de här beredningarna.

Medborgardialog är något som verkligen har fungerat på sina ställen. Jag satt själv i stadsdelsnämnden. Skulle man lägga ned en lekpark eller stänga Liljeholmsbadet så kom alla, de gick man ur huse för att vara med på möten. Men vi har haft öppna möten i vår innerstadsberedning och då kom det en gång en person, en annan gång kom två personer och vid ett tredje tillfälle kom tre personer. Vi hade en extern konsult som skötte detta, och vi var 10-12 politiker där.

Det kanske fungerar på vissa ställen då man har stora frågor att föra en dialog om, men i innerstaden har det inte varit någon rusning till våra möten. Att ha medborgardialoger är en viktig fråga i framtiden, jag säger inte att man inte ska ha sådana, men vi måste ju hitta något som gör att folk är intresserade av att komma.

Avslutningsvis vill jag ställa en fråga till Urban Ryadal, om vi nu ska ha lite debatt och diskussion. Hur mycket dialog hade du som ordförande i en sådan beredning när ni lade ned busslinje 44 som gick ut till Djurgården? Hur mycket diskuterade ni med Djurgårdsborna, hur mycket diskuterade ni med stadsdelsnämnden? Den linjen försvann över en natt. Sedan tvingades ni backa bandet.

Och vilken dialog hade Håkan Jörnehed när han flyttade Gärdets husläkarmottagning till Värtahamnen? Ingen alls. Den kom senare. Jag kan väl erkänna att det är tack vare Socialdemokraterna på Östermalm som vårdcentralen nu är tillbaka på Gärdet, men det fördes ingen dialog innan det beslutet fattades. Det fördes ingen dialog innan man fattade beslut om busslinjen heller. Kom inte och säg att ni förde någon dialog med befolkningen i regionberedningen inom SL och i sjukvårdsberedningarna – som gudskelov ska begravas för all framtid!

Anförande nr 82

Håkan Jörnehed (v): Ordförande, fullmäktigeledamöter! Jag har nog svarat på Lars Joakim Lundquists fråga tidigare. När vi jobbade i innerstadens sjukvårdsberedning besökte vi mest privata vårdcentraler och privata vårdinrättningar. Anledningen till detta var att det nästan uteslutande finns privat vård och då måste man gå till det som finns, annars får man inte reda på vilken typ av vård befolkningen får.

Vi kommer nog aldrig att bli överens i frågan om Gärdets vårdcentral. Jag kan bara hänvisa till beställar-utförar-systemet. Det var ett arv som plötsligt damp ned i knät som jag tycker att vi lyckades reda upp i den här pratberedningen som inte fattade några beslut. Plötsligt ligger Gärdets vårdcentral där befolkningen befinner sig.

Jag är trygg i vetskapen om att det är du som ska ha hand om frågor som rör kvinnors hälsa, det hoppas jag att du kommer att sköta utmärkt, men jag tycker att det var synd att din beredning inte kunde heta Kvinnors hälsa och kroniskt sjuka. I så fall hade jag inte behövt ställa frågan.

Anförande nr 83

Urban Ryadal (s): Ordförande! När det gäller busslinje 44 så var det så att vi förde en mycket intensiv dialog med dem som åkte med bussen tidiga mornar. Vi

gjorde en allmän översyn av bussnätet i innerstan och drog in ett antal turer där det var väldigt glest med trafikanter, det var inget konstigt med det. Jag tror att även den kommande majoriteten blir tvungen att göra sådana översyner.

När det gäller busslinje 44 och Djurgårdsskolans elever och deras föräldrar, ett tiotal, så ordnade vi det så att en buss gick ut till Skansen i god tid för att eleverna skulle hinna till den första lektionen. Jag tycker att vi klarade det problemet ganska bra.

Anförande nr 84

Ann-Sofi Matthiesen (mp): Jag vill kommentera det som sägs om SL:s utbudsplan och stadsdelsnämndernas inflytande och dialog i det fallet.

Jag sitter i Östermalms stadsdelsnämnd och har gjort det sedan begynnelsen. Vi har under hela perioden haft väldigt stort intresse för SL:s utbudsplan och har varit med i samråden där vi har kunnat ändra många saker som vi har fått reda på att befolkningen inte tycker är bra. Vi har haft tät kontakt med befolkningen på Östermalm, bland annat genom våra öppna möten, där folk också haft möjlighet att yttra sig om utbudsplanerna. Kommentarer till SL:s utbudsplan har kommit till oss via många olika kanaler och dem har vi kunnat föra vidare. Jag vill på det bestämdaste protestera mot påståendet att det inte förekommit någon dialog på den punkten.

Anförande nr 85

Landstingsrådet Lundquist (m): Ordförande, fullmäktige! Då påstår Ann-Sofi Matthiesen att de politiker som sitter i stadsdelsnämnden, förutom hon själv, ljuger och att det har förts en dialog. De andra säger att det inte har varit någon dialog.

Genomfördes det en dialog i frågan om flyttningen av Gärdets vårdcentral till Värtahamnen – ja eller nej? Nu får du chansen till replik.

Till Håkan och Urban vill jag säga detta. Era två inlägg visar ju att det handlade om att reda upp efteråt det som ni gjort. Ska man ha någon ordning och reda så ska man ju föra en dialog innan man fattar beslutet. Ska man baka bröd ska man lägga jästen i degen och inte slänga in den i ugnen efteråt!

Anförande nr 86

Landstingsrådet Dahlberg (s): Ordförande, fullmäktige! Jag begärde ordet för ett bra tag sedan och mycket av det som jag hade tänkt säga har redan blivit sagt av andra. Jag tänker ändå ta mig friheten att försöka bidra till debatten.

Det som oroar i både denna debatt och i det förslag som vi har att behandla här i dag är den nya majoritetens syn på det politiska förtroendeuppdraget som jag tycker kommit till tydligt uttryck även här i talarstolen. Politiker är tydligen personer som bara företräder sig själva. Detta blir också väldigt tydligt i deras olika beskrivningar av hur den nya organisationen ska fungera. Vi politiker som är här är ju medborgarnas företrädare. När ni beskriver det hela som att politikerna ska ta ett steg tillbaka för att ge mer utrymme åt medborgare så har jag oerhört svårt att se hur det ska hänga ihop. Det är ju vi som ska skapa det utrymmet.

Hur ska inflytandet utövas? Vi har fått höra att det kommer att ske med fötterna, det vill säga att medborgarna kommer att ha möjlighet att välja bort det som är dåligt. Vore det inte bättre att vi politiker såg till att saker och ting fungerar så bra som möjligt, det är väl ändå det medborgaruppdrag som vi har fått.

Det har sagts att de politiker som är kvar ska ha beslutanderätt. Det ska bli intressant att se hur den beslutanderätten ska utövas, för det är ju faktiskt så att alla de goda förslag och idéer som dyker upp när man till exempel har ett kommunsamråd, ändå måste beredas och hanteras. En del av den politiska uppgiften är att väga in allt i en helhet, inte bara lyssna på dem som skriker högst. Man ska lyssna på dem som man anser besitter en särskild kompetens i en viss fråga eller på dem som har de bästa kontakterna. Den politiska uppgiften är också att väga samman detta till en helhet och hantera den på bästa möjliga sätt för medborgarna.

När politiken tar ett steg tillbaka är det också demokratin som tar ett steg tillbaka. Jag är oerhört tveksam till beskrivningen av hur medborgarna kommer att få ett utökat inflytande med den nya organisationen.

Jag tror att det hade varit bra att göra detta under lite mer ordnade former. Jag säger inte att den nuvarande organisationen är idealisk i alla delar, utan det finns brister. Lars Joakim har pekat på att det har uppstått situationer som kunde ha hanterats bättre. Men det hade varit bättre att ta sig lite tid och utvärdera på ett vettigt sätt. Man har väl ett behov – precis som vi hade för fyra år sedan – att försöka rivstarta med lite nya tag. Men väldigt mycket av det vi har i dag fungerar faktiskt mycket bra.

Man kommer med beskrivningen att kommunerna upplever att de inte har något inflytande. Jag skulle vilja ge en motbild. Väldigt många kommuner och kommunala tjänstemän vittnar om att samverkan med landstinget fungerar alldeles utmärkt på en rad olika områden – mycket bättre än det har gjorts på många år. Det betyder inte att allt är bra, men mycket är bättre än det har varit. Jag kan ta hanteringen av tsunamikatastrofen som ett exempel på en situation då landstinget och kommunerna agerade mycket bra tillsammans.

Det är den organisationen som ni nu hotar, med dessa illa underbyggda beslut.

Jag tycker också att det är tråkigt att höra hur kolleger här i fullmäktige beskriver andra förtroendevalda som ”pratpolitiker”. Då kan jag inte låta bli att konstatera: Det är möjligt, Gustav Andersson och Birgitta Rydberg, att vi har ”pratpolitiker” i landstinget, men i så fall tror jag inte att det är fritidspolitikerna det handlar om, utan jag tror att ni själva fyller upp den kostymen väl, med de beskrivningar som ni står för.

Anförande nr 87

Landstingsrådet Andersson (c): Samma sak gäller för fritidspolitikerna som för vårdens och omsorgens personal: Det är inte dem vi beskyller för att prata strunt, utan det var den organisation som fanns som inte gav dem något mandat att verka som politiker.

Sedan skulle jag vilja understryka en sak. Jag ställer inte upp på den beskrivning som du gör av att vi inte har stor respekt för politikerrollen och inte har synen på demokrati att det är viktigt med delaktighet även från förtroendemän som inte är förtroendevalda.

Hade den nya majoriteten stått för det perspektivet, då hade vi kunnat stryka ner en rad andra styrelser, till exempel de tre geografiska beredningar som vi har nu.

Anförande nr 88

Landstingsrådet Dahlberg (s): Fullmäktige, Gustav Andersson! Jag tycker att det är bra att beredningarna, styrelserna eller vad det nu är som sjukvården ska ha fortsättningsvis finns kvar, för det ger något slags kontaktyta gentemot medborgarna.

Men återigen: Den beskrivning som du har gjort tidigare – vi får gå tillbaka till protokollet sedan – är den som jag reagerar på. Sedan kan du i efterhand försöka korrigera den. Men då sitter du på den stol som du har satt ut till våra fritidspolitiker: Nu är du ”pratpolitiker”, Gustav Andersson, när du backar från och försöker korrigera de uppfattningar som du hade för en liten stund sedan.

Vi kommer nog att få se mycket av det under den kommande mandatperioden.

Anförande nr 89

Landstingsrådet Andersson (c): Det finns ingen motsättning mellan att vilja stärka medborgarna och personalen, deras makt i vardagen, och ha uppfattningen att många politiker ska vara med och fatta beslut och att deras ansvar och deras makt ska hänga ihop.

Jag tycker att det är ni som har visat brist på respekt genom att hänvisa kanske 200 fritidspolitiker till att lägga sin fritid på ett arbete där de egentligen inte har haft makt över de områden där medborgarna har vänt sig till dem och ställt dem till ansvar. Sådant framkallar depressioner.

Anförande nr 90

Jan Lilie mark (fp): Ordförande, ledamöter! Liksom Kerstin Pettersson, som var uppe i talarstolen för en stund sedan, är jag en av dessa ”pratpolitiker”. Jag har varit fritidspolitiker under ganska många år – inte så länge i landstinget men väl på kommunnivå – och jag har haft en mängd olika meningslösa uppdrag, kan jag tala om.

Men jag ber er att ni ska tro mig när jag säger: Vice ordförande i en geografisk sjukvårdsberedning i Stockholms läns landsting är det i särklass mest meningslösa uppdrag som jag har haft. Jag kommer inte att sakna dessa beredningar. Det enda jag kommer att sakna är arvudet, för det var väl tilltaget.

Känner jag mig då förödmjukad av Birgitta Rydbergs epitet ”pratpolitiker”? Nej, det kan jag inte säga. Däremot har jag känt mig ganska förödmjukad under de fyra år som jag har suttit i beredningen och beklätt detta uppdrag. Jag kanske borde ha avgått från det, men jag hade väl något slags förhoppning om att det vi gjorde ändå skulle vara av betydelse.

Birgitta Sevefjord använde uttrycket ”maktens arrogans” i något sammanhang tidigare. Jag har en erfarenhet, och den är alldeles tvärtemot Lars Joakims erfarenhet. Vi hade nämligen en beredning där vi var ganska överens om många saker, och vi hade ett stort, betydelsefullt ärende som vi förde fram till HSU under dessa fyra år.

Det handlade om en vårdcentral som inte hade fungerat. Den hade inte fungerat under mandatperioden före heller, kan jag säga. Vi ville göra en upphandling, och vi diskuterade det under lång tid. Vi avvaktade i månader, ja i ett halvår, för att se om det skulle bli någon förbättring.

Till slut var beredningen – samtliga partier från vänster till höger – överens om att man borde göra en upphandling. Vi skrev ett ärende och lade fram det till HSU. Men HSU sade blankt nej, trots att alla partier var överens och det var vi som hade kontakt med medborgarna – eller åtminstone förmodades ha det – och hade den lokala kunskapen om behoven och så vidare. Det gav man högtidligt attan i. Det kan man kalla maktens arrogans, tycker jag.

Man kan också notera – utan att nämna några namn – att det fanns ledamöter från majoriteten i denna geografiska beredning som över huvud taget inte deltog i arbetet mer än enstaka gånger under de sista åren. Jag tror att motgången i det ärende som vi tyckte var väldigt viktigt fick luften att gå ur beredningen och dämpa den entusiasm som fanns.

Sammanfattningsvis: Från min beredning kan jag tyvärr inte vidimera de positiva bilder som vissa av den förra majoritetens företrädare har gett från sina beredningar. Det är möjligt att det har fungerat väldigt olika på olika ställen. Men som jag ser det finns det ingen anledning att begråta de här pratberedningarna.

Sjukvårdsstyrelserna får i alla fall beslutsmyndighet i sina presidier, och det är definitivt ett fall framåt i den nya organisationsmodellen.

Anförande nr 91

Juan Carlos Cebrian (s): Ordförande, fullmäktige! Jag ska försöka att inte bli så upprörd som Kerstin blev och inte bli så oförsämd som Birgitta, som tyvärr inte är här nu.

Under förra mandatperioden hade jag förmånen att vara både pratpolitiker i Folkpartiets tappning och maktpolitiker i Folkpartiets tappning i HSU. Det är bra att man har haft få uppdrag som man har kunnat jämföra.

Jag har hört så många av er borgerliga ledamöter nedvärdera politikeruppdrag i de geografiska beredningarna. Jag har hört många av er säga så, och jag tycker att det är verkligt beklämmande.

Jag har varit kommunalpolitiker och har nu varit fyra år i landstinget. För mig och för många med mig är det lättaste att gå till en styrelse eller en nämnd med en packe med ärenden som man har suttit hemma och läst några timmar, veta vad man vill, skriva några rader – ett förslag till beslut eller en reservation – och sedan gå hem nöjd, sedan man har fullföljt sitt politiska uppdrag.

Jag tolkar det så att det är vad ni vill med att vara politiker på heltid eller på fritid. Men jag ser något annat. Med mig har många kamrater sett att uppdraget i en geografisk beredning i landstinget har gett många andra möjligheter men också har fordrat mycket mer av oss än att sitta i en vanlig nämnd eller styrelse. Det är okej att prata, men det gäller framför allt att lyssna.

I söderort, där jag har varit ordförande, har vår närvaro lämnat tydliga spår. Det är många beslut som vi har fattat, fast det har varit HSU som har beslutat på vårt initiativ. Birgitta är inte här, men jag kan erbjuda någon annan att komma till söderort och titta på de många verksamheter som har initierats och startats under de fyra senaste åren.

Ni säger att vi bara pratar och pratar. Ja, de flesta beslut innebär att man måste prata väldigt mycket innan man kommer fram till beslut. I söderort finns det 21 vårdcentraler, barnvårdcentraler, föräldracentraler, barn- och ungdomspsykiatri, beroendemottagningar och mycket annat. Det ser inte annorlunda ut än på andra ställen i landstinget – åtta stadsdelsnämnder med elva kommunala politiker från alla partier. Det har gått åt väldigt mycket tid för att kunna samverka med stadsdelsnämnderna och kunna besöka de många verksamheterna.

Jag har haft tur, för många av de borgerliga ledamöterna och ersättarna har deltagit i de dialogträffar som vi har haft med patienter i väntrummen på alla de 21 vårdcentralerna. Det är där vi har fått en bild av hur sjukvården i söderort fungerar. Att ha många dialogträffar med anhöriga och med representanter för de föreningar som finns i området har gett mig och många andra väldigt mycket. Men det kallas alltså ”pratberedningar”.

Birgitta och andra är vana maktmänniskor, som kommer med en packe ärenden till ett möte, skriver några förslag till beslut och sedan kanske skryter över att man har varit med om att besluta.

När vi föreslog HSU att besluta gjorde vi det eftersom vi hade pratat med patienter, organisationer, anhöriga och föreningar i området. Vi hade en bild som HSU aldrig kunde ha, och därför blev besluten väldigt bra.

Jag vill inte förlänga debatten så mycket. Men jag har ett exempel från mitt område på hur det var under förrförra mandatperioden. Man ville 1999 starta en äldrecentral, men när mandatperioden var slut 2002 hade man inte kommit överens. Man hade pratat i tre år om vad man skulle göra. Men när vi kom till makten genomförde vi detta.

Bifall till reservationen!

Anförande nr 92

Pia Lidwall (kd): Fru ordförande, ledamöter! Jag begärde ordet när Kerstin Pettersson var uppe och höll sina anföranden.

Det är kanske inte så konstigt att den nya oppositionen talar sig varm för den gamla modellen – det är mänskligt att man gör så. Men det har ju inte fungerat i verkligheten så som man nu beskriver det.

Politik handlar om makt, och sanningen är att makten över väldigt mycket i landstinget har varit i en enda persons hand. På papperet ser det ut som om väldigt många människor har varit involverade. Men till syvende och sist har makten varit i landstingsstyrelsens ordförandes hand. Det är där allt har knutits ihop.

Jag vill berätta om två olika fall av frustration.

Jag har varit vice ordförande i en geografisk beredning. Det ena fallet gäller den starka makt som tjänstemännen har haft. Den har varit frustrerande, eftersom det ändå är vi politiker som ska ta ansvar. Då tycker jag att det hör ihop att man som politiker ska ta det ansvaret, och då ska man inte överlämna mycket makt åt tjänstemän.

Det andra fallet av frustration gäller att det inte hänger ihop i organisationsmodellen. Vi har haft medicinska programberedningar som inte har talat så mycket med de geografiska beredningarna, och de geografiska beredningarna har inte efterfrågat information och fakta från de medicinska programberedningarna.

I väldigt många fall har det inte varit en personunion till landstingsstyrelsens hälso- och sjukvårdsutskott. Man har alltså talat i enskilda rum utan att föra det som sagts vidare. Men det är inget bra, för det ska ju hänga ihop, tycker vi. I dag talar vi som om det har hängt ihop hela tiden, men så har ju inte verkligheten varit.

Min förhoppning, med den modell som vi nu lägger fram, är att vi ska ta med oss våra erfarenheter och se till att det förs in information – det som förs fram i arbetet i våra programberedningar – i de lokala styrelserna och sedan i HSU. I och med att det finns en personunion kan ingen slippa undan, utan då måste man ta ansvar på både det ena och det andra hållet.

Därför är det viktigt att vi utvecklar den modell som har funnits under förra mandatperioden, inte förkastar allt utan tar det som har varit gott och sedan utvecklar det hela, för det är ändå fyra år senare nu.

Anförande nr 93

Landstingsrådet Nylund Watz (s): Ordförande, landstingsfullmäktige! Jag har redogjort för att vi inte ämnar yrka återremiss i det här ärendet, och jag tänker inte göra det nu heller. Jag vill bara ta tillfället i akt att flagga för en sak.

Jag varnar den nya politiska majoriteten, när man nu i praktiken inför tre ägarstyrelser, för att också beröva en stark koncernledning det helhetsgrepp som en stark koncernledning kan bidra med.

På ett möte med landstingsstyrelsen nyligen blev jag oroad när jag kände att det nya finanslandstingsrådet ämnar se till att politiker ska avgöra vilka tjänstemän som ska ingå i olika beredningar. Jag känner nu att det Pia Lidwall säger pekar i samma riktning.

Jag tycker att det är väldigt viktigt att vi i landstinget slår vakt om en självständig, duktig koncernledning som kan bidra till att åstadkomma goda underlag i politiken.

Ni kan inte anklaga mig för att vara styrd av tjänstemännen och samtidigt ha bestämt allt i landstinget själv – det går faktiskt inte ihop.

Anförande nr 94

P i a L i d w a l l (kd): Ordförande! Ingela Nylund Watz kan vara lugn och trygg. Det kommer att gå väldigt bra med den nya organisationen. I landstingsrådsberedningen har vi nämligen sagt att vi vill se till att det inte blir något ekonomiskt moras som man har pratat om tidigare, utan vi kommer att ha ekonomin fullt i vår hand, och vi kommer dessutom att se till att vi leder utvecklingen.

Det är mycket bättre att det är politiker som tar makten och ansvaret än att vi har tjänstemän som vi för framför oss. Ingela Nylund Watz kan alltså vara alldeles lugn.

Anförande nr 95

L a n d s t i n g s r å d e t N y l u n d W a t z (s): Till den nya oppositionens stora glädje noterar vi att ni har talat om detta. Sedan ska det göras också.

Anförande nr 96

J a n S t r ö m d a h l (v): Jag vill peka på att vad den nya majoriteten nu säger på sjukvårdens sida inte riktigt stämmer överens med vad man gör på trafikens sida.

Ni säger: ”Till stöd för nämndens uppdrag att möta befolkningens behov inrättas dels tre lokala sjukvårdsstyrelser (norr, mitt och söder) ...” Med samma motivering drar ni nu in de tre styrelserna på trafikens område som var till för att möta behovet hos befolkningen, nämligen en norr, en mitt och en söder. Det går inte riktigt ihop.

Jag har erfarenhet av arbetet i SL och SL:s geografiska regionstyrelser. Det fanns brister, och de bristerna diskuterade vi under en ganska lång period. Huvudkritiken var egentligen att områdena för regionstyrelserna var alltför stora. Det var framför allt svårt att ha den lokala inblicken i hela norra regionen eller hela södra regionen. Det andra var att det fanns en oklarhet när det gäller beslutsbefogenheterna för den regionala styrelsen kontra den centrala styrelsen.

Men om man nu löser det på trafikens sida genom att bara stryka ett streck över alltihop och strunta i den lokala förankringen – strunta i att försöka tillgodose det behov som man ser på sjukvårdsorganisationens sida – då stämmer det inte längre.

Menar ni till exempel att det finns ett större behov av att möta befolkningens behov inom sjukvården än på trafikens område? Det stämmer inte. Jag tror att det inom Stockholms befolkning är flera som är berörda av trafiken än av sjukvården. Åtminstone hoppas jag det.

Ni pratar om ”pratpolitiker”. Ibland menar ni prat utan makt, men ibland menar ni ”prata strunt”. Jag tycker att det börjar likna pratpartiernas allians.

Anförande nr 97

Olov Lindquist (fp): Fru ordförande! Jag har under föregående mandatperiod suttit med i geografisk beredning Sydväst och även i en medicinsk programberedning. Då tycker jag att det är bra att faktiskt fastslå – man har tidigare i debatten försökt fastslå det från den borgerliga sidan – att det inte är några beslut som har fattats i dessa beredningar.

Det säger sig nästan självt. En beredning är just en beredning som ska bereda ärenden som någon annan fattar beslut om. Det ligger liksom i själva ordet.

När man möjligtvis har uppfattat det som något annat har det gällt yttranden till en högre instans. Man har fattat ett beslut i en fråga om att yttra sig till HSU eller högre upp i hierarkin. Men det är faktiskt inte något reellt beslut. Oppositionen har uppfattat att majoritetens tal om ”pratberedningar” skulle vara något negativt. Det kan möjligtvis låta så, men vi säger det utifrån att några reella beslut inte fattas.

Däremot ska man naturligtvis ha *credit* för den dialog och diskussion som man har försökt få igång tillsammans med medborgarna. Men problemet har varit att när vi i den geografiska beredningen har varit ute i till exempel Södertälje, då har det som vi har fått höra från medborgarna inte automatiskt kunnat föras upp i hierarkin av dem som har varit närvarande.

Det lysande undantaget har varit när Raymond Wigg satt som ordförande, för han råkade under en viss tid vara landstingsråd samtidigt, och då kunde han naturligtvis dagen efter ta med sig de olika frågor som togs upp. Men det är undantaget som bekräftar regeln att de ordförande som har funnits i dessa beredningar inte själva har kunnat föra med sig frågor uppåt i hierarkin, utan de har varit tvungna att lämna yttranden och tala med andra personer – de har inte själva haft någon beslutsmyndighet i det avseendet. Liksom Jan Liliemark kommer jag inte att sakna beredningarna i det avseendet.

Det är möjligt att jag nu kommer in på ett sidospår, men jag måste ändå kommentera det Kerstin Pettersson sade tidigare om att Södertäljeutredningen inte hade fått en så lycklig utgång om det inte hade funnits en beredning – någonting sådant sade hon. Då blir jag lite fundersam. Det som du, Kerstin, gjorde för Södertälje sjukhus hade du inte behövt beredningen till, utan det handlade mer om ett internt arbete inom Vänsterpartiet och den dåvarande majoriteten som du ska ha *credit* för. Egentligen hade du inte behövt en beredning för att klara det du gjorde.

Man ska ändå vara ödmjuk när man sjösätter, är med i och kommer att rösta för ett sådant förslag som finns nu. Den nackdel som finns med detta organisationsförslag tror jag är avskaffandet av regionstyrelserna. Jag tror att det blir svårt för de politiker som hamnar i huvudstyrelsen att hinna med alla de kontakter som måste tas med kommunerna. På den punkten kan jag hålla med oppositionen. Men vi får väl se hur det går och följa arbetet.

Jag yrkar bifall till landstingsstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 98

Landstingsrådet Wigg (mp): Ordförande, fullmäktige! Det är en väldigt lång samverkansprocess som vi har i detta ärende vid sittande bord här i fullmäktige. Vi kanske borde ha haft lite mer samverkan innan. Det ligger väl i Miljöpartiets förslag att försöka undvika sådana här tillställningar i framtiden, att i god tid bereda och samverka innan man gör organisationsförändringar.

Jag är ändå glad över att höra en företrädare för den nya majoriteten säga att det kanske är lite problematiskt på den demokratiska sidan i alla fall. Tack, Olov!

Det demokratiska arbetet är självfallet beroende av vilka människor som jobbar, vare sig det handlar om beredningar eller om styrelser. Det gäller att ta sitt demokratiska ansvar och ta det på allvar – det är väldigt viktigt.

Det handlar inte om att jag heter Raymond Wigg eller är landstingsråd. När jag kom in som ordförande i beredningen satt jag inte ens i landstingsfullmäktige. Det gällde att jobba för att få in de här frågorna ändå.

Jag tror inte att det hänger på det, utan det handlar om ett engagemang, att man tar sitt uppdrag på allvar, vare sig man är ledamot, ersättare eller ordförande. Med det sagt tror jag inte att det aktuella förslaget kommer att leda till någon större glans i det sammanhanget.

Anförande nr 99

Kerstin Pettersson (v): Jag ska börja med ett förtydligande till Olov. Jag sade att jag inte tror att utredningen om Södertälje sjukhus hade blivit så bred om den inte hade gått via beredningen. Det kanske var fråga om en misstolkning.

Jag har hört Lena-Maj Anding säga att 108 sjukvårdspolitiker och 46 trafikpolitiker försvinner. Hur tror man då att samarbetet och samverkan med 26 kommuner ska kunna förbättras? Jag får det inte riktigt att gå ihop!

En stor del av de personer som har haft dialog med medborgarna, med tjänstemän inom kommunerna och med andra förtroendevalda i kommunerna kommer att försvinna. All heder åt dig, Olov, att du säger att folket som kommer att hamna i SL:s koncernstyrelse inte kommer att hinna med! Det är liksom det jag försöker säga.

Dessutom vill jag säga till Pia Lidwall: Jag tror inte att någon i oppositionen har sagt att den nuvarande organisationen har varit bra till hundra procent. Jag tror inte att någon organisation är så bra att den inte går att förbättra, precis som samverkan och samarbete alltid går att förbättra.

Allt går att förbättra. Men jag tycker inte att ni gör det, utan ni går en helt annan väg. Ni gör så att det demokratiska inflytandet minskar. Ni gör så att förtroendet för politiker minskar. Till slut blir det ett ökat politikerförakt. Jag tycker att det är en skrämmande väg som vi är på väg att gå.

Dessutom har vi fått höra att man har ansett att det har varit meningslösa uppdrag som man har haft, men ändå har man suttit kvar, eftersom ersättningen har varit bra. Det tycker jag faktiskt är skrämmande. Varför är man då politiker?

Anförande nr 100

Olov Lindquist (fp): Oppositionen ska inte ta all *credit* för att jag förkastar detta förslag. Jag har kritiserat en liten del av det, den del som jag ser som ett problem. Men jag står självfallet bakom helheten. Jag tycker också att det ligger ett värde i att få bort de geografiska beredningarna – om man kallar dem ”pratberedningar” må vara hänt.

Jag ser fram emot att få arbeta i den nya organisationen, som faktiskt kommer att vara mer beslutsför än den gamla.

Anförande nr 101

Sverre Launy (v): Ordförande, ledamöter! Som ny i den här församlingen är jag inte belastad av att ha suttit i den ena eller den andra beredningen någonstans. Jag har inte skaffat mig den erfarenhet av meningslöshet som någon talade om från den andra talarstolen tidigare.

Men jag har en ganska bred erfarenhet politiskt i övrigt från en kommun, och jag vet att när man uppfattar ett uppdrag som meningslöst, då brukar man normalt sett avgå. Varför sitter man då kvar? Kerstin var inne på det förut.

För ett par dagar sedan redovisades en undersökning som beskrev Sverige som världens mest demokratiska land. Ett av skälen till att man beskrev Sverige på det viset var just den breda förankring som det politiska livet har ute i samhället. Det tycker den nya majoriteten i landstinget i Stockholms län tydligen inte är värt att beakta.

I ett enda slag skär man ner mycket kraftigt på politikerorganisationen, och man spelar något slags politiskt poker där bluff ingår som ett spelmoment och där man försöker lura i oppositionen och befolkningen i länet i övrigt att *less is more*, att mindre är mer: Färre politiker ska ge mer lokal förankring. Färre beslutsfattare ska ge mer insyn i verksamheterna. Mindre insyn ska ge mer demokrati.

Det är en bluff från början till slut. Det skapar en toppstyrd och hierarkisk organisation, och det omöjliggör i det närmaste ett ökat folkligt och politiskt inflytande i verksamheten.

Nu har jag suttit här ett antal timmar och lyssnat på den nya majoritetens argument för den nya organisationen. Jag kan konstatera att ni försöker bluffa. När vi i oppositionen försöker syna er kan vi konstatera att vi sitter med triss i damer och ni inte ens har fått ihop ett par i tvåor.

Anförande nr 102

Lena-Maj Anding (mp): Jag vill yrka bifall till Miljöpartiets förslag i landstingsstyrelsen, för det har jag faktiskt inte gjort.

Sedan vill jag ändå säga: Vi är lite osäkra på var miljöfrågorna ska hanteras. De har ju tidigare legat direkt under landstingsstyrelsen. Vi saknar miljöfrågorna i de utskott som ni inrättat under landstingsstyrelsen, och det ser väldigt rörigt ut.

Om det ska finnas utskott under landstingsstyrelsen tycker vi att det ska finnas ett miljöutskott för de frågor som vi har föreslagit ska finnas där.

Sedan tycker vi: Vi kan inte hålla på på detta sätt och byta organisation vart fjärde år. Det är inte bra för organisationen. Det är inte bra för medarbetarna i landstinget. Det är inte bra för den politiska beslutsprocessen att det blir på detta sätt.

Vi vill att det i god tid före nästa mandatperiod inrättas en organisationsberedning under landstingsstyrelsen. Vi hoppas att ni verkligen tar den bollen, så att vi kan se till att skapa en organisation som vi gemensamt står bakom, så att vi slipper detta elände framöver.

Anförande nr 103

Charlotte Broberg (m): Jag tänkte fatta mig ganska kort, men jag har trots allt en hel del erfarenhet av regionstyrelser. Vi inom Moderaterna har under många år verkat för att lägga ner dem. De styrelserna har haft ungefär ett enda beslutsärende per år. Det är inte vettigt med en styrelse som har ett enda beslutsärende per år. Det handlar om en utbudsplan för busstrafiken, som man en gång om året får fatta beslut om.

Revisorerna har under ett antal år tagit upp att regionstyrelserna har en mycket oklar roll och att man måste konkretisera den rollen, eftersom den i stort sett inte har så mycket av värde att ge dem som sitter i regionstyrelserna.

Jag har suttit i presidiet ett antal år, och där har vi kämpat för att få fram någon form av informationsärenden, så att de som sitter i regionstyrelserna åtminstone ska känna att de får lite information, för något att besluta om har vi inte kunnat erbjuda.

De har haft en viktig funktion i kommunsamråden, men inte heller det har fungerat särskilt bra, för när vi kommer ut i kommunerna kan vi bara diskutera bussarna, eftersom vi inte har något ansvar för vare sig pendeltåg, tunnelbana eller något annat. Men kommunerna är inte intresserade av att diskutera en liten del av trafiken, som bussarna, utan de vill diskutera helheten. Där har det också varit ett problem, där vi inte har kunnat nå fram till kommunerna.

Jag tror att det blir mycket bättre när man lägger detta direkt under SL-styrelsen. Vi kommer också att utvidga SL-styrelsen för att få ett visst utrymme för detta. Jag tror att det kommer att fungera mycket bättre på det viset.

Fler uppdrag får inte bli ett självändamål. Har man ett enda beslutsärende per år kan det inte vara vettigt att ha en styrelse för det. Det kostar skattepengar och ger inte särskilt mycket inflytande.

Jag tycker att vi ska vara glada och stolta över att vi äntligen fattar beslut om att ta bort regionstyrelserna.

Anförande nr 104

Landstingsrådet Andersson (c): Fru ordförande! Landstingsledningen fick frågan var miljöarbetet finns i den nya organisationen. Svaret är att det ligger oförändrat under landstingsstyrelsen. Det är ingen förändring jämfört med hur arbetet bedrivs i dag.

Sedan tillkommer det naturligtvis mig som miljölandstingsråd och alla ledamöter med miljöintresse – jag hoppas att det är samtliga – att i sina nämnder och styrelser noggrant övervaka att det fina miljöarbete som har bedrivits under lång tid i Stockholms läns landsting fortsätter med kraft.

§ 265 Besvarande av frågor

Fråga 1

Anförande nr 105

Kristina Söderlund (s): Ordförande, fullmäktige! Jag har ställt en fråga till landstingsrådet Filippa Reinfeldt: Kommer du att se till att Nacka närakut även i fortsättningen tar emot misshandlade kvinnor?

Det har jag gjort med anledning av ett inslag i ABC för ett par veckor sedan där verksamhetschefen på närakuten i Nacka berättade att de har bestämt sig för att hänvisa ”den lätt definierbara gruppen misshandlade kvinnor” till Södersjukhuset.

Just det att han sade att det är en lätt definierbar grupp gör mig alldeles förskräckt. Om det är något som vården vittnar om och om det är något som vi som har arbetat med dessa frågor under lång tid har fått reda på, är det just att det är väldigt svårt för vården att definiera den här gruppen och faktiskt ta emot och bemöta gruppen misshandlade kvinnor på ett korrekt sätt.

Jag tycker att verksamhetschefen gör fullständigt fel.

Anförande nr 106

Landstingsrådet Reinfeldt (m): Tack för din fråga, Kristina!

Det finns i dag ett avtal med Nacka närakut där det står att man ska ta emot patienter ur gruppen våldsutsatta kvinnor.

Svaret på din fråga är: Naturligtvis är min ambition att den kommande hälso- och sjukvårdsnämnden ska arbeta med bland annat uppföljning av ingångna avtal, för det är ju självklart att alla vårdgivare som vi har vårdavtal eller vårdöverenskommelser med ska arbeta utifrån de uppdrag och den medicinska kompetens som de har genom att bedriva god vård så som avtalet ser ut.

Anförande nr 107

Kristina Söderlund (s): Jag hade väl inte förväntat mig något annat svar från Filippa Reinfeldt än att det är hennes ansvar och landstingets ansvar att se till att de avtal som vi har faktiskt följs.

Det gör mig lite förskräckt att beslut som vi i den här församlingen fattade i december 2005, när vi antog handlingsplanen för våldsutsatta kvinnor, inte är kända av verksamheten. Det är också ditt ansvar, Filippa, att se till att vi följer upp och implementerar de ärenden och handlingsplaner som vi har fattat beslut om enhälligt här i fullmäktige.

Jag ser verkligen fram emot att vi jobbar vidare med den här viktiga frågan.

Anförande nr 108

Landstingsrådet Reinfeldt (m): Kristina! Det finns inte någon annan uppfattning om detta. Det är självklart att det är hälso- och sjukvårdsnämndens ansvar att göra befolknings- och behovsanalyser och att beställa god hälso- och sjukvård i den omfattning som vi ser behövs men också att dag 2 följa upp och se till att ingångna avtal och vårdöverenskommelser följs, så att vi får den goda vård för skattebetalarnas pengar som vi faktiskt har beställt. Det är ingen skillnad här!

Anförande nr 109

Kristina Söderlund (s): Då tycker jag att vi tillsammans ska jobba vidare under den här mandatperioden med det goda arbete som vi hade under förra mandatperioden när det handlar om jämställdhet och arbete kring gruppen våldsutsatta kvinnor, för det är något som vi bara har påbörjat. Det är en lång process och mycket som verksamheterna måste jobba med för att vi ska komma till rätta med detta. Tack ska du ha för svaret!

Fråga 2

Anförande nr 110

Landstingsrådet Sevefjord (v): Jag har samma fråga som nyss, så jag ska inte upprepa den, utan jag vill bara kommentera Filippa Reinfeldts svar.

Jag anser att man inte ska vänta på att hälso- och sjukvårdsnämnden ingriper i ärendet, utan man ska ingripa nu och säkerställa att Nacka närakut redan från och med i dag – helst faktiskt tidigare – tar emot våldsutsatta kvinnor.

Min fråga är därför om du tänker vidta sådana åtgärder eller om du tänker vänta tills hälso- och sjukvårdsnämnden finns på plats.

Anförande nr 111

Landstingsrådet Reinfeldt (m): Jag vet att det redan förs en dialog med Nacka närakut. Den visar att de har rutiner för att ta emot misshandlade kvinnor. Om kvinnorna har ett behov av ytterligare insatser finns det också rutiner för hur hänvisning ska ske till bland annat Södersjukhuset, där det finns psykosocialt stöd och annat.

Du har själv, Birgitta, varit med och tecknat avtalet och vet vad som ingår i det. Självfallet är det nämnden eller de personer som arbetar åt hälso- och sjukvårdsnämnden, när den tillträder, som löpande ska följa verksamheterna, så att vi får den vård som vi betalar för.

Anförande nr 112

Landstingsrådet Sevefjord (v): Det är klart att man löpande ska följa avtalet. Men min ambition är att man redan nu ska kunna garantera att våldsutsatta kvinnor i Nacka som söker sig till Nacka närakut blir ordentligt omhändertagna. Det är det frågan handlar om.

Dessutom har närakuten beslutat sig för att dra sig ur samverkansgruppen mot kvinnovåld i Nacka. Det ligger också i politikens och närakutens ansvar att se till att fortsätta det samarbete med kvinnojour, polis och socialtjänst som man haft tidigare.

Socialdirektören i Nacka har uttalat sig mycket kritiskt mot detta och sagt att det är en kvalitetssänkning när det gäller vården av våldsutsatta kvinnor i Nacka.

Anförande nr 113

Landstingsrådet Reinfeldt (m): Din fråga, Birgitta, handlade om att säkerställa att Nacka närakut håller sig till avtalet i fortsättningen. Det förs en dialog mellan Beställare vård och Nacka närakut just för att de ska följa det ingångna avtalet.

Anförande nr 114

Landstingsrådet Sevefjord (v): Jag kan inte tolka ditt svar på annat sätt än att du inte riktigt vet om man i dag följer det avtalet eller om vi ska avvakta dessa samtal.

Anförande nr 115

Landstingsrådet Reinfeldt (m): Alla vårdgivare – oavsett om det är Nacka närakut eller någon annan – har naturligtvis en dialog med Beställare vård. Jag hoppas att även du såg som ditt ansvar, när du var sjukvårdslandstingsråd i ansvarig ställning, Birgitta Sevefjord, att följa de verksamheter som vi har avtal med för att se till att de lever upp till skrivningarna i avtal och vårdöverenskommelser.

Fråga 3

Anförande nr 116

Vivian Gunnarsson (mp): Min fråga är: Kommer landstingsrådet att agera för att forskningsprojektet om läkemedelsresters påverkan på vattenmiljön kan slutföras som planerat?

Landstinget har ett miljöprogram steg 5. I det sägs som en vision att landstingets verksamhet inte ska tillföra några miljöstörande läkemedelsrester till mark, vatten eller luft och att nivåerna ska vara lägre i fortsättningen än 2005.

Nu kommer Stockholm Vatten att få stora nedskärningar i sin budget och en förändrad organisation som kan påverka detta.

Anförande nr 117

Landstingsrådet Andersson (c): Herr ordförande! Som Vivian Gunnarsson beskriver rör frågan ett av målen i landstingets miljöprogram steg 5. Det är ett viktigt miljöprogram som kommer att vara vägledande för landstingets arbete med miljöfrågor under mandatperioden.

Inom ramen för detta arbete tar landstinget årligen vattenprover där man testar vattenmiljön i samarbete med Stockholm Vatten. Syftet med proverna är förstås att se hur läkemedelsrester och andra kemikalier påverkar vårt närvatten. Vidare bedriver Stockholm Vatten forskning inom området.

Hur nedskärningarna inom Stockholm Vatten kan påverka forskningsprojektet är förstås svårt för mig att uttala mig om. Frågan borde egentligen ställas i Stockholms Stadshus. Från vår förvaltnings sida förväntar man sig att arbetet kommer att fortsätta som vanligt och att vårt eget arbete inte kommer att begränsas.

Det jag kan svara är att miljöprogrammet ligger fast och att min ambition är att tillsammans med mina kolleger inom alliansen stötta och driva det under perioden.

Anförande nr 118

V i v i a n n G u n n a r s s o n (mp): Det man skriver i Stockholm Vattens egen tidning är att neddragningen särskilt kommer att påverka försöksverket i Hammarby Sjöstad, där man arbetar med just detta projekt. Det är väldigt viktigt att man kan fortsätta detta projekt för att man ska kunna förverkliga landstingets miljöprogram.

Jag skulle vilja ha lite tydligare besked om på vilket sätt man från landstingets sida vill arbeta med detta, för att verkligen se till att detta kommer att ske, eftersom man arbetar med flera andra reningsverk i andra kommuner.

Anförande nr 119

Landstingsrådet A n d e r s s o n (c): Herr ordförande! Då föreslår jag att Viviann Gunnarsson vänder sig till sina partikamrater i Stockholms Stadshus och frågar dem, så ska jag fråga min kollega i Stockholms Stadshus om detta.

Jag vill dock poängtera att det finns ett politiskt ansvar för de här frågorna. Det handlar inte om vad som står i en personaltidskrift, som eventuellt kan ha en egen agenda och behov av att beskriva verkligheten, ställda inför en situation då man har blivit föreslagna rationaliseringar.

Anförande nr 120

V i v i a n n G u n n a r s s o n (mp): Det är inte bara personaltidskriften som har tagit upp denna fråga utan även dagstidningar, och det har också kommit propåer från den politiska organisationen. Det är samma allians i Stadshuset som här, och det borgarråd som är ansvarigt där svarar inte på frågan. Det kanske inte heller är främst mina egna partikamrater som jag ska fråga, utan det kanske är de som har makten att göra något åt frågan.

Anförande nr 121

Landstingsrådet A n d e r s s o n (c): Jag kan först och främst notera att Centerpartiet inte är med och styr i Stockholms Stadshus, så håll inte mig ansvarig för vad som händer där.

Jag är övertygad om att det finns en bedömning i Stadshuset om vad nedskärningen ska bestå i. Jag noterade i går, när jag såg nyhetssändningarna på tv, att inte någon ledande företrädare har kommenterat saken i det här skedet. Det torde innebära att vi får vänta tills vi ser exakt vilka svar det blir. Jag är övertygad om att det blir svar som innebär att vi kan fortsätta bedriva detta arbete.

Fråga 4

Anförande nr 122

Landstingsrådet Dahlberg (s): Ordförande, fullmäktige! Jag har ställt en fråga till Christer Wennerholm: Kommer du att kräva av regeringen att kollektivtrafiken får del av trängselskattens intäkter, så att de populära direktbussarna kan behållas?

Bakgrunden är det trängselskatteförsök som genomfördes i regionen under första halvåret i år. Inför det försöket gjorde vi vad vi kunde för att mobilisera kollektivtrafikkapacitet för att möta ökad efterfrågan från resenärerna.

Nu har regeringen gett besked om att man ska permanenta trängselskatten, och självfallet är då behovet av utökad kollektivtrafik minst lika stort även i fortsättningen. Det är med stor oro man har följt utvecklingen, och jag skulle vara oerhört glad om Christer i dag kunde ge oss ett positivt besked i frågan.

Anförande nr 123

Landstingsrådet Wennerholm (m): Ordförande, landstingsledamöter! Det är klart att jag som trafiklandstingsråd och även du, Lars, i din nya position så småningom – när vi sitter i SL:s styrelse – får följa utvecklingen av medborgarnas kollektivtrafikbehov. Vi har redan mött upp så till vida att jag och vi i SL:s styrelse har sagt att vi ska se på hur vi kan göra omprioriteringar för att behålla de satsningar som har gett mervärde för resenärerna genom den utbyggnad som skedde med anledning av trängselskatteförsöket.

Sedan får vi se vilket beslut det blir från regering och riksdag vad gäller trängselskatten. Vi har hela utredningspaketet, som förhandlingsmannen Carl Cederschiöld är ansvarig för. Där handlar det om både utbyggnad av kollektivtrafik och väginvesteringar, infrastrukturen för det.

Hur det ska finansieras har det funnits förslag kring i media, i debattartiklar och liknande, men vi har ännu inte sett något förslag från regeringen. När det kommer får vi ta en diskussion om hur vi ska finansiera utbyggnaden av kollektivtrafikdelarna i framtiden.

Anförande nr 124

Landstingsrådet Dahlberg (s): Fullmäktige! Det är med viss oro som jag hör Christers svar. Vi har ändå sett direktiven från regeringen. De anger att Cederschiöld inte ska räkna med att intäkterna från trängselskatten ska gå till annat än väginvesteringar.

Det är oerhört viktigt att den nya majoriteten i landstinget agerar kraftfullt och motsätter sig Stockholmsfientliga åtgärder från den nya regeringen.

Trafikkapaciteten i våra system – det gäller både vägar och kollektivtrafik – är under högtrafiktid på gränsen. Det kan få förödande konsekvenser om man inför trängselskatt enbart för att tränga undan bilar från högtrafiktid men inte möter det med satsningar inom kollektivtrafiken. Då är det inte bara fråga om trängsel, utan det kommer att bli fråga om att lämna kvar resenärer på perronger och vid busshållplatser.

Anförande nr 125

Landstingsrådet **Wennerholm** (m): Herr ordförande! Det är intressant att höra Lars oro för min förmåga att föra dialog med den nya regeringen. Det vi kan konstatera är att din och den tidigare majoritetens förmåga till dialog inte har varit så bra. Pengarna från trängselskatteförsöket fanns under en tid, och när försöket var över landade frågan i den nya regeringens knä.

Nu har den nya regeringen sagt att det är dags att lösa infrastrukturinvesteringsproblematiken i Stockholmsområdet en gång för alla. Det tycker jag är mycket positivt.

Du pekar bara på den del som har att göra med vad man har sagt om hur man ska finansiera framtida väginvesteringar. Kvar att diskutera är hur man ska ordna investeringarna för kollektivtrafiken och vilka prioriteringar vi ska göra tillsammans med utredningsmannen i regionen och regeringen. Då förutsätter jag att vi får en positiv dialog om hur finansieringen av kollektivtrafiken ska ske. Där har vi också den normala vägen med statsbidrag, som du glömmer.

Anförande nr 126

Landstingsrådet **Dahlberg** (s): Ordförande, fullmäktige! Det är inte bara jag som oroar mig. Jag har till exempel tagit del av lokaltidningarna från förra veckan, där Lennart Kalderén, moderat i Salem, och Jan Holmberg, moderat i Upplands Väsby, redovisar sina uppfattningar när det gäller dessa direktbussar.

Självfallet är det som du säger, Christer: Hela spelplanen är inte klar än, och vi ska givetvis avvakta, se och driva på för att få så mycket pengar som möjligt för investeringar i kollektivtrafiken. Men samtidigt får vi inte glömma det korta perspektivet: Människor ska kunna ta sig till och från arbetet i regionen, och då får man inte förlora sig i de långsiktiga, stora projekten och glömma bort vad som är den dagliga driften, som är helt avgörande för att människor ska kunna ha en fungerande vardag i regionen.

Anförande nr 127

Landstingsrådet **Wennerholm** (m): Ordförande, fullmäktigeledamöter! Jag svarar som jag sade inledningsvis: Vi kommer att se över prioriteringarna, så att det kommer att bli trafik där pengarna gör mest nytta och där vi har flest resenärer, som en konsekvens och ett resultat av de tillskott som kom.

Sedan kan jag inte underlåta att säga: Jag har läst Socialdemokraternas budget i fråga om SL. Den får vi väl återkomma till i budgetdebatten. Men det är väl tur för människorna i den här regionen att det är min och alliansens budget som gäller för kollektivtrafiken och inte din budget, Lars Dahlberg, för då skulle det nog bli betydligt mindre kollektivtrafik än med vår budget.

Fråga 5

Anförande nr 128

Landstingsrådet Sevefjord (v): Min fråga till Birgitta Rydberg lyder: Är du beredd att även inför verksamhetsåret 2007 stödja den verksamhet som Fountain House bedriver i Stockholm med ett bidrag från landstinget på 400 000 kronor?

Skälet till att jag ställer frågan är att det har kommit till min kännedom att man inte tänker fortsätta stödja verksamheten under 2007. Jag vet inte om det är sant eller om det bara är ett dåligt rykte. Det är en verksamhet som vi har stött med 400 000 kronor de senaste två åren.

Fountain House bedriver en väldigt väl fungerande verksamhet för psykiskt funktionshindrade i Stockholms läns landsting. Inriktningen är framför allt på arbete och sysselsättning.

Min bedömning är att de bedriver ett väldigt viktigt och framgångsrikt arbete. Jag vet också att de nu har ekonomiska svårigheter. Därav min fråga till dig, Birgitta Rydberg.

Anförande nr 129

Landstingsrådet Rydberg (fp): Det här ärendet om bidrag till ideella organisationer ska tas upp i landstingsstyrelsen, men underlaget har inte tagit fram än och det är inte jag som ska ta fram det. Jag hoppas att det ska vara framme till landstingsstyrelsen den 19 december. I dagsläget vet jag alltså inte vilka ansökningar som har kommit in, från vilka organisationer och vilka summor det handlar om. Jag vet att det finns en summa om 14 miljoner kronor som ska fördelas efter de regler som är fastställda. De reglerna har inte ändrats utan har gällt i ett par års tid.

Jag vill gärna markera att jag tycker att Fountain House bedriver en väldigt bra verksamhet. Det är meningsfull verksamhet för de personer som kommer dit och träffar varandra. Verksamheten vid Fountain House hörde tyvärr, skulle jag vilja säga, till de verksamheter som skatteväxlades över till kommunerna 1995. Landstinget lämnade ju ifrån sig en del pengar, men det är bara Stockholms stad som har tagit sitt ansvar.

En del av de problem som finns för Fountain House och för OHD-stiftelsen, som ju också bedriver dagverksamhet för psykiskt funktionshindrade, skulle ha varit mindre om vi i landstinget hade behållit huvudansvaret för hela finansieringen. Från de borgerliga partierna har vi en positiv syn på Fountain House' verksamhet. Vi har tidigare lämnat bidrag till bland annat en forskningsstudie. Den lär vara klar nu, men den har inte redovisats i något politiskt organ. Jag har inte sett till den.

När vi får tillgång till listan över de organisationer som söker bidrag för 2007 kommer jag särskilt att se på om det finns möjlighet att stödja en ansökan från Fountain House om den innehåller sådan verksamhet som överensstämmer med reglerna för komplettering till sjukvården.

Anförande nr 130

Landstingsrådet S e v e f j o r d (v): Jag kan hålla med Birgitta Rydberg om att det kanske var synd att kommunen fick ta över ansvaret för Fountain House. Stockholms stad ger Fountain House ett stort bidrag. Min bedömning efter att jag ett antal gånger besökt Fountain House är att de gör ett mycket viktigt arbete för kvinnor och män med psykiska funktionshinder. I dag har man 900 medlemmar, varav fyra har så kallade övergångsanställningar, bland annat på Täby Galopp. Det vore mycket tragiskt om denna verksamhet måste skäras ned eller inte går runt bara för att landstinget inte bidrar till den.

Det är också en verksamhet som i stor utsträckning spar pengar åt landstinget. Det förhindrar återinsjuknande hos människor som har psykiska sjukdomar och förebygger inläggning i slutenvård.

Jag vill tolka ditt svar som att du är positivt inställd till Fountain House och att du nog ska bevaka den här frågan och undersöka möjligheten till fortsatt stöd.

Anförande nr 131

Landstingsrådet R y d b e r g (fp): Verksamheten håller bra kvalitet. Jag tycker att vi alla ska värna om att det finns den typen av verksamheter. Nu är det på gång ett ärende om bidrag till ideella organisationer, men jag vet inte om Fountain House har utnyttjat möjligheten att söka bidrag ur de 14 miljonerna. Det får vi se när ärendet ska behandlas. Då får vi se om det finns en sådan ansökan från Fountain House.

Anförande nr 132

Landstingsrådet S e v e f j o r d (v): Jag tackar för svaret.

Fråga 6

Anförande nr 133

Landstingsrådet L a r s s o n (s): Ordförande, fullmäktige och Filippa! Jag tillhör dem som har varit aktiv i skärgårdsfrågor under den förra mandatperioden. Jag vill fråga om det kommer att införas någon extra sommarhelikopter 2007.

Anförande nr 134

Landstingsrådet R e i n f e l d t (m): Mina vänner! Om lite drygt två veckor ska vi här i landstingsfullmäktige diskutera budget och verksamhetsplan för 2007. Jag tror att alliansens budgetförslag är väl känt, åtminstone bland landstingets ledamöter. I budgetförslaget har vi skrivit att vi vill utreda behovet av ytterligare helikopterverksamhet, det kan vara året runt-verksamhet eller sommarverksamhet, utöver den som redan finns i dag.

Detta står inskrivet i budgeten som ett uppdrag. Jag har inte tänkt att vi i dag ska gå händelserna och budgetdebatten i förväg, men jag gissar att Dag Larsson och jag får återkomma i denna fråga framöver.

Anförande nr 135

Landstingsrådet L a r s s o n (s): Jag har läst ert budgetförslag, och det är just därför att ni säger att detta ska utredas som jag blir lite förvånad. Det finns en rad uttalanden från alliansföreträdare här i fullmäktige som gör att man kunde tro att det skulle bli mer än bara en utredning. Exempelvis sade Lennart Rohdin, en av dina alliansbröder, så sent som förra året så här: "Jag tror inte att jag kommer längre. Jag hoppas att det är sista året vi behöver föra den här debatten. Jag räknar med att alliansen nästa år kommer att se till att den ordinarie sommarhelikoptern lyfter. Då behöver vi inte ha den här debatten." Av detta blev det en utredning. Är det inte att ha lite väl låg ambitionsnivå?

Och Rune Wikström sade: "Jag upprepar. Vi kommer att sätta in den andra helikoptern." Det är mycket tydliga ord, och av dessa tydliga ord blev det en utredning! Högre ambitionsnivå borde ni väl ha?

Anförande nr 136

Landstingsrådet R e i n f e l d t (m): Vi har i vårt budgetförslag sagt att vi vill göra en utredning om behovet av ytterligare helikopterverksamhet, antingen året runt eller enbart under sommaren. Huruvida det blir någon utredning eller inte vet vi först när vi har haft budgetdebatt här och beslut har fattats. Det beror på hur landstingsfullmäktiges ledamöter väljer att besluta.

En sådan utredning skulle kunna handla om hur medborgarbehovet ser ut, eller om var helikoptern ska lokaliseras: Är det öst eller väst vi pratar om? Är det stort eller smått? Ska vi ha en egen helikopter, eller ska den delas med andra? Handlar det om sommar eller vinter, helår, halvår eller kvartår? Jag tycker att det är rimligt – förutsatt att fullmäktige fattar beslut om detta i budgeten – att vi också utreder vilken typ av verksamhet vi ska ha framöver.

Anförande nr 137

Landstingsrådet L a r s s o n (s): Nu blir jag än mer konfunderad. Nu handlar det tydligen om huruvida det ska bli en utredning om huruvida vi ska ha en extra sommarhelikopter. Det är häpnadsväckande med tanke på vad alliansföreträdare under den gångna mandatperioden har sagt.

Rune Wikström – för övrigt en hedersknyffel, skärgårdsmänniska och moderat – sade för inte så länge sedan här i salen till Inger Ros: Du kommer att bli personligen ansvarig om något händer som skulle kunna undvikas med en egen extra helikopter. Du sätter folks liv och hälsa på spel för en liten, försumbar penning.

I Skärgårdstidningen uppmärksammar man nu att det eventuellt blir en utredning. Där står det så här: Skulle det inte bli någon extra helikopter alls bör Inger Ros kunna vänta sig en ursäkt och ett erkännande från de borgerliga – kanske något i stil med: "Förlåt att vi gnatade så mycket på dig, Inger, du hade ju rätt hela tiden."

Förut kom man med krav, hårda ord och sade att helikoptern skulle komma. Nu säger man att det *eventuellt* blir en utredning! Jag tar mig för pannan, och det tror jag att också många skärgårdsbor gör.

Anförande nr 138

Landstingsrådet Reinheldt (m): Alldeles nyss debatterade vi demokratifrågor här i salen. Jag hörde några av Dag Larssons tidigare partner uttrycka sig irriterat över att vi i alliansen vill att färre politiker ska fatta beslut. Ni vill ha många politiker som fattar beslut.

Det finns ett utredningsuppdrag i vår budget. Den ska den här landstingsfullmäktigeförsamlingen klubba innan man kan börja arbeta med något utredningsförslag.

Fråga 7

Anförande nr 139

Gunilla Roxby Cromvall (v): Christer! För en stund sedan sade du att du skulle se över var trängselskattepengarna gör mest nytta. Mitt förslag är att de gör mest nytta kring kvinnors resande. Min fråga är, som ni alla har sett: Tänker du med utgångspunkt i resultaten av den undersökning som Transek har gjort verka för en utbyggnad av kollektivtrafiken?

Transek har gjort utredningen på basis av 2004 års stora resvaneundersökning. Man har gjort denna undersökning för att vi har ett jämställdhetsmål i trafikpolitiken. Nu undrar jag: Tänker du ta intryck av den här undersökningen och bygga ut kollektivtrafiken för att den ska passa kvinnors resande?

Anförande nr 140

Landstingsrådet Wenerholm (m): Ordförande, fullmäktigeledamöter! Jag tänker ta intryck av denna utredning och av många andra. Jag tror att du har rätt i att man när man bygger ut kollektivtrafiken – som jag sade till Lars Dahlberg förut – måste ta hänsyn till att många av dem som använder den är kvinnor som gör det för att få vardagen att gå ihop. För att möta de ökade behov som kommer att finnas i vår region – med tillväxt och inflyttning av människor som bor och jobbar här och som rör sig inte bara över vårt län utan över hela Mälardalen – kommer detta att vara nödvändigt. Jag är övertygad om att det kommer att finnas ett hårt tryck på att infrastrukturen och kollektivtrafiken ska byggas ut.

Om man däremot säger att detta bara handlar om kvinnornas behov är det lite fel. Även jag som man kan faktiskt ha nytta av det som ger mer nytta för kvinnorna i vardagen. Att man har en fungerande vardagsförsörjning när det gäller kollektivtrafik tror jag underlättar mycket för de kvinnor som bär stora lass i vår region. Det handlar om att de tar ett större ansvar än män för att vardagen ska gå ihop i familjen och tar barn till och från dagis, skola eller liknande. Där vet jag att vi män inte är lika bra som ni kvinnor.

Anförande nr 141

Gunilla Roxby Cromvall (v): Jag tar vid där du slutade och berätta för er som inte har haft tillgång till och kunnat läsa den här undersökningen att män har och använder bil i mycket större utsträckning än kvinnor gör. Det är kanske ett självklart faktum som många har känt till. Men kvinnor gör betydligt fler på- och avstigningar i kollektivtrafiken därför att de gör serviceresor. De handlar på väg till eller från arbetet. Kvinnor gör dubbelt så många hämtningar och lämningar av

barn. Det gör att det blir andra villkor för kvinnors resande i kollektivtrafiken än för mäns.

Varför reser män så mycket med bil trots att de inte alltid har råd med det? Tar kvinnor ett större ansvar för familjeekonomin? Jag stannar där och inväntar ditt svar.

Anförande nr 142

Landstingsrådet **Wennerholm** (m): Jag tror inte att det egentligen är mig du frågar. Du ställer ett antal retoriska frågor, som också ställs i utredningen. Den övergripande frågeställningen handlar om jämställdhetsarbete, det vill säga om hur vi delar på arbetet mellan män och kvinnor.

För att se till att kollektivtrafiken fungerar så bra som möjligt är jag övertygad om att vi måste möta upp där trycket är som starkast. Där gör det som mest nytta att bygga ut kollektivtrafiken. Det gynnar både män och kvinnor, men mot bakgrund av det du beskriver stämmer det kanske att det gynnar kvinnorna lite mer än männen, om det nu är så att vi män åker mer bil än vad kvinnorna gör.

Anförande nr 143

Gunilla Roxby Cromvall (v): Christer! Nu har du chansen att ändra i er budgettext. Där står nämligen inte ett ord om att ni tänker se också till kvinnors behov och villkor i SL-resandet. Där kommer vi politiker in, för vi kan se till behoven och rätta politiken och kollektivtrafiken efter det.

Det stod lite grann om jämställdhet i er valplattform, men inte heller där såg jag något konkret om vad som ska gälla för kvinnor i SL-trafiken. Jag hoppas att du tar detta på allvar och att ni ändrar i er budgettext.

Anförande nr 144

Landstingsrådet **Wennerholm** (m): Jag sade tidigare till Lars, och jag har sagt det också till dig, att vi kommer att se till att vi ordnar kollektivtrafiken så att den är som bäst där trycket är störst och det finns flest resenärer. Det handlar både om jämställdhet – som du framhöll – och om att ordna så bra kollektivtrafik som möjligt. Om det gynnar jämställdheten tycker jag att det är bra.

Möjligen tycker jag inte att detta hör hemma under rubriken Jämställdhet, utan det handlar om en totalt sett bättre kollektivtrafik. Man kan också, med tanke på att ni nu håller på att växla över till oss, framhålla att resenärerna väl inte precis har varit jättenöjda med hur det har varit. Det finns alltså ganska mycket som jag ska skotta undan tillsammans med den nya majoriteten och den nya SL-styrelsen. Vi kommer att ta oss an detta och se till att vi får fler nöjda resenärer, både kvinnor och män.

Fråga 8

Anförande nr 145

Inger Ros (s): Ordförande, fullmäktige! Jag vill inledningsvis säga att jag är väl medveten om att vi ska ha en budgetdebatt om två veckor. Jag säger detta med tanke på vad som tidigare har sagts här i talarstolen.

Ändå konstaterar jag när jag läser majoritetens budgetförslag att det där står att "närakuternas verksamhet kommer att bli föremål för översyn och förändring". Det föranleder mig, Filippa, att fråga dig: Innebär detta att du och ni avser att lägga ned ett antal närakuter?

Anförande nr 146

Landstingsrådet Reinfeldt (m): Herr ordförande! Som svar på Ingers fråga vill jag säga att jag inte uppfattar att det finns något egentligt utrymme för tolkningar av formuleringen att "närakuternas verksamhet kommer att bli föremål för översyn och förändring". Vi har lagt ett sådant uppdrag i budgeten som, vilket Inger mycket riktigt sade, ska diskuteras här om två veckor.

Vi känner till syftet med verksamheterna. Närakuterna har i sin nuvarande form inte levt upp till syftet. Besöken på akutsjukhusen har ökat och inte minskat. Parallellt har primärvårdsbesöken ökat, och många besök har skett på närakuterna. Vad kostar detta? Det kostar nära en kvarts miljard kronor. Då tycker jag att man som sjukvårdshuvudman måste göra en översyn av verksamheten innan man bygger vidare. Det handlar om så mycket pengar.

Utredningen skulle till exempel kunna fråga: Är närakuterna rätt lokaliserade? Har de rätt vårdutbud, eller behöver vi ändra inriktning på dem? Idén om att närakuterna skulle minska besöken på akutsjukhusen och på så sätt finansiera sig själva har inte förverkligats. Därför vill vi ha en utredning, vilket vi ska fatta beslut om här om två veckor.

Anförande nr 147

Inger Ros (s): Ordförande, fullmäktige! Problemet är just att skrivningen inte ger utrymme för tolkningar. Vi får inget svar på om några närakuter ska läggas ned eller om det blir några nya närakuter. Det är problemet.

Jag vill dra mig till minnes att du, mitt under brinnande valrörelse, gick ut tillsammans med Christer G. Wennerholm och sade att närakuterna är viktiga och att de inte ska läggas ned. Jag tolkar ditt svar i dag som att ditt löfte nu bryts. Det blir en osäkerhet och ett nedlägningsshot.

Vi kommer naturligtvis att återkomma till denna fråga i budgetdebatten om två veckor. Min uppfattning är att du och många andra inte har tolkat syftet med närakuterna rätt. Men eftersom det här är en enkel fråga om närakuternas vara eller icke vara ska jag inte dra i gång den diskussionen nu.

Anförande nr 148

Landstingsrådet Reinfeldt (m): Herr ordförande! Inger, vi delar inte problembeskrivningen här. Du tycker att problemet är brist på besked till dig om vad som ska ske. Jag säger att problemet är att närakuterna inte har levt upp till det som var tanken med dem, och det kostar en kvarts miljard kronor.

Då måste man fråga sig vad det är vi vill att närakuterna ska vara. Ser vårdbehovet olika ut i länet, eller är det likadant? Har de rätt dimensionering? Har de rätt lokalisering och så vidare? Därför vill vi göra en översyn av närakuterna. Naturligtvis kommer frågan upp i budgetdebatten om två veckor. Den kommer också att tas upp löpande om fullmäktige väljer att klubba budgeten, där det också finns ett utredningsuppdrag med. Vi i hälso- och sjukvårdsnämnden kommer att jobba vidare med detta. Frågan kommer tillbaka till fullmäktige igen.

Anförande nr 149

Inger Ros (s): Ordförande, fullmäktige! Den här diskussionen handlar faktiskt inte om brist på besked till mig. Den handlar om brist på besked till medborgarna! Jag kan bara konstatera att närakuterna snabbt har blivit en omtyckt vårdform hos länets invånare. Varje månad besöker 20 000 medborgare närakuterna, och den siffran är konstant stigande.

Du säger att detta handlar om brist på besked till mig. Medborgarna tycker uppenbarligen att denna nya vårdform är bra. Jag har tidigare tolkat det som att vi är överens om att tillgängligheten i närsjukvården måste öka. Därför tycker jag att det är märkligt att medborgarna inte får besked. Närakuterna är en vårdform som jag tycker är oerhört positiv för medborgarna i Stockholmsregionen.

Anförande nr 150

Landstingsrådet Reinfeldt (m): Jag tycker inte heller att det viktiga är beskedet till dig, Inger Ros. Naturligtvis är det beskedet till medborgarna som är viktigt, så att de vet var de har tillgång till god vård någonstans. Närakuterna har inte levt upp till de förväntningar som ni ställde på dem om att de skulle finansieras genom minskade besök på akutsjukhusen. Det handlar om en kvarts miljard kronor. Jag tycker att vi som beställarpolitiker har ett stort ansvar att se till att vi får bästa möjliga vård med god tillgänglighet för medborgarna för så låga kostnader som möjligt.

Om en verksamhet inte lever upp till det som var tänkt och kostar väldigt mycket pengar tycker jag att det är självklart att vi ska göra en ordentlig utredning och se på hur det framöver ska se ut. Hur ska vi bygga vidare på en verksamhet som inte har fungerat så som den från början var tänkt att fungera?

Fråga 9

Anförande nr 151

Landstingsrådet Sevefjord (v): Jag frågar Lars Joakim Lundquist, som är ansvarigt landstingsråd: Tänker du prioritera arbetet med att ta fram en fokusrapport inom området kroniskt trötthetssyndrom under 2007?

Skälet till att jag ställer frågan är att jag har fått signaler om att arbetet med fokusrapporten har avstannat. Om det stämmer tycker jag att det är beklagligt. Vi vet att väldigt många människor i vårt län lider av kronisk trötthet, inte minst kvinnor. Väldigt många är också sjukskrivna med denna diagnos. Vi har här i landstinget beslutat att vi ska ta fram en fokusrapport. Ursprunget är egentligen en skrivelse från patientnämnden där man noterade att många klagade över bemötandet i vården vid just kronisk trötthet. Man visste inte vart man skulle vända sig eller vilken hjälp man kunde få.

Därför frågar jag nu dig om du tänker prioritera detta arbete.

Anförande nr 152

Landstingsrådet L u n d q u i s t (m): När man ställer sådana här frågor är det bra att man har med en redogörelse för frågans historia. I morse, när jag fick frågan, tänkte jag svara att jag inte kan ta ställning till detta just nu och säga ja eller nej innan jag har bildat mig en egen uppfattning om vad som har gjorts och vad som är på gång.

Min ambition som sjukvårdspolitiker är att jag ska lyssna på er, på alla våra duktiga medarbetare, på patientorganisationer, på externa entreprenörer och på många andra för att bilda mig en uppfattning om vad som är på gång och om vad man vill ha. Sedan får jag sätta mig ned och prioritera.

Precis för en liten stund sedan fick jag lite papper med mer information om den här frågan. Under den förra majoriteten fattade man beslut om detta i budgeten för 2006, som man beslutade om i november 2005. Där står att kroniskt trötthetssyndrom är ett tillstånd som blir allt vanligare i befolkningen, särskilt hos kvinnor, vilket tydliggör att det är en fråga som man måste ta tag i.

I ett protokoll från landstingsstyrelsen i januari 2004 skriver man att man har fattat beslut om att besvara patientnämndens skrivelse enligt landstingsdirektörens tjänsteutlåtande och landstingsrådsberedningens skrivelse och att uppdraga åt landstingsdirektören att ta fram ett kunskapsstöd om kroniskt trötthetssyndrom. I hälso- och sjukvårdskutskottets protokoll från den 16 februari 2006 finns ett beslut om ”att ge beställardirektören i uppdrag att förhandla och teckna avtal med Forum om utarbetande av handlingsprogrammen, fokusrapporter och regionala vårdprogram enligt följande prioritering”, och där räknar man upp bland annat en fokusrapport om kronisk trötthet.

Då är min fråga: Vad har hänt under det senaste året, då du har varit ansvarig för de här frågorna?

Anförande nr 153

Landstingsrådet S e v e f j o r d (v): Det som har hänt är att den medicinska programberedningen, där jag var ordförande, har fattat ett beslut om att se till att man tog fram denna fokusrapport. Det lämnades också vidare, och man tog ett formellt beslut om att ta fram den.

Naturligtvis följer jag inte varje steg i hur man arbetar med fokusrapporten, utan jag försätter att de som får uppdraget, det vill säga Forum, också genomför det. Nu har det dock kommit till min kännedom att arbetet har avstannat. Det är därför

jag ställer frågan. Jag tycker att det är viktigt att fokusrapporten kommer till stånd. Det är så många i vårt landsting som drabbas av kroniskt trötthet, och det är många som är onödigt sjukskrivna på grund av denna diagnos och på grund av att de inte får den hjälp och det stöd de behöver.

Jag tycker inte att vi behöver hålla på med pajkastning. Nu är du ansvarigt landstingsråd och ska följa upp detta, eftersom vi har fått de här signalerna. Det är väl jättebra om du kan göra det.

Anförande nr 154

Landstingsrådet L u n d q u i s t (m): Ordförande, fullmäktige! Jag tycker inte att detta är pajkastning. Birgitta Sevefjord har varit ansvarig för denna fråga i tio, nästan elva månader av detta år, och jag har varit ansvarig i tre veckor. Då ankommer det på den som ställer frågan att ge mig ett underlag. Jag minns inte alla beslut som vi har fattat i HSU.

Jag har också förstått, på grundval av den information jag nu har fått, att man har tagit fram ett förarbete men att det har varit svårt att få någon specialist att åta sig arbetet med en fokusrapport. Därför har det dragit ut på tiden.

Jag kommer nu att lova Birgitta att jag ska ta reda på exakt vad som ligger bakom att man inte kan hitta en kompetent person. Jag vill gärna inventera detta i dialog med Birgitta: Har du några idéer om personer som kan passa? Du har ju nu jobbat med frågan så länge, och jag lyssnar gärna på dina idéer. Vi ska lyssna på medarbetarna och på Beställare vård för att se hur vi ska gå vidare.

Uppenbart är detta en prioriterad fråga. Vi har inte haft någon annan uppfattning. Vi kör väl på, och kanske jag kan få lite hjälp av dig.

Anförande nr 155

Landstingsrådet S e v e f j o r d (v): Självklart hjälper jag gärna till. Jag vet att ni har ett annat landstingsråd, Birgitta Rydberg, som är väl insatt i de här frågorna och säkert också kan bidra. Syftet med min fråga var just att framhålla att arbetet uppenbarligen har avstannat och att det är angeläget att man ser till att det fortsätter, så att fokusrapporten blir klar så snart som möjligt. Jag uppfattar ditt svar som att det är precis vad du tänker göra. Med det är jag faktiskt nöjd.

Fråga 10

Anförande nr 156

B j ö r n S u n d m a n (s): Som viceordförande i norra regionstyrelsen inom SL har jag haft möjlighet att under trängselavgiftsförsöket se hur man har ökat antalet resenärer betydligt. Bara under hösten har de ökat med drygt 30 procent.

Eftersom jag vet att X-bussarna, som är en del av trängselförsöket, försvinner med årsskiftet, vill jag fråga dig, Christer G. Wennerholm: Kommer du att agera för att se till att kollektivtrafiken utökas så att SL kan möta tillströmningen av nya resenärer när ni inför trängselskatt igen?

Anförande nr 157

Landstingsrådet W e n n e r h o l m (m): Ordförande, fullmäktigeledamöter! Jag har redan svarat på en nästan likalydande fråga tidigare i dag. Som jag har sagt kommer vi att möta detta. Vi gör prioriteringar av den trafik som är populär och uppskattas av resenärerna för att se om vi kan göra omprioriteringar i den budget vi har.

Om eller när det kommer ett beslut från riksdag och regering om att införa bilavgifter för att finansiera utbyggnaden av infrastrukturen, vägarna, kommer detta givetvis tillsammans med tillväxten i regionen att öka trycket på kollektivtrafiken. Men den tillväxten av antalet resenärer har vi dagligdags över tid, eftersom Stockholmsregionen är populär och människor flyttar hit eller pendlar hit för att arbeta samtidigt som de kanske bor i ett annat län. Detta tryck måste vi hela tiden möta med en utbyggd kollektivtrafik.

Jag är nöjd med att alliansen lägger fram ett budgetförslag som innehåller mer pengar till kollektivtrafik. Däremot undrar jag om frågeställaren är nöjd med den socialdemokratiska budgeten när det gäller hur mycket pengar som finns att tillgå där. Ni tycks förlita er på att om det blir ett beslut om trängselskatter så är det någon annan som tillför pengarna. I er budget finns det mindre pengar till kollektivtrafik.

Anförande nr 158

B j ö r n S u n d m a n (s): Min fråga är alltså: Hur ska du klara att få tillbaka de resenärer som du mister i och med årsskiftet?

Om man har ökat antalet resenärer med 3,3 miljoner i och med X-bussarna kommer många av dem att falla ifrån nu. Sektorer som ligger en bit från City har oftast mindre andel kollektivtrafik. Det gäller bland annat den norra delen, som jag representerar. Där har man mellan 17 och 20 procent. Hur ska du göra för att möta de nya resenärerna? Det talas fortfarande om att du och dina kompisar tänker höja avgiften för dem som bor en bit ifrån Stockholm och i stället gynna dem som bor inne i City.

Anförande nr 159

Landstingsrådet W e n n e r h o l m (m): Ordförande! Nu är det många frågor på en gång. Vi glider ifrån ämnet hur vi ska möta det ökande antalet resenärer och hur vi ska bygga ut kollektivtrafiken. Sedan får vi in en finansieringsfråga.

Jag kan väl kontra med att säga att jag förmodligen har större förutsättningar att klara detta eftersom jag får tillbaka de hundratals miljoner som har försvunnit på grund av enhetstaxan. Dem behöver kollektivtrafikresenärerna. De behöver en alliansbudget med mer pengar till kollektivtrafiken – inte mindre pengar! Jag är övertygad om att kvaliteten i kollektivtrafiken kommer att vara ett viktigt instrument, både för att få nya resenärer och för att behålla de gamla som vi har.

Därför säger vi att vi ska se på de förstärkningsinsatser som har gjorts på grund av trängselskatteförsöket och så snabbt som möjligt få ett beslut, för att det ska bli ett så litet glapp som möjligt. Jag är medvetet om att pengarna från trängselskatteförsöket var tidsbegränsade, och det kan innebära att det blir ett glapp här. Det är

olyckligt, men vi gör detta så snabbt som vi kan när vi nu befinner oss i en övergång från en majoritet till en annan.

Anförande nr 160

Björn Sundman (s): Ett av de stora problemen är att man inte tänker använda de nya trängselskatterna till att finansiera kollektivtrafik, utan i stället ska man finansiera vägbyggen runt Stockholm. Det gör att du får en situation där du själv måste höja taxorna ganska ordentligt för att finansiera ytterligare trafik.

Du nämner också att man ska betala lite mer, så att du får in mer pengar än med enhetstaxan. Jag har hört uppgifter som säger att kostnaden kan bli uppemot en tusenlapp för den som är Norrtäljebo och reser med det borgerliga landstingets kollektivtrafik framöver.

Anförande nr 161

Landstingsrådet Wernholm (m): Nu börjar det bli rena valrörelseretoriken! Här påstår man att jag och vi i majoriteten ska höja priset på SL-kortet upp till 1 000 kr! Jag tror att den höjning vi föreslog var 20 kr.

Vi har sagt att vi behöver hålla takten med kostnadsutvecklingen för att inte försämra standarden på trafiken. På lång sikt är det bästa sättet att få nya resenärer och behålla de gamla att se till att det är kvalitet i trafiken. Det handlar inte om att införa en nolltaxa, som innebär att vi inte kommer att ha råd att hålla hög standard och investera i ny trafik. Jag tror att det värsta som kan hända kollektivtrafiken i den här regionen är att den blir billig och dålig.

Vi ska ha en rimlig kostnad på SL-kortet, men vi ska också ha bra kvalitet.

§ 266 Arbetsordning för landstingsfullmäktige samt reglemente för landstingsstyrelsen och nämnder

Anförande nr 162

Landstingsrådet Nylund Watz (s): Ordförande, landstingsfullmäktige! Jag tänkte inte göra någon längre debatt av detta. Däremot tänker jag ändra vårt yrkande från landstingsstyrelsen. Jag yrkar nämligen på återremiss av den del i det här ärendet som har att göra med att fastställa revisionsreglemente, antalet revisorer och indelningen i revisorsgrupper.

Däremot tycker jag att fullmäktige fuller väl kan anta landstingsfullmäktiges arbetsordning, så i den delen yrkar jag bifall. När det gäller de två att-satser som rör revisionen yrkar jag återremiss. I övrigt deltar vi inte i besluten om att fastställa reglemente för nämnder och styrelser.

Bakgrunden till att jag ändrar i yrkandet från landstingsstyrelsen är respekt för revisionen och för den ordning som har gällt i vårt landsting, nämligen att vi förbehållit revisionen rätten att själv diskutera sina arbetsformer. Detta är också god sed enligt de nya rutiner i den kommunala revisionen som har utarbetats under ett antal år. Jag tycker helt enkelt att landstingsfullmäktige inte ska sätta sig över revisionens möjlighet att själv diskutera sina arbetsformer. Av det skälet vill jag i dag yrka återremiss av den delen av ärendet.

Anförande nr 163

Thomas Magnusson (v): Fru ordförande! Vi i Vänsterpartiet vill biträda det förslag som Socialdemokraterna nyss lade fram, nämligen återremiss av den del som rör revisorerna. Precis som Ingela uttalade handlar detta om en respekt för att revisionen ska komma överens och om att vi inte ska politisera den diskussion som rör hur revisionsorganisationen ska se ut. I övrigt yrkar vi bifall till förslaget till landstingsfullmäktiges reglemente.

Anförande nr 164

Vivian Gunnarsson (mp): Ordförande, ledamöter! Vi ställer också upp på förslaget om återremiss, med respekt för revisorernas självständighet. I resten av ärendet deltar vi inte i beslutet, med anledning av vår reservation i frågan om organisationsförslaget.

Anförande nr 165

Landstingsrådet Wenerholm (m): Ordförande, fullmäktigeledamöter! Vi kan konstatera att det finns en enhällighet om det här förslaget utom på en punkt, nämligen revisionen. Om jag har förstått det hela rätt har det pågått diskussioner bland revisorerna om hur många de ska vara och hur de ska arbeta. Man har inte enats om en uppfattning där. Vi har därför lagt fram ett förslag som vi tycker är bra.

Med det minoritetsskydd som finns har ni möjlighet att återremittera ärendet. Så kommer det nu att bli. Jag konstaterar alltså, fru ordförande, att vi beslutar om huvuddelen i förslaget och att det blir en återremiss i den del som har med revisionen att göra. Men samtidigt vill jag markera att det så vitt vi känner till har varit diskussioner om denna fråga i revisionskollegiet.

Anförande nr 166

Landstingsrådet Larsson (s): Även vi har haft kontakter med revisionen med anledning av att det här ärendet togs upp i landstingsstyrelsen, inte minst har vi talat med de förtroendevalda revisorerna. Vår bild är att det pågår diskussioner i revisionen. Snarast blev revisorerna överraskade av att det fanns ett färdigt förslag som lades på landstingsstyrelsens bord medan diskussionerna fortfarande pågick.

Vi kan kriga om mycket. Det är meningen att vi ska bråka om mycket i den här salen – om politiken, om organisationen och om allt möjligt. Det är liksom en del av vår roll. Men om det blir partipolitiskt bråk om hur revisionen ska vara organiserad drabbas alla. Jag tror att det är klokt att skicka tillbaka detta ärende i hopp om att revisorerna hittar en form för att organisera sitt arbete så att vi kan samla hela fullmäktige bakom ett ställningstagande så småningom.

Anförande nr 167

Landstingsrådet Wenerholm (m): Ordförande, fullmäktigeledamöter! Som jag sade nyss kan vi konstatera att det blir en återremiss. Då går väl ärendet tillbaka till landstingsstyrelsen, och där får vi sedan bestämma oss för hur detta ska hanteras vidare.

Ordföranden: Jag vill göra ett påpekande. Det är inte frågan om ett helt revisionsreglemente. Det skulle ha varit ett mycket kraftigt övertramp mot revisionen, som är en självständig enhet inte ska få påpekanden från det organ som revisorerna ska granska, nämligen landstingsstyrelsen, när det gäller hur revisionsreglementet ska se ut. Det här handlar bara om en del av ett revisionsreglemente som gäller antalet ledamöter. Jag ville bara påpeka detta.

Helt klart är att det finns ett återremissyrkande och ett underlag för en minoritetsåterremiss.

Anförande nr 168

Landstingsrådet L a r s s o n (s): Det är fullt riktigt som ordföranden påpekar. Men jag vill understryka att detta inte är någon oväsentlig del. Frågan gäller hur många förtroendevalda revisorer det ska vara. Ska det finnas förtroendevalda revisorer från samtliga politiska partier i den här församlingen? Det är också en viktig fråga, som har att göra med revisionens oväld och förtroendet för de politiska partierna i det här sammanhanget. Det är ingalunda några oväsentliga frågor som vi vill återremittera.

Ordföranden: Jag förstår det och har respekt för det. För att man ska få igenom en minoritetsåterremiss krävs en motivering, helst skriftligen. Du har muntligen framfört den. Om du har den på papper kan jag läsa upp den.

Jag läser upp den text som föreslås: Att återremittera ärendet i den del som rör delar av revisionsreglementet som gäller fastställande av antalet revisorer i syfte att enligt sedvanlig praxis före behandling i landstingsstyrelsen låta revisorskollegiet framlägga förslag till revisorsreglemente och antal revisorer.

Anförande nr 169

T h o m a s M a g n u s s o n (v): Fru ordförande! Jag tycker att det var ett bra klarläggande från ordföranden om att detta faktiskt inte handlar om revisionsreglementet. Det är något som diskuteras och beslutas i revisionen.

Om jag är rätt underrättad finns det egentligen ingen politisk oenighet när det gäller revisionsreglementet. Det finns däremot en diskussion angående antalet revisorer. Precis som Dag påpekade är det ganska viktigt att vi är överens om hur många revisorer det ska vara. Det är också viktigt så att man kan garantera att alla partier som är representerade i fullmäktige också får representation i revisionen.

Det är också oerhört olyckligt om det skulle uppstå politisk oenighet om detta. Det är nog riktigt som Christer Wennerholm sade att det har förekommit diskussioner i revisionen. Men när revisionen kände att vi behövde diskutera mer – jag är en av revisorerna – valde vi att skjuta på beslutet till ett senare sammanträde. Därför blev vi ganska förvånade när landstingsledningen tog beslut utan att vi hade fått prata färdigt.

Man kan nämna olika siffror fram och tillbaka. Det viktigaste är kanske inte om det är si eller så många revisorer. Det viktiga är innehållet, strukturen och organisationen. Men jag tror att vi skulle vinna på att den politiska ledningen inte satte ribban för hur många revisorer det ska vara. Det skulle underlätta

diskussionen framöver om huruvida den politiska ledningen intervenerar i revisionsarbetet. Jag tror att man vinner på att man i revisionsgruppen själva kan hitta en lämplig lösning, och det är grunden till återremissyrkandet.

§ 267 Anhållan om medel för upprustning av Konserthuset i Stockholm, etapp 6

Anförande nr 170

Viviann Gunnarsson (mp): Ordförande, ledamöter! Det här ärendet har man, såvitt jag förstår, varit enig om i landstingsstyrelsen innan jag hade tillträtt. Jag har ingen annan uppfattning än landstingsstyrelsen när det gäller att bevilja bidraget. Jag delar alltså den uppfattningen.

Det finns många olika sätt att göra energiinvesteringar på. Jag har en farhåga för att det här beslutet är för sent. Det står i ärendet att man ska ha genomfört förändringarna till den 31 december 2006. Jag skulle gärna vilja ha ett svar på vad som kommer att hända om vi inte är färdiga då. Det är inte mer än drygt 30 dagar kvar till dess.

När det gäller energisystem finns det som jag sade många olika sätt att arbeta på. I det här fallet kommer vi att få ett 30-procentigt bidrag från länsstyrelsen eller staten för en energiinvestering i Konserthuset. Vi hade kunnat få ett 70-procentigt bidrag om vi hade använt en annan typ av energiinvestering. Om vi hade använt det solcellsbidrag som finns hade vi kunnat få 70 procents bidrag.

Det finns inget val här. Här har man kommit med en ganska konventionell lösning med värmeåtervinning och fjärrkyla som förslag. Det finns flera andra lösningar som man skulle ha kunnat använda. Jag tycker att det är den offentliga sektorns skyldighet att komma med mer fantasifulla lösningar för att gå före när det gäller energisystem.

Vi måste verkligen se till hur vi i framtiden ska lösa den energikris som vi förmodligen kommer att stå inför, liksom den klimatkris som vi kommer att stå inför. Det hade varit intressant om vi i ett sådant här ärende hade kunnat få in åtminstone ett annat alternativ och inte bara en konventionell lösning. I Stockholms stad har vi i Kulturhuset installerat solceller på taket. Det kommer att bli en kylning med bergkyla där.

Det är också viktigt att vi inte binder oss vid en enda leverantör. Den enda leverantör som finns när det gäller fjärrkyla här i Stockholm är Fortum, och de kan sätta priserna precis som de vill. I ärendet kan vi också konstatera att det inte finns någon angivelse av vad det hela kommer att ge för effekter, utan man har bara gjort en översiktlig undersökning av vad det skulle kunna ge och vad det skulle kunna kosta. Man måste alltså göra ett kontrakt med Fortum för att få fram en ordentlig prisbild.

Det är kanske sent att börja prata om alternativ när vi nu står inför beslut om denna investering, men jag skulle ändå önska ett svar på varför man inte har tittat på andra och nyare alternativ när det finns så klara besked även från regeringen om att vi ska göra det.

Anförande nr 171

Landstingsrådet Rydberg (fp): Det här är ett ärende som vi har ärvt från den avgående majoriteten. Jag kan inte svara på vilka avvägningar som har gjorts när detta har beretts i Locums styrelse vad gäller vilken typ av energikälla man skulle använda.

Det här handlar om ett eftersatt investeringsprogram som man nu tar tag i. Det mest akuta problemet är bristen på kyla i Konserthuset. Det är väldigt varmt där ibland, och det gäller att med hjälp av energisystemet få ned temperaturen. Jag utgår från att den konsult som Locum har anlitat har gjort ett ordentligt underlag eftersom Locum har gått vidare med denna ansökan.

Locum har berett ärendet, och sedan har det kommit till landstingsstyrelsen för att vi ska kunna skriva fram det i tid för att kunna få del av det bidrag som länsstyrelsen utbetalar. Vi har fått besked om att vi får bidrag bara arbetet påbörjas före årsskiftet. Därmed anslår vi landstingets andel av kostnaden, så att det kommer i gång.

Anförande nr 172

Viviann Gunnarsson (mp): Ordförande, ledamöter! Jag begärde att få ett anförande i stället för en replik eftersom en replik innebär så kort tid. Jag tycker inte heller att jag behöver replikera något eftersom jag fick ett besked om att vi har fått ett jakande svar från länsstyrelsen, och det var det jag var ute efter.

Det är lite egendomligt att det är just behovet av kyla som har styrt vilket system vi kommer att införa. När det gäller Konserthuset är det ju värmesystemet som man har utrett mest. Kylningen är bara översiktligt utredd i det här ärendet. Man säger att man måste återkomma med mer detaljer om hur detta ska ske. Därför känner jag mig ännu mer tveksam: Vi kanske tar den här typen av beslut lite för lättvindigt här i landstinget. Det gör man i många politiska församlingar. Man ser det som ett investeringsbeslut och anslår pengar.

Vi måste lära oss mycket mer om vad detta handlar om. Det handlar om klimatförändringar och energibeslut. Det är jätteviktigt för framtiden och för kommande generationer att vi faktiskt diskuterar detta också och inte bara penningssumman.

§ 272 Interpellation 2006:62 av Håkan Jörnehed (v) om vad som händer med Venhälsan på Södersjukhuset

Anförande nr 173

Håkan Jörnehed (v): Tack för ordet, herr ordförande, och tack så hemskt mycket för ditt svar, sjukvårdslandstingsrådet Lars Joakim Lundquist. Det är ett svar som jag blir glad av. Det är bra att det är klart, och det är tydligt. Tydlig måste man vara när det gäller just Venhälsan.

Jag vill också tacka dig, Lars Joakim, för att du ändå skrev ett svar och inte bara hänvisade till er budget. Just i den här frågan är det särskilt viktigt att få fram vad som ska hända med Venhälsan – inte bara för min skull, utan framför allt för de 600 patienterna som besöker Venhälsan och deras anhöriga.

Det är nämligen så, att medan vi politiker har haft valrörelse och diskuterat en massa annat så har Karolinska universitetssjukhusets infektionsklinik tagit fram en utredning, som ser ut så här, om vad som ska hända med hivvården och Venhälsan. De två konsulter som har gjort utredningen föreslår att Venhälsan ska läggas ner och flyttas till Huddinge sjukhus i augusti 2007. Tanken är att preventionsarbetet ska ske på ett annat ställe. Man föreslår också att Karolinska i Solna bara ska ta emot kroniker som är hivpositiva, och alla nysmittade ska enbart tas emot på Huddinge sjukhus.

Min bestämda uppfattning är att utifrån ett befolkningsperspektiv är det ett dåligt förslag. Jag tycker att det är oerhört märkligt att man gör en sådan utredning enbart med utgångspunkt i producentperspektivet. Det borde vara en självklarhet när man gör sådana här utredningar att väga in befolkningsperspektivet och patientperspektivet – framför allt när man utreder just hivvården, för finns det någon patientgrupp som är väldigt utredningströtta så är det just hivpositiva.

Det gläder mig mycket att jag har fått ett tydligt och positivt besked från majoriteten, att Venhälsan ska vara kvar på Södersjukhuset. Det jag bara undrar över i ditt svar, Lars Joakim, är att du skriver att ni ska teckna avtal med Södersjukhuset. Venhälsan är visserligen lokaliserad till Södersjukhuset, men organisatoriskt tillhör ju verksamheten den högspecialiserade vården på Karolinska universitetssjukhusets infektionsklinik. Så hur tänker ni göra? Tänker ni lyfta tillbaka Venhälsan till Södersjukhusets huvudmannaskap, eller tänker ni teckna ett avtal med infektionskliniken på Karolinska? Det skulle jag gärna vilja få reda på.

Anförande nr 174

Landstingsrådet **L u n d q u i s t (m)**: Ordförande, fullmäktige! Jag blir väldigt glad över Håkans positiva syn på mitt svar, för jag har skrivit det alldeles själv. Jag har också läst på, en ganska ordentlig packe med handlingar för att sätta mig in i ämnet. Jag har inte hunnit besöka verksamheten. Det kunde vi kanske ha gjort under förra mandatperioden, men kanske kan vi göra det nu i stället, om vi kan hitta en tid, så vi får lite ytterligare kunskap om detta?

När jag har gått igenom det vi har skrivit ser jag att vi vill ha ett avtal: ”Avtal om Venhälsan träffas direkt med Södersjukhuset och uppdraget för Venhälsan kommer att ses över.” Det ligger nu i en av programberedningarna.

Jag tycker vi ska göra så här nu. Vi får chans att besöka verksamheten och ta till oss det som redan är utrett. Jag delar Håkans uppfattning, att ska man göra utredningar internt i landstinget så ska man dels ha ett patientperspektiv, men dels också ha en hygglig dialog under resans gång med politikerna i landstinget. Jag hoppas att vi med de fem nya programberedningarna under hälso- och sjukvårdsnämnden får den öppna dialogen mellan partierna och utredarna och med patientperspektivet i fokus.

Anförande nr 175

H å k a n J ö r n e h e d (v): Jag delar din uppfattning, Lars Joakim. Jag tycker det är märkligt att när man tittar på tidplanen i den här undersökningen, som jag hoppas du har tagit del av, så finns den politiska hanteringen inte ens med.

Jag vill gärna ge dig några argument som vi kanske kan vara rätt överens om. Jag tycker det är märkligt att man över huvud taget har diskuterat en nedläggning eller en så här stor förändring av Venhälsan. För min del har jag varit oerhört tydlig under förra mandatperioden med att jag tycker dess verksamhet och dess forskning absolut ska vara kvar och utvecklas.

Venhälsan har väldigt goda resultat och är känd för sin verksamhet även utomlands. Man åker exempelvis hit från storstäder i USA, där man i dag har problem med resistent hivvirus, där bromsmedicinerna inte biter längre, för att titta vad det är som gör Venhälsan så bra. "Varför lyckas ni så bra i det preventiva arbetet?" frågar man. I Göteborg och Malmö försöker man också bygga upp en liknande verksamhet.

Då tycker jag det är väldigt märkligt att man från Karolinskas ledning, och även höga produktionstjänstemän här, har föreslagit att Venhälsan läggs ner. Det tror jag skulle vara oerhört olyckligt.

Jag tror att orsaken till att det är en så stor skillnad mellan politiken, där vi alla är överens om att Venhälsan ska vara kvar, och professionen är att om man bara ser blodtester, hivmängder och mikroskop så är det ur ett rent infektionsperspektiv säkert rätt att göra förändringar, men om man ser till befolkningsperspektiv och patienter så handlar hiv om så mycket mer än bara en infektionssjukdom. Det handlar om sex och samlevnad. I det perspektivet behövs Venhälsan, som arbetar på många olika plan.

Jag tänkte fråga dig, Lars Joakim: Har du några funderingar kring varför det är så stor skillnad mellan profession och politik i den här frågan? På ett sätt kan man ju tycka att det är olyckligt.

Anförande nr 176

Landstingsrådet Lundquist (m): Jag kan inte svara på den frågan.

Jag tycker det är väldigt positivt att få den här kunskapen av Håkan, som jag själv inte har haft tidigare. Ska vi göra så här, Håkan? Ställ inte fler frågor till mig utöver vad jag har fått av dig tidigare och förberett mig på, så lovar jag dig att jag ska lära mig mer. Du får gärna öppna portarna där borta och ge mig den chansen.

Det är ju inte så lång tid från det att man får en interpellation tills man ska svara på den. Jag är tacksam för att du är så nöjd med det svar jag nu har givit dig.

Det är en ny epok vi nu har inlett: Lundquist och Jörnehed är överens! Tack.

Anförande nr 177

Håkan Jörnehed (v): I mitt slutanförande ska jag då säga detta, som jag hade skrivit i förväg. Det var första gången jag skrev en interpellation, och jag blev väldigt glad över det positiva svaret. Jag blev kanske ännu gladare av att det är min favoritmoderat Lars Joakim Lundquist som besvarar den. Det händer inte ofta! Tack, Lars Joakim!

Avslutning

Ordföranden: Fullmäktigeledamöter! Därmed har vi gått igenom alla ärenden för i dag. Jag vill uppmärksamma er på att i era bänkar ligger dels ett dokument om Stockholms läns landstings jämställdhetsarbete, dels landstingsfullmäktiges arbetsordning – det vill säga som den såg ut innan de smärre ändringar som ska göras beroende på vårt beslut i dag. Jag rekommenderar att framför allt ni som är nya läser det, för det ger en vägledning hur man hanterar frågor, interpellationer och så vidare. Vi kommer ju att få rå om varandra två hela dagar och kvällar redan om fjorton dagar, när vi ska behandla budget. Väl mött då.

Förteckning över talare
(siffrorna avser anförandets nummer)

Landstingsrådet Nylund Watz (s) 9:1, 3, 5, 13, 15, 18, 20, 33, 39, 41, 43, 61, 63, 65, 69, 71, 93, 95, 162
Landstingsrådet Heister (m) 9:2, 4, 6, 27, 32, 34
Landstingsrådet Rydberg (fp) 9:7, 9, 11, 40, 42, 44, 47, 51, 54, 56, 58, 74, 76, 129, 131, 171
Landstingsrådet Larsson (s) 9:8, 10, 22, 133, 135, 137, 166, 168
Landstingsrådet Nyman (kd) 9:12, 14, 16, 25
Landstingsrådet Andersson (c) 9:17, 19, 21, 23, 30, 66, 68, 70, 87, 89, 104, 117, 119, 121
Landstingsrådet Sevefjord (v) 9:24, 26, 46, 110, 112, 114, 128, 130, 132, 151, 153, 155
Askensten Åke (mp) 9:28
Anding Lena Maj (mp) 9:29, 36, 37, 45, 53, 80, 102
Landstingsrådet Wigg (mp) 9:31, 67, 98
Linderoth Curt (m) 9:35
Landstingsrådet Wennerholm (m) 9:38, 48, 60, 62, 64, 123, 125, 127, 140, 142, 144, 157, 159, 161, 165, 167
Lidwall Pia (kd) 9:49, 92, 94,
Blombäck Yvonne (mp) 9:50, 52
Pettersson Kerstin 9:55, 57, 59, 72, 99
Jörnehed Håkan (v) 9:73, 82, 173, 175, 177
Bilici Saime (v) 9:75, 77
Rosdahl Torbjörn (m) 9:78
Ryadal Urban 9:79, 83
Landstingsrådet Lundquist (m) 9:81, 85, 152, 154, 174, 176
Matthiesen Ann-Sofi 9:84
Landstingsrådet Dahlberg 9:86, 88, 122, 124, 126
Liliemark Jan (fp) 9:90
Cebrian Juan Carlos 9:91
Strömdahl Jan (v) 9:96
Lindquist Olov (fp) 9:97, 100
Launy Sverre (v) 9:101
Broberg Charlotte (m) 9:103
Söderlund Kristina 9:105, 107, 109
Landstingsrådet Reinfeldt (m) 9:106, 108, 111, 113, 115, 134, 136, 138, 146, 148, 150
Gunnarsson Viviann (mp) 9:116, 118, 120, 164, 170, 172
Roxby Cromvall Gunilla (v) 9:139, 141, 143
Landstingsrådet Ros (s) 9:145, 147, 149
Sundman Björn (s) 9:156, 158, 160
Magnusson Thomas (v) 9:163, 169